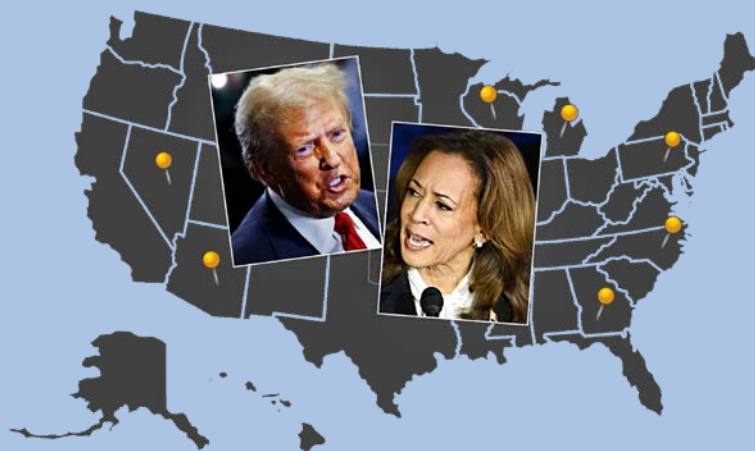

tre

tiếng vọng
halloween

KIM LOAN

7 tiểu bang dao động

VŨ HIẾN

gừng càng già

HOÀNG QUÂN

ba o hà tĩnh

TƯỜNG NĂNG TIẾN

thơ
lâm vị thủy

chó cắn áo rách

DU UYÊN

Còn chút gì để nhớ

TRANG NGUYỄN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Năm hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044

Điện thoại: 972-675-4383

Thực hiện

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

Biên tập

Nguyễn Xuân Thiệp

Dịch thuật

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

Cố vấn pháp lý

Luật Sư **Cao Quang Ảnh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

Luật sư đại diện

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)

1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

Layout Director

Bảo Huân

Layout & Art Designers

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

Phụ trách kỹ thuật & website

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

Hoạ sĩ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

Quảng cáo

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.

Điều kiện dễ dàng, thoải mái.

Xin liên lạc:

972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)

email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net
info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N Shiloh Rd,
Garland TX 75044

TRẺ NORTH CAROLINA

704.550-3103

TRẺ SOUTH CAROLINA

843.353-2288

TRẺ ALABAMA

205.277-6597

TRẺ TENNESSEE

901.300-2399

TRẺ BILOXI-MS

228.205-0337

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012
407-894-5111
407-897-1114
Fax: 407-894-6190
Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: 302 S. Graham Ave,
Orlando, FL 32803

TRẺ AUSTIN - SAN ANTONIO

Tel: 512-692-6172
210-858-6114
972-675-4383
Fax: 972-675-3764
Email: info@trenews.net

TRẺ GEORGIA

Nguyễn Tân
Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.net
Địa chỉ: Tre Georgia Magazine
6000 Dawson Blvd, Suite F
Norcross GA 30093

TRẺ LOUISIANA

Tel: 504-324-2090/972-675-4383
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: 3202 N. Shiloh Rd
Garland, TX 75044

Với sự cộng tác của

■ Hoàng Đình Nam ■ Nguyễn Thị Thanh Dương ■ Hải Vân ■ Ngọc Linh
■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng
Tú (WA) ■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia Bảo ■ Lê
Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng Dương ■ Tạ Phong Tấn
■ Thi Hạnh (NA-UY) ■ BS Trần Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh
Dũng ■ Dương Hùng ■ Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Hồ Đắc Vũ
(MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng Nga ■ Lương Thư Trung
■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn Xuân Thu (ÚC) ■ Trangdài Glassey-
Trầnnguyễn (CA) ■ Lê Kung Diễm ■ Đào Duy Hoà (Úc) ■ Huỳnh Thực Vy
(VN) ■ Thanh Tú ■ Sean Bảo ■ Thái Bảo (FL) ■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■
Chiêu Ấn (Canada) ■ Việt Phương ■ Trần Vũ ■ Vũ Thị Thanh Mai ■ Ban
Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trần Nguyễn ■ Nguyễn
Hưng Quốc ■ Triệu Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam Sơn ■
Hạnh Việt ■ Gió Đồng Nội ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Long ■ Phạm Thị
Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■ Ngân Bình ■
Đào thị Thanh Tuyền ■ Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư ■ Ian
Bùi ■ Du Uyên ■ Cổ Ngự ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường
■ Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo ■ Kim Loan (Canada) ■ Hải
Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn ■ Vương Mộng
Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■ Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô
Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục
Thần Phong (VN) ■ Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể hiện
quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos. Contents
reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)

Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.

Mọi thay đổi về quảng cáo những trang bên trong xin gọi trước ngày Chủ Nhật, phần giấy láng (glossy) xin gọi trước một
tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.

Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Thời gian bên người thân yêu
5		Mộc Mạc	Người khách bí ẩn
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	7 tiểu bang dao động
9	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Nghệ thuật & khoa học
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Halloween và những lồng đèn quả bí
16	TRUYỆN NGẮN	Nguyễn Thị Thanh Dương	Ma quỷ gỗ cửa
19	PHÚC LỢI XÃ HỘI	Cindy Thu Hoàng	Medicare Saving Program
20		Tám Vạn	Hạnh phúc từ những ngày con nước về
23	MIỆNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	Chó cắn áo rách
27	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Các phương thức bỏ phiếu
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Khi đi chung xe
29	LÊ DI TRÚ	Lê Minh Hải	Lệ phí chương trình tị nạn asylum của Hoa Kỳ năm 2024
30		Hoàng Quân	Gừng càng già...
33	SỔ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Các đồ điện khí bền lâu
34	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Lê Kung Diễm	Bán tất tần tật!
38		Tạ Phong Tấn	Có nên mua mỹ phẩm đã qua sử dụng?
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Hàn Giang
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Máy phát điện
44	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
46		Đào Duy Hòa	Một thế kỷ giải Nobel
48	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Giày bệt
50	TRANG THƠ	Lâm Vĩ Thủy	
52		Gió Vivu	Huyền thoại một trái táo
55	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Truyện cổ
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Ông Tây - thằng Pháp?
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KA	Trẻ	Những nhóm máu
60	VIỆT NAM NGÀY CŨ	Trang Nguyễn	Còn chút gì để nhớ
63	TẬP GHỊ	Lưu Huỳnh	Mùa Thu yêu đương
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Nữ tác giả Hàn Quốc đoạt giải Nobel 2024
66	TRUYỆN NGẮN	Tiểu Lục Thần Phong	Ma Mỹ
69	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Phụ được “chống” già
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Backyard
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sừu tằm	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Lê Tất Điều	Trung Thu Của Bác Đèn Xếp
76		Đào Thị Thanh Tuyền	Sắc màu chè Huế
78		Lại thị Mơ	Mùa mưa bão
80	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Mạnh Tuấn	Con cạp cái ở bản Then
84	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Uyển Ca	Dở khóc dở cười các giải tranh tài của học sinh
86		Kim Loan	Tiếng vọng Halloween
90	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Nỗi sợ
94	GÓC NHIẾP ẢNH	Andy Nguyễn	Chụp siêu trắng mọc sau Tượng Nữ thần Tự do
96		Ban Mai	Chiều vàng
98	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Rác
104	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
106	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B.Tuyền	
110	SỔ TAY THƯỜNG DÂN	Tưởng Năng Tiến	Ba O Hà Tĩnh
115	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Thời gian bên người thân yêu

Ôi, quý biết bao thời gian bên người thân yêu. Câu chuyện sau đây nhắc nhở chúng ta điều đó.

NS

NHƯ SAO

Đã lâu rồi Jack không được gặp ông. Dễ cũng đã tới 10 năm Jack trôi theo dòng chảy của đời. Trường học, bạn bè, việc làm... Hết trung học, rồi lên tới đại học, Jack sống xa nhà. Trong nhịp hối hả của cuộc sống ấy, Jack có rất ít thì giờ để nghĩ về quá khứ, và hầu như cậu không có ngày nghỉ để về thăm nhà. Những mộng tưởng, những hoài bão của tuổi thanh xuân ngày một đưa Jack đi xa.

Một hôm, qua điện thoại, mẹ Jack báo tin: “Jack ạ, ông Belser mới mất tối hôm qua. Tang lễ của ông vào Thứ Tư này.” Nghe mẹ nói, bỗng chốc những kỷ niệm ủa về trong tâm trí Jack, cậu thấy mình trở về lại những ngày còn bé tí. “Jack này, con có nghe mẹ nói không?” – “Dạ thưa mẹ, có ạ. Con xin lỗi mẹ,” Jack vội đáp. “Vì đã quá lâu rồi, mẹ ơi. Con cứ tưởng ông ấy qua đời từ mấy năm trước cơ. Nào ngờ...”

“Nhưng con ơi, ông Belser không hề quên

con. Lần nào gặp mẹ, ông ấy cũng hỏi con học hành ra làm sao. ông luôn luôn nhắc lại những lần con sang nhà ông ấy chơi và ở lại đó cả ngày. Từ ngày cha con mất, ông Belser dạy dỗ con còn nhiều hơn là mẹ nữa cơ đấy. Ông ấy rất thương con!”

“Thưa mẹ, con sẽ về dự đám tang ông Belser, mẹ ạ...”

Tuy hết sức bận rộn nhưng Jack đã cố gắng giữ lời. Cậu đáp chuyến bay sớm nhất về nhà. Đám tang ông Belser rất đơn giản, vì ông không có con cái và rất ít họ hàng.

Về phần Jack, tuy trường đang kỳ nghỉ hè, nhưng cậu định quay lại ngay ngày hôm sau vì còn công việc làm thêm. Vả lại, ở lại đây Jack cũng không có việc gì để làm nữa. Trước hôm trở về lại trường, Jack sang thăm căn nhà cũ của ông Belser. Trong lòng Jack dâng lên cảm giác như đang trở lại với thời quá khứ, về lại một nơi không thay đổi qua thời gian. Căn nhà vẫn giống y như nhiều năm trước., không khác gì hình ảnh trong trí nhớ của Jack. Jack đi dạo quanh nhà, ngắm từng đồ vật, chạm lên từng tấm ảnh, bức tranh.

Bỗng cậu dừng lại trước một chiếc bàn, đứng lặng yên. “Có chuyện gì vậy con, Jack?” Mẹ cậu hỏi. “Cái hộp đâu mất rồi... mẹ ạ...” Jack nói bằng giọng sững sờ đến nỗi mẹ cậu đâm ra lo lắng. “Hộp gì thế con?” Có một chiếc hộp gỗ luôn luôn khóa để trên cái bàn này. Con đã hỏi ông Belser tới cả ngàn lần rằng có gì bên trong hộp nhưng ông chỉ nói: “Đó là thứ mà ông quý nhất.”

Đúng là tất cả mọi thứ đều y nguyên như ngày xưa ngoại trừ chiếc hộp là không còn đó nữa. Jack nghĩ chắc là có ai trong gia đình ông Belser đã mang nó đi. “Bây giờ thì mình chẳng bao giờ có dịp biết trong hộp ấy chứa gì.” Jack nghĩ thầm.

Thế rồi... Chỉ hai tuần sau khi ông Belser mất, Jack nhận được một bưu phẩm gửi đến trường đại học cho mình. Bưu phẩm trông cũ kỹ như thể nó được gửi đi từ một trăm năm trước. Phần tên người gửi khiến Jack giật mình: Mr. Harold Belser!

Tay Jack run lên khi mở bưu phẩm và thấy bên trong bưu phẩm là chiếc hộp gỗ ở nhà ông Belser kèm thêm một tờ giấy

ghi: “Khi tôi mất, xin hãy gửi chiếc hộp này tới Jack Bennett. Đây là thứ tôi quý nhất trong đời mình.” Một chiếc chìa khóa được đính vào tờ giấy viết thư. Jack bỗng thấy nghẹn ở cổ. Cậu cẩn thận mở cái hộp gỗ. Bên trong có một chiếc đồng hồ bỏ túi bằng vàng và một lá thư ngắn: “Jack, cảm ơn thời gian cháu đã dành cho ông. Đó là những lúc cuộc sống của ông hạnh phúc nhất. Thương yêu, Harold Belser.” Thì ra thứ mà ông Belser quý nhất là thời gian Jack ở bên ông. Jack giữ chiếc đồng hồ trong tay, rồi gọi điện thoại tới chỗ làm thêm xin nghỉ 2 ngày.

“Ừa, sao lại thế?” Cô thư ký của công ty hỏi lại. “Tôi cần thời gian ở bên mẹ” Jack trả lời. Và cậu nói thêm: “Vả lại, thế này Janet ạ, cảm ơn thời gian em đã dành cho tôi.”

Các bạn ơi, một lần nữa xin được nhắc lại ở đây, cuộc sống không được tính bằng số giờ phút ta có mặt trên cõi đời này, mà bằng số giờ phút ta chia sẻ với những người thân yêu, đem đến cho họ sự an ủi triu mến và những niềm vui.

NS

(THEO CHICKEN SOUP FOR THE SOUL)

Người khách bí ẩn

MỘC MẠC

Câu chuyện có thật tại Nhà sách Kyobo nổi tiếng ở quận Gangnam, thành phố Seoul (Hàn Quốc). Hồi tháng 11 năm ngoái, một người đàn ông chừng 30 tuổi để lại chiếc phong bì kẹp trong cuốn sách rồi lẳng lặng bỏ đi. Nhân viên hiệu sách giữ chiếc phong bì như một món đồ khách bỏ quên, tới tháng 3-2024, họ đã công bố mở phong bì này ra, bởi vị khách kia vẫn chưa quay lại. Cả cửa hiệu vô cùng kinh ngạc khi thấy bên trong phong bì là một lá thư viết tay cùng với 20 tờ tiền Hàn Quốc mệnh giá 50,000 won (tổng là 1 triệu won - tương đương hơn 18 triệu VNĐ).

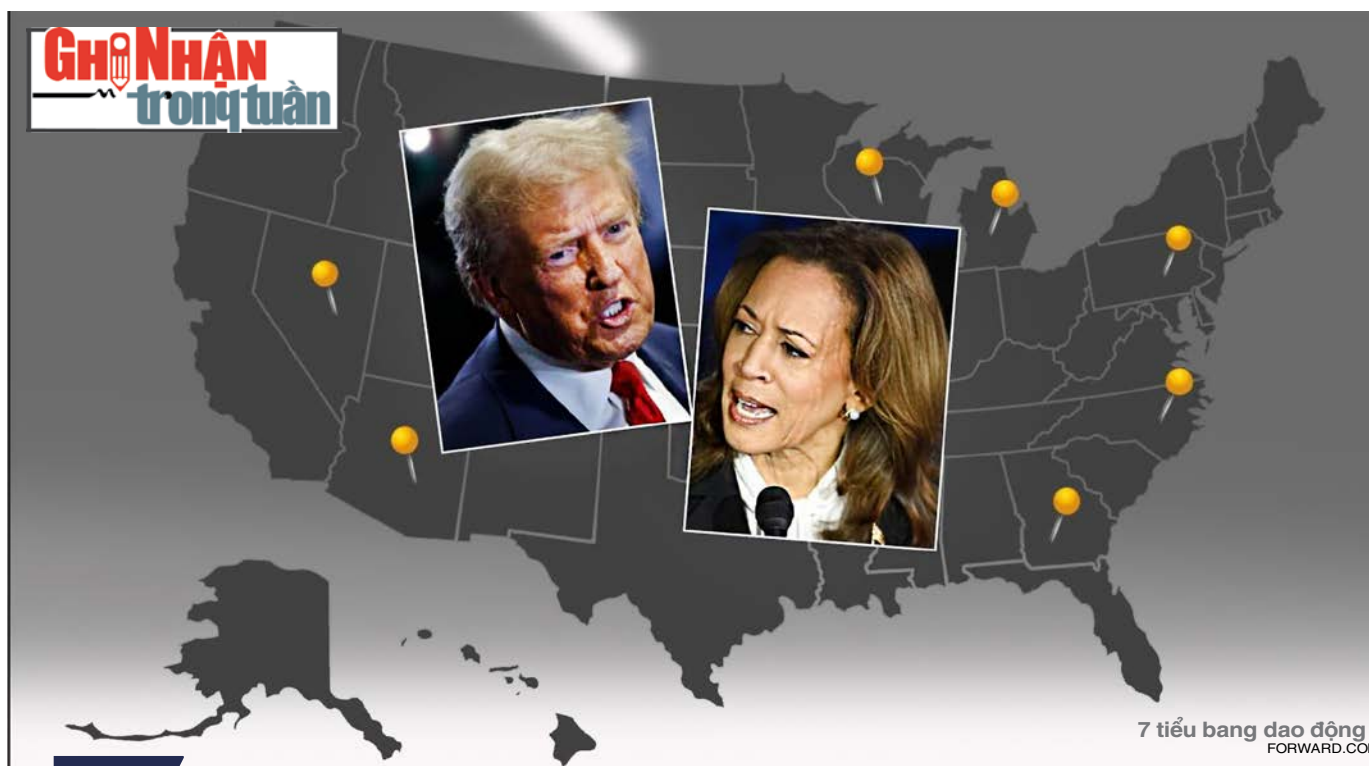
Khách hàng bí ẩn viết trong thư: "Hôm nay mùi hương của cuốn sách khiến tim tôi đập thình thịch. Tôi đã mắc rất nhiều lỗi lầm trong đời. Tôi không thể sửa chữa hết mọi lỗi lầm của mình, nhưng nếu có thể, tôi muốn nhìn thẳng vào sự thật và thừa nhận lỗi lầm. Hơn 15 năm trước đó, tôi là thiếu niên ham chơi. Tôi đã ghé qua Nhà sách Kyobo để đọc sách, sau đó đã ăn trộm sách và đồ dùng học tập nhiều lần. Cuối cùng, tôi đã bị một nhân viên bắt quả tang và mọi chuyện kết thúc khi bố tôi đến xin lỗi và trả tiền mua cuốn sách. Thời gian trôi qua, tôi trưởng thành và lập gia đình rồi có 2 đứa con. Khi nhìn lại, tôi thấy mình mắc một

món nợ không thể trả nổi - Những cuốn sách và đồ dùng học tập tôi đã lấy trộm trước khi bị bắt quả tang, tôi nhớ rất rõ. Tôi muốn kể cho các con nghe về cuộc đời mình mà không giấu giếm, nhưng tôi nghĩ mình sẽ vô cùng xấu hổ nếu ai đó hỏi tôi đã làm gì để sửa chữa sai lầm. Đã quá muộn rồi, nhưng tôi sẽ rất cảm kích nếu hiệu sách có thể chấp nhận khoản tiền mua sách này của tôi với tấm lòng rộng lượng. Tôi mang ơn Nhà sách Kyobo bao nhiêu thì tôi sẽ giúp đỡ, cho đi và tha thứ bấy nhiêu."

Ahn Byung-hyun và Kim Sang-hoon, đồng giám đốc điều hành của Nhà sách Kyobo, cùng gửi lời cảm kích tới vị khách bí ẩn: "Nhìn lại quá khứ không phải là điều dễ dàng, nó càng khó khăn đối với một người đàn ông ở độ tuổi 30. Chúng tôi luôn nhớ lại lời dạy của người sáng lập nhà sách - Cố Chủ tịch Shin Yong-ho rằng không được chửi bới làm nhục thiếu niên ấy ngay cả khi cậu bé lấy trộm cuốn sách, phải dùng những lời lẽ tốt đẹp dạy dỗ cho đứa trẻ ở một nơi mà người khác không nhìn thấy. Nhà sách Kyobo sẽ tặng thêm 1 triệu won cùng với số tiền của vị khách hàng bí ẩn và chuyển tổng cộng 2 triệu won cho tổ chức từ thiện trẻ em Save the Children."

Một triệu won do ông A để lại và một lá thư viết tay do ông viết. NGUỒN NHÀ SÁCH KYOBO

7 Tiểu bang dao động

Theo nhận định của nhiều chuyên gia thăm dò bầu cử, cuộc bầu cử năm 2024 là lần đầu tiên trong vòng ít nhất 60 năm qua mà không một ứng cử viên tổng thống nào dẫn trước 5 điểm trong các cuộc thăm dò trong mấy tháng gần đây. Sự khác biệt ít nhất 5 điểm đó luôn luôn hiện hữu trong các cuộc thăm dò ở mỗi cuộc bầu cử tổng thống Hoa Kỳ kể từ năm 1964, ngoại trừ cuộc bầu cử lần này, kể cả khi Tổng thống Joe Biden vẫn chưa rút lui khỏi cuộc tranh cử để nhường chiếc vé lại cho Phó Tổng thống Kamala Harris.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Một số cuộc thăm dò toàn quốc và ở các tiểu bang chiến địa cho thấy bà Kamala Harris và cựu Tổng thống Donald Trump có sự ủng hộ ngang nhau hoặc chênh lệch nhau chỉ vài phần trăm - hoàn toàn trong phạm vi sai trệch của cuộc thăm dò. Điều này cho thấy cuộc bầu cử lần này rất sát nút, và theo các chuyên gia về bầu cử, kết quả cuối cùng là tùy thuộc ai sẽ thắng ở những tiểu bang

chiến địa (còn được gọi là tiểu bang dao động - swing states). Trong cuộc bầu cử lần này có 7 tiểu bang dao động, kéo dài từ vùng sa mạc Tây Nam tới phần phía bắc của khu vực Trung Tây rồi xuống tới miền Nam, gồm có: Arizona, Georgia, Michigan, Nevada, North Carolina, Pennsylvania và Wisconsin.

Kết quả thăm dò mới nhất ở từng mỗi tiểu bang cho thấy bà Harris đạt được 225 phiếu đại cử tri đoàn

(electoral votes - dựa vào dân số của mỗi tiểu bang để có số phiếu nhiều hay ít) trong khi ông Trump đạt được 218 phiếu. Đó là những tiểu bang đã nghiêng hẳn về phía đảng Dân chủ hay Cộng hòa. Trong khi 7 tiểu bang dao động nắm giữ 95 trong tổng số 538 phiếu đại cử tri đoàn trên toàn quốc. Ứng cử viên nào đạt được con số 270 sẽ thắng cuộc bầu cử. Đó là lý do vì sao trong mấy tuần lễ trước bầu cử, hai

ứng cử viên Harris và Trump luôn thấy xuất hiện trong các cuộc vận động ở 7 tiểu bang này để tìm cách thu hút lá phiếu của cử tri ở đây.

Arizona

Phiếu đại cử tri đoàn: 11

Tiểu bang Arizona chuyển từ chiến thắng của ông Trump năm 2016 sang chiến thắng sát sao của ông Biden năm 2020 đã phá vỡ xu hướng bỏ phiếu của cử tri kéo dài trong nhiều thập niên qua, là vì ứng cử viên của đảng Cộng hòa luôn giành chiến thắng tại tiểu bang này trong tất cả các cuộc bầu cử tổng thống khác trong suốt thế kỷ 21 này.

Vị thế dao động của Arizona là một minh chứng cho thấy sự thay đổi sắc tộc trong dân số

của tiểu bang, và di dân – luôn là vấn đề gây chia rẽ, nhưng đặc biệt trong cuộc bầu cử 2024 – là chủ đề thảo luận chính tại tiểu bang vùng biên giới này trong năm nay.

Georgia

Phiếu đại cử tri đoàn: 16

Georgia là một ví dụ khác về cách mà nhóm các tiểu bang dao động có thể thay đổi ra sao ở mỗi cuộc bầu cử tổng thống.

Chiến thắng quan trọng của ông Biden tại đây vào năm 2020 đánh dấu lần đầu tiên một ứng cử viên tổng thống của đảng Dân chủ giành chiến thắng tại Georgia kể từ chiến thắng của ông Bill Clinton năm 1992.

Tỷ lệ cử tri da đen đi bỏ phiếu và sự nhiệt tình

của họ trong cuộc bầu cử năm 2020 đã đóng vai trò quan trọng trong chiến thắng của ông Biden và khối cử tri này một lần nữa có thể cho thấy vai trò then chốt của họ vào ngày bầu cử 5 tháng 11.

Michigan

Phiếu đại cử tri đoàn: 15

Tiểu bang nằm trong khu vực Ngũ đại hồ hầu như luôn bầu cho đảng Dân chủ trong những thập niên gần đây, nhưng cũng không hoàn toàn xa lạ trong vai trò là tiểu bang chiến địa trong những cuộc bầu cử tổng thống gần đây.

Đây là một trong ba tiểu bang - cùng với Pennsylvania và Wisconsin - tạo thành "bức tường xanh" (xanh là màu biểu tượng của

đảng Dân chủ) cho ông Biden trong cuộc bầu cử năm 2020, nhưng ông Trump giành được chiến thắng ở tiểu bang này trước đối thủ là cựu Ngoại trưởng Hillary Clinton vào năm 2016.

Các số liệu khảo sát gần đây cho thấy nền kinh tế có tầm quan trọng tối đa đối với cử tri của Michigan và giới công nhân lao động của tiểu bang là nhóm cử tri chính mà cả hai ứng cử viên Harris và Trump đều cần phải giành được.

Nevada

Phiếu đại cử tri đoàn: 6

Thực tế là Nevada có số phiếu đại cử tri đoàn thấp nhất trong số 7 tiểu bang dao động nhưng không vì vậy mà làm giảm tầm quan trọng của tiểu bang này trong

Ứng cử viên Harris vận động tại tiểu bang Georgia - AFP

cuộc bầu cử tổng thống năm nay.

Chiến thắng năm 2020 của ông Biden đánh dấu lần chiến thắng thứ tư liên tiếp của các ứng cử viên Dân chủ tại Nevada, nhưng sự khác biệt tương đối khá nhỏ trong kết quả bầu cử vào năm này và 2016, là năm bà Clinton cũng giành được chiến thắng tại đây.

Mặc dù khá gần biên giới phía nam và khoảng 30% dân số là người gốc châu Mỹ Latinh trong tổng dân số tương đối đa dạng của tiểu bang này, các cuộc thăm dò cho thấy vấn đề kinh tế vượt qua vấn đề di dân để trở thành vấn đề bầu cử quan trọng nhất của tiểu bang trong năm nay.

North Carolina

Phiếu đại cử tri đoàn: 16

Theo phân tích của một số chuyên gia về bầu cử, North Carolina có thể "ngiên về Cộng hòa", tuy nhiên vẫn được xem là tiểu bang dao động vì sự khác biệt trong các cuộc thăm dò không bao nhiêu. Ông Trump giành chiến thắng tại tiểu bang này chỉ với 1.3 điểm phần trăm vào năm 2020.

Trước khi rút lui khỏi cuộc tranh cử, North Carolina là điểm dừng chân cuối cùng của ông Biden trong chuyến đi tranh cử đến các tiểu bang dao động, và đảng Dân chủ hy vọng North Carolina sẽ là Georgia của năm 2024 – nghĩa là sẽ mang đến chiến thắng bất ngờ cho họ

giống như tiểu bang Georgia trong cuộc bầu cử năm 2020.

Tiểu bang này cũng có thể nơi mà bà Harris cần phải giành được chiến thắng nếu một số tiểu bang chiến địa khác bỏ phiếu cho ông Trump.

Pennsylvania

Phiếu đại cử tri đoàn: 19

Tiểu bang Pennsylvania, quê hương của ông Biden, đã mang lại chiến thắng cho ông trong cuộc bầu cử tổng thống năm 2020.

Tuy nhiên, chiến thắng của ông Trump tại tiểu bang này vào năm 2016 đã phá vỡ chuỗi chiến thắng liên tiếp của các ứng cử viên Dân chủ trước đó và ông Biden chỉ giành được chiến thắng với 1.2 điểm phần

trăm cách đây 4 năm.

Với 19 phiếu đại cử tri đoàn của tiểu bang Pennsylvania được xếp đứng cao thứ năm trong tổng số 50 tiểu bang của Hoa Kỳ và là số phiếu đại cử tri đoàn cao nhất trong số 7 tiểu bang dao động.

Wisconsin

Phiếu đại cử tri đoàn: 10

Wisconsin là một trong ba tiểu bang "bức tường xanh", trước đây được coi là một tiểu bang luôn bầu cho ứng cử viên của đảng Dân chủ cho đến khi ông Trump giành được chiến thắng sát sao ở đó vào năm 2016 và củng cố vị thế của tiểu bang này như một tiểu bang chiến địa.

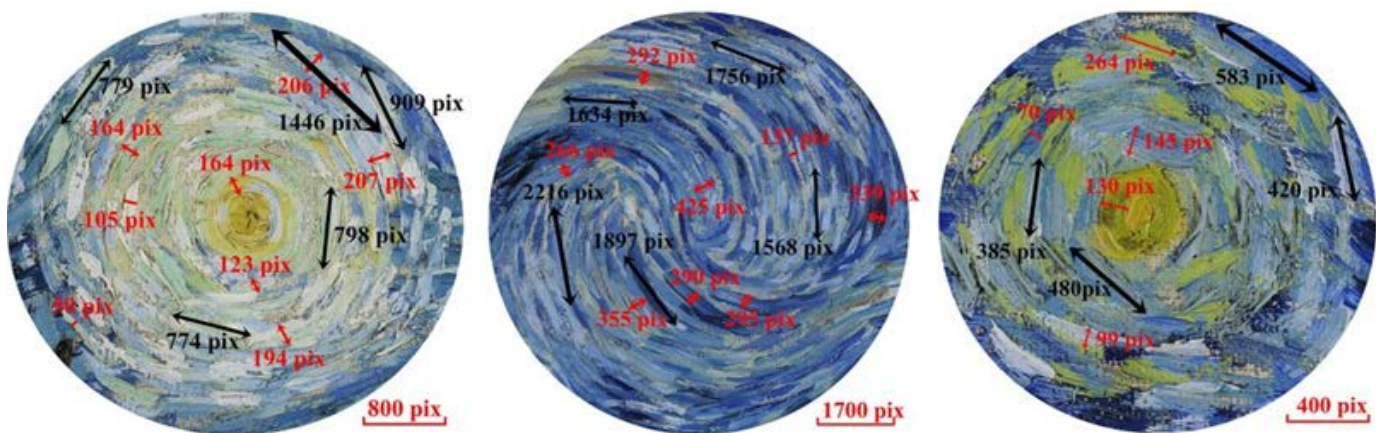
Sau đó, ông Biden đã lật ngược tình thế với chiến thắng sát sao của ông tại đây sau khi đánh bại ông Trump trong cuộc bầu cử năm 2020.

Cả hai ứng cử viên Harris và Trump đều đã dành rất nhiều thời gian để vận động tranh cử tại đây trong năm 2024 – Milwaukee, thành phố lớn nhất của Wisconsin, cũng là nơi tổ chức Đại hội toàn quốc của Đảng Cộng hòa – và điều này chứng minh cho thấy cả hai đảng đều đánh giá rất cao 10 phiếu đại cử tri đoàn của Wisconsin.

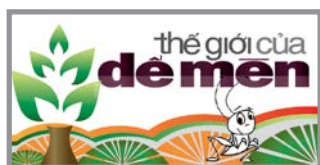
VH

Ứng cử viên Trump vận động tại tiểu bang Pennsylvania - AP

Nét cọ của các vòng xoáy trên
The Starry Night
- HÌNH ẢNH CỦA HUANG ET AL.

& Nghệ thuật & khoa học

Nghệ sĩ ngắm nhìn đất trời rồi tức cảnh sinh tình, múa bút thơ văn lai láng hay múa cọ tạo những bức tranh để đời. Thiên nhiên được mô tả theo cảm xúc của nghệ sĩ, lúc vui lúc buồn; khi nhẹ nhàng khi dữ dội... Người thưởng ngoạn yêu thích hay thờ hững cũng tùy theo tâm cảm riêng tư, “thấm” được ý của nghệ sĩ hay không. Nghệ thuật dường như đi đôi với cảm xúc nhưng gần đây lúc mờ mờ đục đục, Để Mèn lại thấy được rằng dưới con mắt tách bạch của khoa học thì nghệ thuật có thể hóa thân theo những bài toán vật lý!

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Trên tạp chí Physics of Fluids, bức tranh lấy lòng “The Starry Night”* của thiên tài Vincent van Gogh với những vòng xoáy được các chuyên gia đem ra mổ xẻ phân tích rạch ròi.

*Thiên tài vẽ bức tranh sơn dầu này trước bình minh từ khung cửa sổ hướng về phía đông của căn phòng tại dưỡng trí viện Saint-Rémy-de-Provence; ông ấy tự đến dưỡng trí viện sau khi cắt đứt tai trái.

<https://pubs.aip.org/aip/pof/article-abstract/36/9/095140/3312767/Hidden-turbulence-in-van-Gogh-s-The-Starry-Night?redirectedFrom=fulltext>

Ông Yongxiang Huang,

chuyên viên nghiên cứu tại State Key Laboratory of Marine Environmental Science & College of Ocean and Earth Sciences, Xiamen University, Hoa Lục, cùng các đồng sự tại Pháp đã phân tích bức tranh kể trên rồi kết luận rằng rất ngẫu nhiên, thiên tài Van Gogh đã vẽ ra cấu trúc của [giòng] nước xoáy hay “turbulent flow” theo... công thức toán vật lý. Ông ấy đã ngắm nhìn tỉ mỉ kỹ lưỡng

các giòng [nước] xoáy trong thiên nhiên, từ kích thước đến sự phối hợp giữa khoảng cách và lực xoáy của giòng nước, để múa cọ tạo nên danh họa The Starry Night theo như hết các quy tắc vật lý của vòng xoáy từ năm 1889!?

Ồi chao, khi nhìn ngắm thưởng ngoạn bức tranh, con mắt phe ta chỉ thấy sự chấn động, bất an của thiên tài, như thể [tâm tư] ông ấy đang bị lốc cuốn chặt, xô đẩy dữ dội

trong một cái rọ, nào biết đâu cả một bài toán vật lý nằm ở trong?

Dùng digital imaging (dịch nghĩa?) chụp từ bức tranh, các nhà vật lý thẩm định 14 vòng xoáy. Họ đo đặc tính toán xem các vòng xoáy ấy có phù hợp với những phép toán vật lý hay không. Các công thức vật lý ấy giải thích sự chuyển dịch của năng lượng từ vòng xoáy lớn thành [các vòng xoáy] nhỏ khi va chạm và tiếp xúc với nhau như quạt gió xoay, giòng nước chảy tạo ra năng lượng... Áp dụng các công thức này, ta tính ra mức năng lượng thu góp được.

“The Starry Night” và giả thuyết vòng xoáy

Không đo được áp suất không khí [khi di chuyển] từ bức tranh, ông Huang và đồng sự đã đo các nét cọ và so sánh kích thước của nét cọ với các con số mặc định từ công thức

Một chút về “vòng xoáy”: khí hoặc chất lỏng khi di chuyển thường không theo một hình thể nhất định, tùy theo vận tốc, khối lượng và hướng đi sẽ thay đổi, lúc mạnh, lúc yếu; khi thẳng khi cong ... Như gió và giòng nước [trên sông hồ] khi di chuyển, ngay cả khi gió lặng hay sóng êm, sẽ tạo ra những vòng xoáy lớn nhỏ dù nước vẫn trôi, gió vẫn thổi theo chiều hướng định sẵn. Hầu hết các chất lỏng / khí đều tạo ra vòng xoáy khi di chuyển, như máu lưu thông trong mạch máu, dầu chuyển dịch trong ống dẫn, sóng trên mặt biển, bão cuốn, gió thổi quanh cánh máy bay...

Vòng xoáy có nhiều hình thể, lớn nhỏ, tròn méo, thay đổi hình dạng tùy theo vận tốc và chiều hướng di chuyển. Các vòng xoáy kể trên dường như xuất hiện một cách ngẫu nhiên nhưng dưới con mắt của các nhà vật lý, các vòng xoáy nọ xuất hiện theo kiểu mẫu và có thể giải thích phần nào dựa trên công thức toán học.

toán học. Họ dùng độ sáng của màu sắc trên bức tranh để lượng định mức chuyển động của các vòng xoáy.

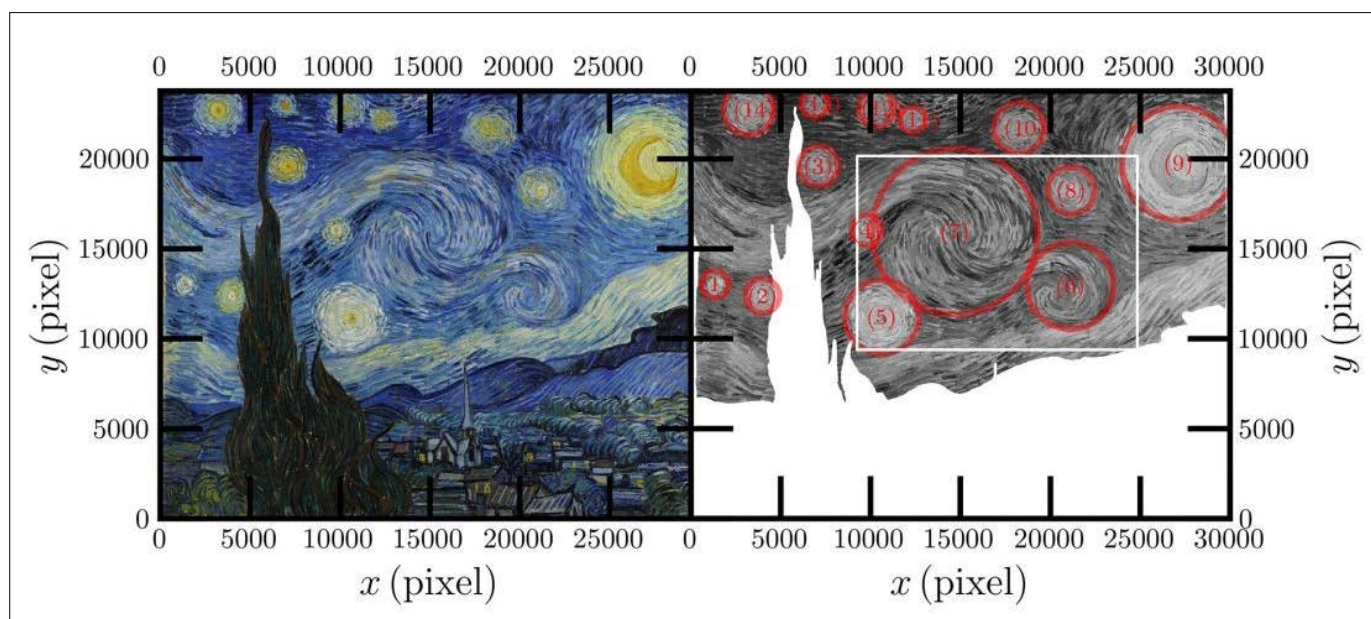
Đo đạc, tính toán xong thì các chuyên viên kết luận rằng 14 vòng xoáy kể trên “đi” theo định luật vật lý của giòng

[nước] chuyển dịch, định luật *Kolmogorov’s theory of turbulence*. Ông Kolmogorov, một nhà toán học người Nga vào năm 1940 đã mô tả sự liên quan giữa các thay đổi từ vận tốc di chuyển của chất lỏng và mức năng lượng hình thành.

Ngoài bức tranh “The Starry Night”, bức tranh “Chain Pier, Brighton,” của họa sĩ John Constable

(1826-7, *Hình ảnh của De Agostini/Getty Images*) và tấm hình chụp “Jupiter’s Great Red Spot” của NASA’s Voyager 1 (March 5, 1979) cũng được thẩm định áp dụng cùng phương cách kể trên. Cả hai tấm hình này đều có các chuyển động của thiên nhiên. Khác với “The Starry Night,” bức tranh của ông Constable không có các vòng xoáy dữ dội nhưng mô tả các đám mây chuyển dịch trong không gian.

Bài tường trình nhận được khá nhiều sự cổ vũ của các nhà vật lý học khác, [tất nhiên phe ta đọc sách vở với sự tò mò chứ đâu biết chi về vật lý mà khen hay chê?]. Họ đồng thuận rằng áp dụng các phương thức toán vật lý, con người có thể thẩm định và “hiểu” được phần nào hiện tượng trong thiên nhiên. Như trong các bức hình kể trên, họa sĩ hay máy hình [tình cờ] mô

trong thiên nhiên, đã gửi gắm sự dữ dội bất an của tâm hồn trên bức tranh, hoặc cả hai?

Sách vở mở ra một khung cửa mới cho Dế Mèn. Nghệ thuật và khoa học không khác nhau là mấy, cả hai đều là những phương cách tìm hiểu thiên nhiên. Nghệ thuật ngắm nhìn rồi mô tả thiên nhiên để thưởng ngoạn, khoa học ngắm nhìn thiên nhiên để tìm hiểu rồi nương theo đất trời mà sinh sống (?). Dù khác biệt, cả hai phương cách ấy đều dẫn đến cùng một con đường. Phe ta vừa trầm trồ thưởng ngoạn vừa khâm phục nghệ sĩ lẫn khoa học gia. Họa phẩm cho Dế Mèn cái nhìn bất ngát về trời đất, khoa học ước đoán được các hiện tượng thiên nhiên để con người tìm cách trốn tránh bão tố, thu góp năng lượng mà sử dụng trong đời sống hằng ngày cũng như các áp dụng khác!

TLL

tả sự chuyển động trong thiên nhiên; van Gogh cũng như Constable dù không biết đến các công thức toán học ngày nay nhưng với con mắt quan sát tỉ mỉ từ trăm năm về trước, đã vẽ ra hình ảnh [thật] của cuồng lưu với sự chính xác khó ngờ. Hẳn thiên tài đã nhiều lần nhìn ngắm đất trời chuyển động trong cơn lốc xoáy?! Không biết van Gogh đã vẽ lại hình ảnh

✓ DỄ ĐỌC

✓ DỄ THẤY

✓ DỄ CẮT

✓ DỄ TÌM

RAO VẬT
TRÊN BÃO TRÈ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIỆM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGAY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

Ngày xưa, thể thao chỉ là trò chơi để giải trí và rèn luyện thân thể, nhưng đến nay nó đã trở thành một ngành kỹ nghệ khổng lồ. Mời các bạn điểm danh những đội banh có những cái nhất thế giới...

Đội bóng giàu nhất thế giới

Xếp hạng theo câu lạc bộ thì đội Real Madrid (Tây Ban Nha) là đội có thu nhập cao nhất thế giới. Năm ngoái thu nhập đội này đạt 831 triệu euro, tương đương 902 triệu đô la Mỹ. Đội giàu nhì là Manchester City (Anh) với 825 triệu euro (khoảng 895 triệu đô la Mỹ).

Những đội bóng có nhiều người “theo” nhất

Mạng xã hội (social media) ngày càng có ảnh hưởng lớn đến mọi lãnh vực, từ nghệ thuật đến thể thao.

Đứng đầu là đội bóng Real Madrid (Tây Ban Nha) có 500 triệu followers (người theo dõi) trên các mạng xã hội như Facebook, Instagram, TikTok và X (Twitter).

Chiếm hạng nhì cũng là một đội ở Tây Ban Nha là Barcelona với 337 triệu follower. Hạng 3 là Manchester United (Anh quốc) 177 triệu.

Môn thể thao giàu nhất thế giới

Dầu môn đá banh là môn phổ biến nhất toàn cầu, và những đội bóng riêng lẻ có thu nhập khổng lồ nhưng so với môn bóng bầu dục Mỹ thì chữ “giàu” có lẽ phải định nghĩa lại. Giá trị thị trường của môn football có giá trị 600 tỉ đô la, mặc dầu mức ảnh hưởng chỉ loanh quanh nước Mỹ và lan ra chút xíu ở châu Âu, châu Á, châu Phi.

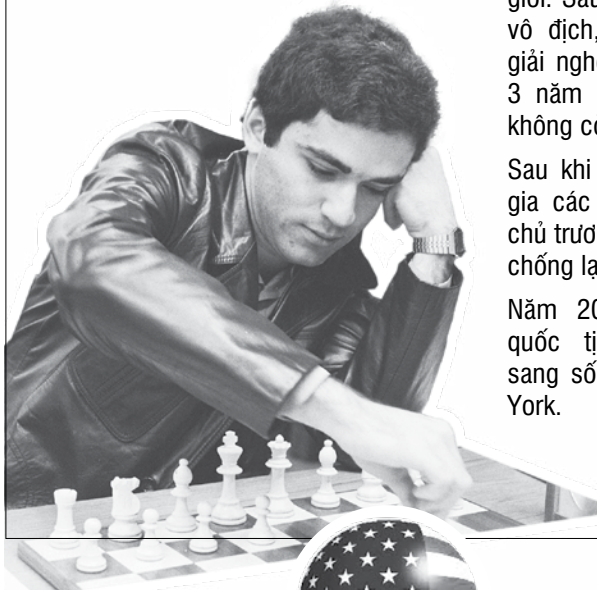
Giải thể thao lớn nhất toàn cầu

The National Football League NFL (Liên đoàn Bóng Dục Quốc Gia) của Mỹ là giải đấu thể thao lớn nhất toàn cầu, với doanh thu hàng năm trên 18 tỉ đô la. Mặc dầu người hâm mộ chủ yếu tập trung ở Mỹ. Trong đó Super Bowl của giải đấu là một trong những sự kiện được theo dõi nhiều nhất trên toàn thế giới. Chỉ 30 giây quảng cáo trên Super Bowl tốn 6-7 triệu đô la. Trong khi ở FIFA World Cup, chỉ tốn khoảng \$450,000/30 giây. Super Bowl có lợi thế tổ chức hàng năm so với 4 năm một lần của giải FIFA. Doanh thu của FIFA trung bình 6 tỉ đô la/giải/4 năm.

Ngày này năm xưa...

9-11

1985

Garry Kasparov

Garry Kasparov (Nga) vô địch cờ vua thế giới (World Chess Champion) năm 22 tuổi, trở thành kỳ vương trẻ nhất thế giới. Sau khi 11 lần đoạt ngôi vô địch, Kasparov tuyên bố giải nghệ vào ngày 10 tháng 3 năm 2005 vì theo anh là không còn đối thủ.

Sau khi giải nghệ, ông tham gia các hoạt động chính trị, chủ trương đường lối dân chủ, chống lại Putin.

Năm 2014, Kasparov nhập quốc tịch Croatia, chuyển sang sống ở thành phố New York.

9-11

2015

World Anti-Doping Agency (Ủy ban Cơ quan chống thuốc kích thích thể giới) tìm ra bằng chứng lực sĩ Nga sử dụng doping một cách có tổ chức và đề nghị cấm Liên bang Nga tham gia các cuộc thi đấu điền kinh và một số môn thể thao.

Nguồn doping được nhà nước Nga cung cấp theo một chương trình bài bản có hệ thống.

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

NOV 14

CONCACAF

NAM HOA KỲ VS JAMAICA

12:00 PM CDT | NATIONAL STADIUM, KINGSTON, JAMAICA

NOV 18

CONCACAF

NAM HOA KỲ VS JAMAICA

7:00 PM CDT | SÂN CITYPARK, ST. LOUIS, MO., USA

NOV 30

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ VS ANH QUỐC

11:20 PM CDT | SÂN WEMBLEY STADIUM, LONDON, ENGLAND

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

Bà Julia Hawkins

9-11

2021

cụ bà Julia Hawkins, 105 tuổi đã lập kỷ lục thế giới là người phụ nữ cao tuổi nhất hoàn thành chặng đua 100 mét tổ chức tại sự kiện Louisiana Senior Olympic Games năm 2021

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Những ngày này đã thấy xuất hiện những chiếc lồng đèn quả bí khắc mặt người trong các siêu thị và đây đó trong vườn nhà của tư nhân. Halloween đang về.

Halloween và những lồng đèn quả bí

A, Halloween. Như tia chớp, trí óc của kẻ này chợt lóe lên kỷ niệm Halloween năm nào ở Boston khi còn hiền nội đi bên. Đó là năm 2004, Phan Xuân Sinh viết thư cho anh em: “Trong mùa thu này, anh em văn nghệ Boston sẽ tổ chức một buổi sinh hoạt “Mùa Thu New England”. Cùng một lúc sẽ giới thiệu các thi sĩ và văn sĩ phương xa: Hoàng Thị Bích Tì, Phan Thị Ngôn Ngữ, Hoàng Xuân Sơn và Nguyễn Thị Thanh Bình. Sẽ được tổ chức trong Ngày Hội Phù Thủy (31.10.2004). Thành phố Salem nơi tôi đang ở chính là nơi phát sinh ra Halloween của nước Mỹ. Các bạn sẽ được trông thấy thành phố tưng bừng với hóa trang. Xin mời trước hết là thăm viếng nhau, dự buổi sinh hoạt văn nghệ, sau là đi coi lễ hội Halloween tại Witch Town này. Thay mặt anh em văn nghệ Boston kính mời.” PXSinh.

Hai mươi năm đã trôi qua kể từ ngày đến Boston dự hội sách, xem thành phố phù thủy đêm Halloween, cùng uống với nhau chén rượu vào lúc đêm về sáng trong khí thu lạnh giá. Thời gian trôi qua nhưng ánh sáng và những ảnh hình của đêm hôm ấy ở Salem chưa phai mờ. Nguyễn còn nhớ rõ đêm Halloween ấy đã cùng hiền nội, Hoàng Thị Bích Tì và nhiều anh chị em khác đi qua đại lộ Essex của Salem ngập ánh đèn quả bí và những người mặc trang phục hóa trang. Trong đám người đông đúc ấy, có Jack O'Lantern xách lồng đèn đi giữa. Đám đông đi qua Ngôi Nhà Phù Thủy (Witch House) treo đầy lồng đèn quả bí với những cây cột kết

bằng thân và lá cây ngô (bắp) với những hình phù thủy áo đen trên những cây chổi bay lượn chung quanh. Ngôi Nhà Phù Thủy. Lần đầu tiên Nguyễn được nghe nói đến và nhìn thấy. Nó có mặt ở đó đã từ lâu – từ năm 1692 và nhắc nhở lại vụ xử án những người bị cáo buộc là thực hành pháp thuật phù thủy. Có tới hàng trăm người bị truy tố và nhiều người bị kết án treo cổ, trong đó có bà Rebecca Blessing Towne. Tất cả những người này là hậu duệ của những người theo con thuyền Mayflower đến định cư ở vùng đất mới. Một trang lịch sử đen tối vẫn còn ám ảnh trí óc con người trong mùa lễ Halloween.

Bây giờ xin nói về lễ hội Halloween và những chiếc lồng đèn quả bí cháy sáng qua đêm ở Salem. Nói chung từ bé xít nhỏ nhút tới bây giờ mình vẫn mê những chiếc lồng đèn thấp lè tè trong bóng tối hay sương khuya. Đó có thể là những chiếc lồng đèn thả trôi trên dòng sông tuổi nhỏ. Cũng có thể là những chiếc lồng đèn hình ông sao hay hình cá chép trong đêm trung thu ở quê nhà. Và tại sao không là những chiếc lồng đèn của Jack O'Lantern trong đêm Halloween? Những chiếc lồng đèn này nguyên là những trái bí ngô pumpkin được khoét rỗng ruột, tạo thành hình cái mặt người có đủ mắt, mũi và miệng cười toe toét, khi đốt nến (đèn cây) bên trong, ánh sáng tỏa ra giống như một cái đèn lồng rực rỡ. Jack O'Lantern theo thần thoại Ái Nhĩ Lan là biệt hiệu của một gã tên Jack. Xưa có một anh chàng biệt danh là Jack Keo Kiệt, một hôm

anh chàng Jack này mời quỷ đi uống rượu. Nhưng Jack Keo Kiệt vắt cổ chày ra nước lại không muốn trả tiền rượu, nên chàng ta bèn dụ dỗ con quỷ hãy hóa phép tự biến thành đồng tiền để Jack mua rượu cùng nhậu cho vui. Quỷ nghe bùi tai biến thành đồng tiền thì Jack nhặt ngay lấy bỏ vào túi áo trong đó có sẵn một thánh giá bằng bạc khiến quỷ không thể trở lại nguyên hình được nữa. Nhưng rồi sau Jack đã giải phóng cho quỷ với điều kiện là quỷ không được quấy nhiễu Jack trong suốt 1 năm, và nếu Jack chết, quỷ cũng không được thu linh hồn của Jack. Cho đến năm sau Jack lại đánh lừa được quỷ để quỷ leo lên cây cao hái quả. Trong lúc quỷ còn đang loay hoay trên cây thì Jack khắc ngay một thánh giá vào thân cây, thế là quỷ sợ không dám leo xuống cho đến khi quỷ hứa không quấy nhiễu Jack thêm 10 năm nữa rồi Jack mới bóc vỏ cây có khắc thánh giá đi.

Chẳng bao lâu sau đó thì anh chàng Jack qua đời. Hồn của Jack đến gõ cửa thiên đường nhưng Thượng Đế không nhận cho một kẻ tình ranh láu cá như vậy lên cõi trời. Xuống địa ngục thì gặp quỷ bị lừa khi trước còn tức tối nên Jack muốn vào địa ngục cũng không xong. Tuy nhiên giữ lời hứa không bắt hồn Jack, quỷ đuổi Jack đi và chỉ cho Jack một cục than hồng để mà dò đường trong đêm tối. Jack bỏ cục than cháy đỏ vào trong một củ cải tròn khoét ruột làm đèn và từ đó cứ lẩn quẩn khắp cõi dương gian. Người Ái Nhĩ Lan gọi là *Jack of the Lantern*, tức là Jack lồng đèn, và sau biến thành Jack-O'-Lantern. Tối Mỹ, củ cải biến thành trái bí, và Jack xách đèn trái bí lang thang trong đêm. Các bạn ơi, đêm Halloween cứ mở cửa ra xem là

thấy Jack. Hay để cho thơ mộng một chút bạn có thể tưởng tượng đó là linh hồn một thi sĩ nào đó (kẻ này chẳng?) đi tìm bóng ảnh của một tình yêu bất toại. Thế đấy...

Những chiếc lồng đèn trong đêm. Những chấm sáng kia có dẫn đường cho người chết trở về dương thế không? Hoặc giả có cứu vớt được những kẻ đang bị nhận chìm trong tai ương, kiếp nạn? Hãy thắp cho nhau những ngọn đèn. Nhà văn/nhạc sĩ Nguyễn Đình Toàn từng cầu xin như thế. Và người Nhật, vào dịp rằm tháng Bảy âm lịch – và cả Việt Nam ta cũng vậy – thả đèn trên sông (gọi là phóng đăng) để cứu vớt những hồn trầm luân. Tục lệ này, trước hết là rất đẹp với những chiếc lồng đèn như hải đường như bông sen bông súng nổi trôi trên nước, sau nữa đầy tính chất nhân bản của Đông phương. Như câu thơ của Tố Như trong Chiêu Hồn Ca: *Lôi thôi bông trẻ dất già / Ai khôn thiêng đó lại mà nghe kinh...* Nét nhân bản vừa nói, phải chăng cũng được tìm thấy trong lễ hội Halloween? Tục lệ này phát xuất từ dân tộc Celts cách đây 2,000 năm cư ngụ trên vùng đất thuộc xứ Tô Cách Lan, Ái Nhĩ Lan và miền bắc nước Pháp bây giờ. Nó được gọi là Celtic Festival of Samhain được tổ chức vào đêm 31 tháng 10 dương lịch để tưởng nhớ và vinh danh Thánh Samhain, vị chúa tể cai quản linh hồn những người chết. Người Celts tin rằng Thánh Samhain cho phép các linh hồn người chết trở về dương thế thăm gia đình và ăn Tết (mừng kết thúc mùa thu hoạch) trong đêm trừ tịch cuối năm của họ. Cái không gian ảo hoặc của đêm Halloween – với những màu sắc và bóng ảnh (như hình những con cú, con dơi, con nhện

dùng làm trang trí) và những trái lồng đèn bí ngô bên cạnh những mộ bia, cho ta cảnh trí của một thế giới siêu hình nào đó, nơi sự sống và sự chết giao hòa, dất tay nhau cùng đi trong khuya khoắt. Đó có lẽ là một ý niệm gần với Đông phương nhất. Trong ý nghĩa đó, Halloween trở nên gần gũi, gần bó, khiến chúng ta dễ dàng hội nhập mà vẫn giữ được sắc thái riêng của dân tộc.

Tất cả khởi đi từ những chiếc lồng đèn quả bí của anh chàng Jack lang thang cù bơ cù bất.

Còn một điều nữa cũng cần ghi nhận: Đây là một lễ hội bắt đầu vào buổi chiều tối ngày 31 – 10 cho tới 12 giờ đêm. Trong dịp này, trẻ em và thiếu niên được mặc “y phục Halloween” để đi đến từng nhà, gõ cửa để nhận kẹo và chúc tụng... Theo tục lệ, các em nhỏ thường cầm theo những chiếc lồng đèn Jack-O'-Lantern. Các em đang chơi trò “Trick Or Treat”. Đây là sinh hoạt chính của hầu hết trẻ em và thiếu niên tại Hoa Kỳ trong đêm Halloween. “Trick” nguyên nghĩa là: đánh lừa, trò chơi tinh ma nghịch ngợm: “Treat” là tiếp đón, đối xử tử tế, tiếp đãi. Các em nhỏ và thiếu niên, thanh niên hóa trang với áo quần và mặt nạ hình ma quỷ, rồi cầm lồng đèn đi từ nhà này sang nhà khác trong xóm, gõ cửa và nói “trick or treat.” Câu này có nghĩa là: “Nếu muốn chúng tôi không chơi xấu thì hãy đãi chúng tôi cái gì đi.” Thông thường những người láng giềng luôn luôn muốn tránh việc “trick” nghĩa là chơi đùa đánh lừa nên thường tiếp đón (treat) chúng bằng kẹo và trái cây (theo tục lệ có nhét đồng tiền ở bên trong). Nhớ những năm xưa hiền nội thường mua kẹo chờ tối đêm Halloween phát cho các em tới gõ cửa. Nay, hồi ôi, hiền nội không còn nữa. Với Nguyễn, đâu còn Halloween.

TN- TỔNG HỢP

BẢO HUÂN

Ma quỷ gõ cửa

NG. T. THANH DƯƠNG
ARLINGTON, TX

T háng Mười của mùa Thu đẹp có ngày lễ Halloween về cùng. Những lá đỏ lá vàng trên cây, những trái bí đỏ bày trước cửa nhà cùng với những hình ảnh ma quỷ rùng rợn.

Không chỉ những ngọn đèn thấp lên ánh sáng lung linh huyền bí trong quả bí mà cảnh mùa Thu u uẩn buồn càng làm cho ngày lễ ma quỷ thêm huyền bí lung linh.

Trước cửa nhà chị Bông treo chiếc chuông gió thật to, màu nâu đen, đêm thu gió lạnh, chuông gió không ngừng khua vang như tiếng kêu gọi hồn ma bóng quế về hội tụ ngày lễ này.

Chị Bông chờ mong Halloween chẳng thua gì

đám trẻ con.

Năm nào cũng thế, đêm Halloween chị đều hóa trang và ngồi canh tiếng gõ cửa bên rổ kẹo to để phát kẹo cho lũ ma quỷ “trick or treat”. chị thích nhìn những đứa trẻ hoá trang đủ kiểu và hòa mình với chúng.

Nhà chị Bông ngay góc quẹo của con đường, xe đi ngược hay xuôi đến đoạn này đều phải đi chậm lại, buổi tối có ngọn đèn đường chiếu sáng và sân trước rộng rãi bằng phẳng nên nhà chị là mục tiêu bắt mắt nhất, thuận tiện nhất khó thể bỏ qua. Không đêm Halloween nào là không đất hàng, trẻ con kéo từng đàn đến hoặc do cha mẹ

chở đến. Có năm kẹo đã gần cạn rổ mà thỉnh thoảng trẻ con vẫn gõ cửa, anh Bông phải cấp tốc chạy xe đi mua thêm kẹo chứ không nỡ tắt đèn.

Sau mấy năm dịch Covid làm lễ hội Halloween ế ẩm. Năm nay hy vọng đêm Halloween sẽ bình thường lại như xưa cho trẻ em nó vui mà chị Bông...cũng vui. Thời buổi đại dịch và chiến tranh ảnh hưởng kinh tế toàn cầu, vật giá leo thang kẹo Halloween cũng lên giá. Chị Bông nao nức nói với chồng:

- Còn một tuần nữa là Halloween em sẽ đi Walmart mua đồ anh ơi. Năm ngoái em đã hoá trang thành nàng tiên. Năm nay em sẽ

làm ma.

- Phải rồi, em hóa trang làm ma thì hợp lắm.

- Nghĩa là em... xấu như ma chứ gì.

Chị Bông giận chồng không thêm bàn thêm gì nữa. Dù biết tính chồng hay đùa nhưng tình huống nào cũng phải nịnh vợ chứ, ngày xưa yêu nhau anh Bông luôn ngọt ngào: “Em mãi xinh đẹp trong mắt anh”. Hay bây giờ tuổi đời chồng chất nhìn hoài một người mất anh đã chán?

Biết vợ giận, anh Bông muốn làm hòa đề nghị chở vợ đi Walmart, nhưng chị Bông không thêm nhờ. Chị đi mua sắm Halloween một mình.

Quầy kẹo Halloween trong chợ Walmart thật phong phú, bịch lớn bịch nhỏ, kẹo nọ kẹo kia tha hồ cho khách hàng vừa ý. Chị Bông chọn mua 2 bịch kẹo chocolate to, mỗi bịch 175 pieces. Chị luôn mua nhiều kẹo để phòng hồ khối thiếu như năm nào và nếu có dư thì để nhà ăn dần nên toàn mua loại kẹo ngon mình thích..

Mua kẹo xong chị Bông qua hàng quần áo hóa trang mua vài thứ..

o O o

Đêm Halloween này chị Bông hiện nguyên hình con ma ghê rợn, tóc tai lỏa xỏa, đeo mặt nạ màu trắng như vôi với hai hốc mắt đen thui sâu hoắm, khóe miệng nhỏ máu đỏ

lôm, người khoác chiếc áo choàng đen ma quái.

Trời đổ cơn mưa rào từ sáng tới trưa, đến chiều thì tạnh hẳn, chẳng mấy chốc những con đường nhựa đã khô ráo, cỏ xanh trước sân nhà thấm tươi sau cơn mưa. Gió hiu hiu lạnh.

Chiếc chuông gió trước cửa đang đong đưa trong gió với những tiếng reo lúc gần gũi lúc xa xăm.

Tiếng gõ cửa đầu tiên nhà chị Bông khoảng 7 giờ chiều, chị Bông mở cửa, cả một đám ma quỷ hiện về, chúng thi nhau nói:

- Trick or Treat?

Một con bé chu mỏ và dài hơi:

- Trick or treat?

Con bé hóa trang mặt mèo xinh quá, chị Bông chỉ muốn ôm hôn con mèo đáng yêu kia nhưng nào dám, phong tục và cách nghĩ của người Mỹ khác với người Việt mình, làm thế họ lại tưởng “lạm dụng” đứa bé và kêu cảnh sát thì nguy.

Chị bốc kẹo cho nó trước thật hậu hĩ rồi cho kẹo từng đứa còn lại, nào giỏ xách hình quả bí, nào túi, nào bịch, mỗi đứa có một kiểu đựng kẹo khác nhau.

Một đứa nhận kẹo xong liền khoe thêm:

- Cho tôi kẹo nữa đi, hôm nay cũng là sinh nhật của tôi.

- Happy birthday nha.

Này kẹo...

Chị Bông vui vẻ và hào phóng bốc thêm nắm kẹo.

Đám này vừa đi vài phút sau lại có tiếng gõ cửa, lại thêm một đám đông trẻ con hóa trang đủ kiểu, rổ kẹo của chị vơi đến đâu lại được đổ đầy đến đó. Lũ trẻ luôn háo hức nhìn vào rổ kẹo chocolate ngon lành này. Một đứa bé độ chừng 4-5 tuổi chịu không nổi, dù đã nhận kẹo rồi, nó nín rổ kẹo xuống và thọc tay vào bốc thêm kẹo, vài đứa khác bắt chước cũng thọc tay vào bốc kẹo. Hình ảnh “tham lam” này thật dễ thương, chị Bông chiều chuộng để mặc cho lũ trẻ tự ý chọn thêm kẹo. Chúng vui thích lòng chị cùng vui thích.

Ngoài những đám đông vẫn có những trẻ đi một mình do cha mẹ chở đến, họ đậu xe lề đường chờ con.

Những tiếng chuông cửa, những tiếng gõ cửa thưa dần.

Đến 9 giờ tối thì hầu như không có trẻ đi xin kẹo nữa. Mùa Thu trời mau tối nên cha mẹ cho trẻ đi xin kẹo sớm và kết thúc sớm.

Chị Bông đang định tắt đèn ngoài cửa và cất rổ kẹo thì bỗng có tiếng gõ cửa. Con ma quỷ nào lạc lõng đến muộn thế này. Nó đi muộn mà hên đấy, còn bao nhiêu kẹo trong rổ chị sẽ cho nó hết, chừa lại làm chi mình ăn thêm mạp.

Cửa mở ra, chỉ có một đứa, nó khá cao lớn cũng hóa trang ma quái như chị Bông, đeo mặt nạ, khoác áo choàng đen rộng thùng thình nên chị khó đoán tuổi tác, có những đứa trẻ tuổi 12, 13 trở mã phổng phao cao lớn nên chị chẳng ngạc nhiên gì.

- Trick or Treat?

Chị Bông vui vẻ trút cả rổ kẹo còn lại vào bịch của nó.

- Cảm ơn chị Bông.

- Ối trời ôi...

Chị Bông kêu thét lên. Ma quỷ đã biết cả tiếng Việt và tên chị Bông, gọi tên chị trong ngày lễ của nó với tiếng chuông gió đồng tình rên lên nhẹ nhàng.

Chị lui lại vài bước và run rẩy ú ớ hỏi bằng tiếng Việt:

- Ai...ai... đây?

- Anh đây!

Thì ra là anh Bông, chị Bông vừa kịp nhận ra giọng nói cũng là lúc anh Bông tháo mặt nạ ra:

- Happy Halloween.

- Happy cái gì, anh là con ma quỷ...vô duyên nhất đêm nay.

Chị Bông ngồi xuống ghế và thở ra cho hết những căng thẳng còn trong lồng ngực. Anh Bông nói:

Đêm nay bao nhiêu ma quỷ đến nhà được em chiêu đãi kẹo, anh cũng là ma quỷ đến xin kẹo từ tay em. Cho anh kẹo ngọt

ngào mà lại hậu hĩ trút
cả rổ kẹo còn lại là em
hết giận anh rồi...

Chị Bông đã lấy lại bình
tĩnh, không thể không
mỉm cười, chị gí ngón tay
lên trán con ma chồng:

- Quỷ nè !! làm em
hết hồn khi trong đêm
Halloween có ma quỷ gọi
tên mình. May mà em
chưa lặn đùng ra chết
giác..

Thì ra trong lúc chị Bông
mải mê cho kẹo lũ trẻ
anh Bông đã hóa trang
và lén ra ngoài bằng cổng
vườn. Anh Bông kể lể:

- Anh làm ma quỷ trước
là để chọc em vui em
hết giận mà còn để được
hưởng sự triu mến ân cần
khi em cho anh kẹo. Thấy
em chiêu đãi kẹo trẻ con
với tất cả nhiệt tình anh
cũng phải... ghen tị vì
hàng ngày em chỉ gắt
gỏng anh thôi.

Chị Bông mắng yêu
chồng:

- Quỷ nè... ai bảo anh hay
chê em già, em xấu.

Thôi nhé, tính anh hay
nói đùa, hay trêu chọc,
em biết thừa rồi mà còn
giận. Thì ra đàn bà nào
cũng sợ bị chê già, chê
xấu cho dù là nói đùa
cho vui. Đêm nay em là
ma và là một con ma dễ
thương như những ma
quỷ trẻ con đến nhà mình
trong đêm nay đây.

NTTD - SEPT. 01, 2023

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

những lần cuối...

(Từ "Thời gian đi quá mau" Phi Nga).

*Chiều vội mang nắng về cuối chân mây,
Gió cũng về trời khi hoàng hôn xuống,
Tôi vừa thức dậy đón chào buổi sáng,
Chưa kịp hành trang đã thấy cuối ngày.*

*Thế là một ngày xa khỏi tầm tay ,
Còn những ngày khác làm sao nắm giữ,
Hôm nay không kịp hẹn ngày mai nhé,
Chưa khởi hành đã chậm quá. Cuối tuần.*

*Thời gian chỉ là người bạn vô tình,
Đi bên nhau mà dần xa nhau đó,
Công việc quanh mình điều quên điều nhớ,
Cuối tháng rồi nhìn lên lịch chưa xong.*

*Những sân ga có đợi chuyến tàu không?
Chuyến tàu qua như bốn mùa thay đổi,
Sân ga mờ côi khi tàu không tới,
Đừng trách nhau nếu lỡ hẹn cuối mùa.*

*Ngày đầu của năm như mới hôm qua,
Tôi ôn lại chuyện buồn vui cũ mới,
Những thiếu sót vụng về chưa xin lỗi,
Tôi tiếc thâm thối đã hết. Cuối năm.*

*Cuốn tôi đi trong dòng chảy thời gian,
Bánh xe đời quay không dừng lại được,
Tôi hối hả theo năm cùng tháng tận,
Năm mới bắt đầu tôi lại cũ đi.*

*Mây gió bay cùng trời cuối đất chưa ?
Xa xôi mấy cũng sẽ quay trở lại,
Nhưng đường tôi đi rẽ trăm ngàn lối,
Dù bao nhiêu lối cũng đến cuối đường.*

*Trả hành trình này cho kỷ niệm thương,
Trả tuổi trẻ này cho bao ước vọng,
Như kẻ giang hồ cuối trời phiêu lãng,
Trở về mái nhà xưa lúc cuối đời.*

NTTD

LỜI GIỚI THIỆU: Cindy Thu Hoàng là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang, hiện đang làm việc tại Texas Health and Human Services Commission (HHSC) là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình với các dịch vụ về thực phẩm, chăm sóc sức khỏe, an toàn và thảm họa bao gồm các chương trình Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid, Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP). Cô tham gia nhiều hội đoàn và có chương trình về Phúc Lợi Xã Hội trên radio và TV tại Dallas. Cô mong muốn được giúp đỡ đồng hương qua việc giải đáp các thắc mắc trong lãnh vực phúc lợi xã hội của tiểu bang.

Mọi thắc mắc xin gửi câu hỏi về: bientap@trenews.net

CINDY THU HOÀNG
DALLAS

Medicare Saving Program

HỎI

Thưa chị Thu Hoàng, tôi đến tuổi 65 được nhận Medicare, hiện giờ tôi cũng đang đi làm, nhưng tôi làm trong chợ và không có bảo hiểm. Tôi đã xin được Medicare, nhưng tiền đóng part B quá cao, bên An sinh Xã hội có nói với tôi là qua bên Bộ Y Tế của tiểu bang xin giúp trả phần part B. Xin chị cho tôi biết rõ về chương trình đó thế nào, thành thật cảm ơn chị nhiều.

TRẢ LỜI

Xin thưa với ông bà khi bắt đầu được nhận medicare part A và part B, thì ông bà có thể qua bên Bộ Y Tế của tiểu bang để xin trợ giúp trả phần part B, chương trình này được gọi là Medicare Saving Program (MSP).

Chương trình MSP sẽ đòi hỏi:

- 1) Quốc tịch Mỹ.
- 2) Không có quốc tịch Mỹ thì phải có 40 tín chỉ làm việc tại nước Mỹ, (trường hợp khi vợ chồng sống chung và khai chung 1 hồ sơ thì có quyền lấy tín chỉ của nhau để được đủ số 40 tín chỉ).

Điều kiện về tài sản:

- 1 người (Single person) \$9,430
- 2 người (Couple) \$14,130

Trong chương trình MSP tài sản bao gồm xe, (xe đầu sẽ không tính, xe thứ hai sẽ tính) tiền trong ngân hàng, tiền mặt đang có trong người, tiền 401K, tiền bảo hiểm nhân thọ (life insurance, term life sẽ không tính, whole life sẽ tính nếu trong bảo hiểm nhân thọ face value quá \$10,000)

Chương trình MSP có 3 phần và mỗi phần mức thu nhập khác

nhau.

Điều kiện về mức thu nhập của chương trình MSP:

1. QMB (Qualified Medicare beneficiaries).

- Single (1 người) \$1,275
- Couple (2 người) \$1,724

Trong chương trình QMB được trả phần part B và được trả 20% của coinsurance.

2. SLMB (Specified Low-Income Medicare Beneficiary).

- Single (1 người) \$1,526
- Couple (2 người) \$2,064

3. QI1 (Qualifying Individual).

- Single (1 người) \$1,715
- Couple (2 người) \$2,320

Trong chương trình SLMB và QI1 chỉ được giúp trả phần part B, nhưng 2 chương trình này được quyền xin trả lại 3 tháng tiền đã đóng trước khi được chấp thuận. Trường hợp được nhận chương trình QMB thì phải chịu trả 1 tháng đầu vì khi hồ sơ QMB hoàn tất, tháng tới mới được trả phần part B.

■ Mức thu nhập của chương trình MSP: khi mình nhận tiền hưu thì

sẽ tính 100% tiền hưu của mình nhưng tiền đi làm thì chính phủ chỉ tính 1/2 tiền lương mà thôi.

Dùng mẫu đơn 1200 để xin chương trình MSP, khi làm đơn, cần phải trả lời tất cả những câu hỏi trong tờ đơn. Khi nộp đơn, cần phải kèm theo 3 tháng bank statement, giấy tờ chứng minh quốc tịch Mỹ hay thẻ xanh, chứng minh địa chỉ mình đang ở và nếu còn đi làm cần kèm theo 2 check stubs, giấy tờ chứng minh bảo hiểm nhân thọ (nếu mình có mua bảo hiểm nhân thọ), tiền hưu nếu đang được nhận. Chương trình MSP sẽ không cần phỏng vấn.

Có thể lấy đơn trên mạng (**your texas benefit**) hay đến phòng văn Bộ Y Tế của tiểu bang hoặc gọi số (211) làm đơn qua điện thoại. Và nếu biết dùng máy tính thì có thể làm đơn online.

Địa chỉ gửi đơn: **P.O. Box 149027**
Austin Tx 78714-9971

XIN LƯU Ý: Điều kiện về tài sản, quyền công dân, mức thu nhập, cũng có thể thay đổi.

NHẠC SĨ TỪ CÔNG PHỤNG

Hạnh phúc từ những ngày con nước về

Nhạc sĩ Từ Công Phụng gốc người Chăm, sinh ngày 27 tháng 7 năm 1942 ở Phan-Rang. Sau thế hệ nhạc sĩ đầu tiên Văn Cao, Tô Vũ, Dzoãn Mẫn, Hoàng Giác, Đoàn Chuẩn, Phạm Duy v.v.. họ Từ thuộc thế hệ nhạc sĩ thứ nhì, cùng thời với Vũ Thành An, Ngô Thụy Miên, Trịnh Công Sơn và Lê Uyên Phương. Từ Công Phụng là tác giả của hàng trăm ca khúc trữ tình được mến chuộng như “Bây giờ tháng mấy”, “Mắt lệ cho người”, “Giọt lệ cho ngàn sau”, “Trên ngọn tình sầu”, “Mùa xuân trên đỉnh bình yên” v.v.

TÁM VĂN
ĐỨC QUỐC

Sẵn với năng khiếu và lòng say mê âm nhạc từ lứa tuổi thiếu niên, ông tự mày mò theo sách vở, học hỏi từng nốt nhạc và góp vào vườn hoa âm nhạc sáng tác đầu tay “Bây giờ tháng mấy” khi tròn 18 tuổi. Từ sân trường trung học Duy Tân rồi đến đài phát thanh ở Đà-Lạt cho đến “sân khấu” giảng đường, những sinh hoạt rộn ràng ở Quán Tre, Quán Văn trong khuôn viên trường đại học Văn Khoa (một lượt với Khánh Ly & Trịnh Công Sơn và Lê Uyên & Phương), Quán Gió trên đường Võ Tánh, âm nhạc Từ Công Phụng đã chinh phục được hầu hết giới thanh niên, sinh viên và học sinh yêu chuộng những

khúc tình ca. Cuốn băng Tư Vàng số 3 ra đời năm 1971 gồm những bài tình ca mượt mà của họ Từ với sự góp tiếng của các danh ca Kim Tước, Mộc Lan, Châu Hà và đôi uyên ương Từ Dung & Từ Công Phụng.

Họ Từ là cử nhân Luật khoa nhưng tên tuổi nhạc sĩ Từ Công Phụng được nhắc nhở nhiều hơn trong lĩnh vực âm nhạc. Ông cộng tác với đài phát thanh Tiếng nói tự

Bìa tờ nhạc “Bây giờ tháng mấy”, 1967

do (VOF - Voice Of Freedom trực thuộc đài phát thanh Mẹ Việt-Nam do chính phủ Hoa-Kỳ tài trợ) cho đến ngày mất nước.

Sau ngày 30 tháng Tư, âm nhạc Từ Công Phụng cũng như những dòng nhạc trước năm 1975 bị bức tử và ông phải làm nhiều công việc khác nhau để tồn tại. Năm 1980, ông vượt biển và được tàu Cap Anamur của Tây-Đức cứu vớt nhưng chọn Hoa-Kỳ làm quê hương thứ hai.

Nhắc đến nhạc sĩ Từ Công Phụng giới yêu nhạc ở miền Nam thường nhớ đến những bài hát có âm điệu du dương, nhẹ nhàng với lời ca trau chuốt và êm ái như một bài thơ. Từ sáng tác đầu tay “Bây giờ tháng mấy” làm xôn xao giới trẻ, người ta bắt đầu chú ý đến một tên tuổi mới, chập chững đi vào vườn hoa âm nhạc với những lời ca dịu dàng giữa khi chiến cuộc dâng cao, đời sống chao đảo và phong trào Hippy đang lớn dần trong xã hội miền Nam. Tuy không nồng nàn như Lê Uyên Phương hoặc triết lý cao siêu như Trịnh Công Sơn, âm nhạc của Từ Công Phụng làm cho

người ta đến với nhau gần hơn và yêu thương nhau nhiều hơn chút nữa ...

*“Bây giờ tháng mấy rồi hỡi em
Lênh đênh ngàn mây trôi êm đêm
Chiều nay nếu em đừng hờn dỗi
Cách nhau một lần thôi
Tâm hồn mình đâu lẻ đôi”*

(Bây giờ tháng mấy)

Niềm hạnh phúc dâng tràn từ những cánh thư ở khắp nơi gửi về khích lệ và trong số đó là một bài thơ 5 chữ họa theo nhạc phẩm “Bây giờ tháng mấy” được phát thanh thường xuyên trên làn sóng điện. Và “Bây giờ tháng mấy”, bài số 2, dệt trên ý thơ “khuyết danh” được ra đời với bao niềm xúc động lẫn xao xuyến của chàng nhạc sĩ trẻ tuổi, tài hoa ...

*“Bây giờ là tháng mấy
Chiều nay sao mưa bay
Nhớ em mấy cho vừa
Đàn lạc phím ru hò
Chiều rơi nhẹ vào mắt
Trời chớm đông lạnh ngắt
Gió lay nhẹ hàng cây
Dáng em mờ trên mây”*

(Bây giờ tháng mấy 2)

Mảnh đất quê nhà cần cỗi đầy nắng gió, những cánh đồng mùa đông trơ những gốc rạ quạnh hiu hay bãi cát trắng ngằn bên bờ biển xanh đã vun đắp cho trái tim người trai trẻ những rung động nồng nàn. Có khoảng 10 ca khúc được sáng tác cùng một lượt trong thời thanh xuân, được nhắc nhở và yêu chuộng như “Mùa thu mây ngàn”, “Mùa xuân trên đỉnh bình yên”, “Bài cho em”, “Lời cuối” v.v. Nhưng cuộc đời này không bao giờ bằng phẳng như mọi người vẫn thường mong đợi. Đất nước lâm lụy và dòng nhạc băng khuâng, lãng đãng bị nhuộm màu thời cuộc vì đời sống chung quanh đã đổi khác. “Như chiếc que diêm” được âm thầm thấp lên giữa thời buổi

nhiều nhường, đánh dấu đời sống tình cảm nhen nhúm buồn thương và lâm vào khúc rẽ ...

*“Thôi cũng đành như chiếc que
diêm một lần lóe lên
Thấp đời em sáng lung linh, buồn
một côi riêng
Những đêm sâu, những canh thâu
Nghe nước mắt nặng giọt sâu”*

(Như chiếc que diêm)

Khung trời trong xanh bỗng chốc gợn nét mây mù và khi đã xa rồi chốn cũ, chấp nhận cuộc sống mới thì âm nhạc cũng ngó theo đời quạnh hiu và lắt lắt theo ngày tháng. Có lẽ tâm hồn đa sầu, đa cảm đó suốt đời chỉ sống với tình ca cho nên khi cuộc sống đã được

Nhạc sĩ Từ Công Phụng thời trai trẻ

tạm thời ổn định thì những dòng nhạc tình được khơi gợi dù ít nhiều phảng phất những muộn phiền nơi chốn tạm dung với đôi chút u hoài, mặc cảm ...

*“Tôi như giòng sông cạn
Cuốn quanh đời một nhòai
Cuốn theo giòng nghiệt ngã
Buồn rơi theo năm tháng
Ưa trên lưng tháng ngày
Tôi mang hồn cỏ dại
Ngủ ngơ tự hỏi lòng
Bỗng một ngày thiên thu”*

(Đời bỗng phù du)

Vì luôn quan niệm “tình yêu là vĩnh cửu” nên họ Từ luôn lạc quan và sống trọn vẹn với những mất mát, khổ đau của riêng mình. Những ca khúc được viết lên ở chốn tạm dung, dù phai phôi màu nắng quê nhà nhưng vẫn chuyên chở được ý, tình cũng như “nhạc phải hay và cuốn hút, lời ca phải đẹp và ý nghĩa”.

Khác với nhiều nhạc sĩ khác, Từ Công Phụng thường ôm đàn và hát những ca khúc của mình. Giọng ca họ Từ hơi cứng và bị đuối khi lên những nốt (notes) cao nhưng mang tính tự sự và truyền cảm hơn những ca sĩ thời danh. Thường thức dòng nhạc Từ Công Phụng, người nghe như đang đi giữa một mùa xuân trên đỉnh bình yên, không hận thù, hờn oán mà hiện hữu nơi đó trọn vẹn một tình yêu, dù hạnh phúc triền miên hay bất hạnh một đời ...

*“Tôi trở về xứ thâm trầm
Một mình sống âm thầm
Hoài đợi chuyến xe nào
Một lần đã qua đời
Chúng ta để lại dấu chân
Người đã quên, còn thấp lên
Ngồi sáng tình xưa”.*

(Xứ thâm trầm)

Bài và hình TV (22.08.2024)

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ

31-10-2024 - 06-11-2024

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
SPIRIT	2	LAX, ICN	\$1.259
ASIANA AIRLINES	2	LAX, ICN	\$1.259
ALASKA/UNITED	2	SEA, ICN	\$1.265
AMERICAN/UNITED	2	LAX, ICN	\$1.320
CHINA AIRLINES	2	LAX, TPE	\$1.331
EVA AIR	2	LAX, TPE	\$1.361
KOREAN AIR	1	ICN	\$1.423
MALAYSIA/UNITED	2	DOH, KUL	\$1.578
UNITED AIRLINES	2	DEN, NRT	\$1.617

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOẠI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$24,950 VN ĐỒNG
EURO	\$26,579 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,776 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$16.452 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$161.96 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1USD	149,549 YEN NHẬT
	0.92025 EURO
	0.76647 BẢNG ANH
	1.38050 CANADA
	0.86510 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

31/10/1961

Ngày 31 tháng 10 năm 1961, các nhà “lãnh đạo” cộng sản Nga bị xét lại trong đó có Stalin. Thi hài của Stalin bị đưa ra khỏi lăng Lenin để chôn ngoài Nghĩa trang Kremlin.

VÀI THÔNG TIN VỀ STALIN

Stalin (1937)

-Vissarionovich Stalin hay Joseph Stalin sinh ngày 18 tháng 12-năm 1878 mất 5 tháng 3 năm 1953

- Tháng 1 năm 1924 Lê Nin qua đời, Stalin trở thành Tổng Bí Thư. Từ 1930-1933 Stalin đã làm một cuộc Đại thanh trừng, khoảng một triệu người bị bắt giam ở các trại lao động khổ sai gọi là Gulag, ít nhất 700,000 người đã bị xử tử.

- Với chủ trương hợp tác xã, Liên Xô đã bị nạn đói hoành hành (năm 1932-1933) lấy đi gần 7 triệu sinh mạng.

31/10/2002

Ngày 31 tháng 10 năm 2002, là ngày mất của nhạc sĩ kiêm ca sĩ Nguyễn Hữu Thiết. Ông sinh năm 1927 tại Phan Thiết, là một nhạc sĩ kiêm ca sĩ nổi tiếng của nền tân nhạc Việt Nam trong thế kỷ 20. Ông cùng với vợ là ca sĩ Ngọc Cẩm tạo thành một cặp song ca một thời rực rỡ. Rất nhiều nhạc phẩm của ông được ưa thích như: *Ai đi ngoài sương gió*, *Cánh hoa pensée*, *Còn gì đâu em*, *Thư về biên khu...*

Ngọc Cẩm và Nguyễn Hữu Thiết

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Ngay cả dân Hà Nội hoặc các dư luận viên của Đảng cũng phải công nhận ông Trần Sỹ Thanh (Chủ tịch Hà Nội) “đu đủ thật” nên mới dám thốt lên hai chữ “đặc thù”!

"HÀ NỘI HIỆN KHÔNG CÓ NGƯỜI ẮN XIN ẮN MÀY, KHÔNG CÓ NGƯỜI VÔ GIA CƯ."

"NHỮNG NGƯỜI NGỦ ĐÊM Ở GẦM CẦU, Ở CHỢ KHÔNG PHẢI BỞI NGƯỜI DÂN KHÔNG CÓ NHÀ MÀ LÀ DO ĐẶC THÙ CÔNG VIỆC."

Sự "hài hòa" của chính phủ biến người dân nghèo mau thành "hài cốt"!

"VIỆC TĂNG GIÁ ĐIỆN THÊM 4.8% ĐÃ ĐƯỢC CHÍNH PHỦ CÂN ĐỐI HÀI HÒA, KHÔNG LÀM ẢNH HƯỞNG ĐẾN ĐỜI SỐNG NHÂN DÂN."

Nguyễn Xuân Nam
Phó Tổng Giám đốc Tập đoàn Điện lực Việt Nam -EVN

Ngân sách cho Bộ Công An CSVN gấp 15 lần ngân sách dành cho Bộ giáo dục CSVN và gấp 16 lần ngân sách dành cho Bộ Y Tế CSVN. Nhưng giáo dục và y tế phải tự chủ chi, công an chưa thiếu đã được bù.

"VIỆN PHÁP Y BÂY GIỜ CỨNG TỰ CHỦ THU PHÍ THÌ TÔI KHÔNG HIỂU LÀ KHÁCH HÀNG Ở ĐÂU ĐẾN ĐỂ MÀ THU PHÍ?"

Đào Hồng Lan - Bộ trưởng bộ y tế CSVN

Giọng điệu quá quen thuộc! Cộng Sản Bắc Việt đi tới đâu kêu gọi mần cách mạng tới đó, sau đó thì... nhìn gương bà Nguyễn Thị Năm (tức Cát Hanh Long) thì rõ!

"CUỘC CÁCH MẠNG VỀ LÚA GẠO KHÔNG THỂ THIẾU SỨC MẠNH CỦA NGƯỜI DÂN. VẤN ĐỀ LÀ TẠO LỢI ÍCH VẬT CHẤT VÀ TINH THẦN CHO NHÂN DÂN; CÙNG LÀM, CÙNG HƯỞNG."

Phạm Minh Chính - Thủ tướng CSVN

Chó cắn áo rách

Sài Gòn nóng nẩy quanh năm, ngay cả trong mùa mưa, vậy mà sơ hở một chút là EVN - Tập đoàn điện lực Việt Nam lại tăng giá điện. Tăng giá điện xong vài bữa, EVN lại than lỗ. Than lỗ xong, EVN lại tăng giá điện. Từ ngày 11-10-2024, EVN tiếp tục tăng 4.8% mức giá bán lẻ điện bình quân...

DU UYÊN
SÀI GÒN, VN

Gia tiền điện cộng dồn 2 năm qua đã tăng 12%. Mặc dầu ông Đỗ Thắng Hải (thứ trưởng Bộ Công Thương Việt Nam nói rằng: “Giá điện tăng, mọi người đều được lợi”). Mặc dầu ông Nguyễn Xuân Nam (Phó Tổng Giám đốc EVN) cho rằng việc tăng giá điện này là “đã được cân đối hài hòa, không làm ảnh hưởng đến đời sống nhân dân”. Nhưng, chú sản xuất, bà bán rau, cô bán thịt, ông vận chuyển và đặc biệt là các cô/chú chủ nhà trọ, chủ đất, chủ nhà cho thuê không nghĩ vậy, bởi vậy mà người dân cũng vừa không hưởng lợi vừa chẳng còn... răng. Nhất là ở thời buổi kinh tế tệ hại, người người dẹp tiệm, thất

nh nghiệp, kiếm không ra chút lợi nhuận nào nói chi là một thứ rất quan trọng với đời sống hiện đại nói tăng là tăng gần 5%/tháng, 12%/năm. Nhiều người như nằm trên chảo lửa vì thời tiết thì nóng mà không dám bật máy lạnh (sợ tốn điện), còn nhận được tin hóa đơn mắm, muối, đường, gạo... tăng từng bữa.

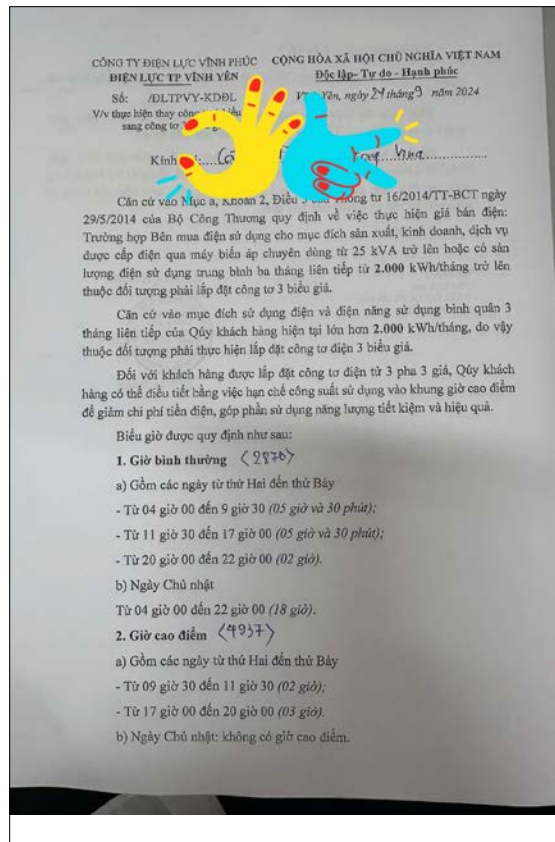
Mới đây, trên trang mạng xã hội Facebook, bài đăng của một bạn trẻ nói về việc chủ nhà trọ bất ngờ thông báo tăng giá điện tháng 10-2024 từ 4,000 VND lên 5,000 đồng/kWh điện với lời giải thích là do nhà nước tăng giá điện, đồng thời chủ nhà cũng yêu cầu cô gái “không được phép hỏi tại sao” sau khi cô thắc mắc. Bạn trẻ này đăng kèm ảnh nội dung tố cáo cô

chủ nhà vào một “app” (ứng dụng) của nhà nước. Nhiều người rất hả hê trước “kết cục này”, tuy không biết khi nào cô chủ nhà bị “xử”, trước mắt có lẽ là bạn này đã dời chỗ ở khác, không thể tiếp tục “an cư” nơi này.

Đa số cư dân mạng chê trách bà chủ nhà này chỗ bà ta “tê nước theo mưa” khi tăng giá điện ngay lúc EVN báo tăng giá điện 4.8%. Là người tiêu dùng - chưa có dư nhiều nhà để cho thuê, đáng ra là tôi đứng về phe nước mất (theo phe cô gái). Nhưng tiếc là tôi đã có nhiều kinh nghiệm về việc này, cũng đã từng có thời hờn dỗi với chủ nhà như cô gái ấy (cách đây hơn chục năm). Giờ đây, tôi đọc câu chuyện và chỉ thấy bà chủ sai vì không giải thích

rõ với người thuê nhà, nói chuyện trống không, chứ bà cũng chưa quá đáng.

Kể đáng chê trách chính là ông bán điện độc quyền ở Việt Nam - giá điện EVN tính lũy tiến theo 6 bậc thang. Nếu người thuê nhà muốn chủ nhà tính giá điện cho từng nhà/phòng trọ theo giá nhà nước - ý là chủ nhà trọ phải cộng - trừ - nhân - chia số điện của từng người thuê theo 6 mức mà nhà nước liệt kê. Sau đó phải cộng thuế VAT (8%) vô (chưa kể giá điện tăng liên tục, việc cập nhật giá điện mới rất khó khăn). Vậy thì vừa lỗ vừa tốn thời gian cho chủ nhà, và nếu lỗ ở đầu này thì chủ nhà sẽ lấy chỗ khác đắp vào. Bởi vậy, có thể bạn sẽ nhận được hóa đơn điện thấp nhưng giá nhà tăng lên, hóa đơn điện thấp nhưng kèm theo là hóa đơn nước, internet, rác, cáp tivi, dịch vụ công cộng, dịch vụ phát sinh... đi kèm. Đó là cách tính có thiệt ở nhiều nơi cho thuê nhà ở Việt Nam hiện nay. Thiệt ra thì giữa các khu nhà trọ luôn có sự cạnh

Điện cho nhà kinh doanh (nhà trọ, nhà có buôn bán...) tại giờ cao điểm cũng tầm 5,000 VND/kWh

tranh, nên việc tính tiền bất hợp lý ở bất kỳ khoản nào cũng khó xảy ra, người cho thuê nhà cũng đâu thể độc quyền như EVN nên mỗi chủ nhà trọ luôn muốn giữ chân khách hàng. Ở nơi khác thì tôi không biết, riêng ở Sài Gòn, đa số những

chủ nhà tính tiền điện kiểu “san bằng” như trên thường sẽ không tính tiền rác, tiền internet (đã bù vào tiền điện, tiền nước) hồng xoa dịu con tim và làm vui lòng khách đến, vừa lòng khách đi. Có tháng chủ nhà thấy tôi buôn bán ế ẩm còn giảm

tiền nhà xuống một chút, gọi là lấy hên.

Quan trọng nhất, dầu tính cao hay thấp thì giá điện đã được giữa người cho thuê nhà và người thuê nhà thỏa thuận trước, được ghi trong hợp đồng cho thuê rõ ràng. Chứ ít có chủ nhà nào có thể tự tung tự tác như ông nhà nước, vừa tăng giá trên trời vừa vỗ bàn nói đó là “hài hòa”, lâu lâu lại than lỗ rồi tìm có tăng... Với các chủ nhà thì người đi thuê nhà còn cãi, còn khiếu nại, còn trả giá được chứ với EVN thì không ai được cãi, cũng không có chỗ để khiếu nại, ngã giá càng “no door”.

PC Hoan Kiem thông bao: Tháng 4/2020, khách hàng PD010080974 su dung 1.558kWh, so tien thanh toan 4.675.574d.

Sat, May 16, 11:02 AM

PC Hoan Kiem thông bao: Tháng 5/2020, khách hàng PD010080974 su dung 1.883kWh, so tien thanh toan 5.165.499d.

So tien nay da duoc ho tro giam gia theo chi dao cua BCT (so tien ho tro do anh huong cua COVID-19 trong ky hoa don 5/2020 la 574.477 d)

Today 3:32 PM

PC Hoan Kiem thông bao: Tháng 6/2020, khách hàng PD010080974 su dung 3.129kWh, so tien thanh toan 8.666.950d.

So tien nay da duoc ho tro giam gia theo chi dao cua BCT (so tien ho tro do anh huong cua COVID-19 trong ky hoa don 6/2020 la 963.903d)

Năm nào cũng có vài tháng tự nhiên tiền điện tăng cao

- NGUỒN: VTC.VN/ UNUONLINE.COM.VN

EVN nói tăng giá điện không ảnh hưởng đến dân nhưng chưa gì đã thấy dân cãi nhau và tổ cáo nhau rồi

- NGUỒN: FACEBOOK

Nếu muốn được tính tiền điện bằng với giá nhà nước, cách tốt nhất là nên đi mua nhà hoặc thuê nhà nguyên căn và yêu cầu chủ nhà cho mình được đóng tiền điện, nước theo đơn báo của nhà nước gửi tới nhà mỗi tháng. Thời nay thì dễ rồi, chỉ cần lấy điện thoại ra quét quét vài cái là có thể đóng tiền điện-nước online, nhiều ngân hàng còn tặng điểm thưởng-quà-chiết khấu cho khách hàng nào đóng tiền nhiều nữa. Ngày xưa thì cực hơn vì phải cầm hóa đơn chạy đi tìm chỗ đóng tiền điện-nước, có khi bận quá quên lửng rồi bị hăm cắt điện. Nhưng kèm theo việc tự trả tiền điện-nước-rác theo giấy báo của nhà nước, lâu lâu người thuê nhà sẽ được dịp toát mồ hôi vì hóa đơn điện-nước khi không “nhảy” lên cao chút vót với số kWh điện-nước gấp 3-5 lần tháng trước mà không hiểu tại sao, hỏi tổng đài cũng hện lần hện lữa không đưa ra câu trả lời thuyết phục. Cũng có người được EVN trả lại tiền, nhưng đa số là không bao giờ có chuyện trả lại tiền. (Mỗi năm vào mùa nóng ở Việt Nam thì báo chí trong nước cũng rần rần về chuyện hóa đơn tăng cao bất thường như vậy, chứ không phải là chuyện hiếm hoi hy hữu gì.) Có lẽ, chính bà chủ nhà trọ ở câu chuyện ban đầu cũng từng hỏi ông điện lực “tại sao” và cũng nhận được câu “không được phép hỏi tại

sao” chẳng? Bây chừ, bà chỉ truyền đạt lại “kinh nghiệm” của mình?!

Điện tăng, không thể tránh khỏi những dỗi hờn, bởi ai ai cũng điên nạng với những hóa đơn tăng cao theo điện, từ người nông dân tới ông doanh nghiệp tỷ đô. Nhưng có lẽ cũng sẽ có những kẻ cười phớ lớ khi thấy những gương mặt méo xệch ở thị trường Việt Nam, đó là những “ông lớn” ngành thương mại điện tử chuyên bán sỉ của Tàu như 1668, Temu, Pinduoduo hay JD.com... đang chảy vào Việt Nam không ai ngăn đê đắp bờ để cản, thậm chí một số lớn các người nổi tiếng còn tiếp tay cho chúng quảng bá sản phẩm. Trong khi nhiều nước Châu Á khác đã yêu cầu chặn Temu và Tiktok shop... để bảo

vệ các doanh nghiệp sản xuất vừa và nhỏ trong nước.

Tại sao các doanh nghiệp trong nước dễ chết? Người Tàu luôn cho người tiêu dùng Việt thấy họ có “lời”. Với lý do các cửa hàng trong nước phải thuê nhân viên, thuê tiệm, phải đóng tiền điện, phải nhập cảng hàng... giá hàng hóa trên các sàn thương mại luôn rẻ hơn hẳn các cửa hàng “ngoài đời”. Ví dụ như chuyện vận chuyển - không hiểu tại sao đôi khi mua hàng nước ngoài luôn nhận được nhanh hơn các hãng vận chuyển trong nước. Mua hàng của các sàn thương mại của Tàu còn được miễn phí giao hàng. Nhờ những kho hàng đang được xây dựng ở sát biên giới Việt Trung - không lâu sau, người

Tàu có thể bán hàng trực tiếp từ nhà máy bên Tàu tới tay người Việt thông qua các trang web Tàu trên, cắt đến hơn 50% chi phí, giao dịch trung gian, khiến giá bán ra chỉ còn vài chục phần trăm so giá ở cửa hàng trong nước Việt. Nhìn bề ngoài có vẻ là người tiêu dùng trong nước được lợi, nhưng khi không còn các giao dịch trung gian sẽ không còn cạnh tranh và sự so sánh, người Việt sẽ khó phân biệt đâu là hàng Tàu dỏm và đâu là hàng Tàu dỏm hơn. Tuy nhiên, đa số người Việt Nam không để ý vấn đề này, đa số chỉ cần hàng giá rẻ và hợp với túi tiền ngày một mỏng của họ. Nếu có thể thuê và dọn vào ở trên sàn thương mại của Tàu, chắc người Việt Nam cũng lên mạng thuê và dọn vào ở trên đó, không thêm kỳ kèo tiền nhà, tiền điện, tiền nước với chủ nhà ngoài đời cho mắc công.

Và, 6 tháng đầu năm 2024, người Việt chi hơn 5 tỷ USD mua sắm online, Shopee và TikTok Shop là 2 nơi mua sắm online được người Việt sử dụng nhiều nhất. Chủ của Shopee là Forrest Li – Tên thật là Lý Tiểu Đông sinh năm 1977, quê Trung Quốc. Chủ của Tiktok là Trương Nhất Minh (Zhang Yiming) - sinh 1983, quê Trung Quốc. Không biết hai vị này có đóng tiền ... điện cho Việt Nam không?

DU

Đời sống trong nước khổ sở càng tăng cơ hội cho các web bán hàng Tàu giá rẻ, thanh toán dễ dàng

- NGUỒN: TUOITRE.VN/FACEBOOK

HOÀNG VŨ

Gần đến ngày bầu cử rồi, xin điểm qua sự tiến triển của một số cách thức bỏ phiếu tại Hoa Kỳ từ ngày lập quốc cho đến nay.

Các phương thức bỏ phiếu

VIVA VOCE

Tại các điểm bỏ phiếu, người dân xếp hàng, bước lên bục, công khai tuyên bố lá phiếu của mình, sau đó được ghi lại và tính toán. George Washington, Thomas Jefferson và Abraham Lincoln đều được bầu như thế. Phương thức bỏ phiếu bằng giọng nói này được sử dụng cho đến năm 1891.

PHIẾU GIẤY

Phiếu giấy đếm tay vào đầu thế kỷ 19, chỉ là những tờ giấy trắng để viết tên ứng cử viên muốn bầu. Theo thời gian, các đảng phái chính trị in sẵn các phiếu nhỏ, giống như vé tàu, để cử tri đánh dấu X bên cạnh người lựa chọn. Tuy nhiên, những phiếu này không bao gồm tất cả các đảng phái chính trị và không bảo mật. Đến năm 1910, tất cả các tiểu bang của Mỹ đều áp dụng phiếu giấy.

PHIẾU QUÉT QUANG HỌC

Cuối thập niên 1990, optical scan ballots (phiếu quét quang học) trở nên phổ biến. Dùng bút đen, cử tri điền vào một ô bên cạnh tên của ứng cử viên mình bầu trên phiếu giấy. Lá phiếu sau đó được đưa vào máy quét quang học để tính toán phiếu.

THẺ ĐỌC LỖ

Thập niên 1960 là thời kỳ hoàng kim của việc bỏ phiếu bằng thẻ đục lỗ. Sử dụng thẻ in sẵn, cử tri bỏ phiếu bằng cách đục lỗ một hình chữ nhật bên cạnh tên ứng cử viên, gọi là “chad”. Lá phiếu sau đó được bỏ vào thùng và được đếm bằng máy đọc thẻ, máy này phát hiện vị trí của lỗ đục trên thẻ và ghi nhận phiếu bầu cho ứng cử viên tương ứng. Một trong những nhược điểm lớn nhất của hệ thống này là các lỗ đục không được đục hoàn toàn, được gọi là “chad treo”, có thể gây ra vấn đề. Trong cuộc bầu cử năm 2000 giữa Al Gore và George W. Bush, các phiếu đục lỗ tại Florida đã phải kiểm đếm lại bằng tay để quyết định những “chad treo” có được coi là hợp lệ hay không.

MÁY BỎ PHIẾU ĐIỆN TỬ GHI NHẬN TRỰC TIẾP (DRE)

Hiện nay, các máy Direct Recording Electronic (DRE) đã trở nên phổ biến khắp nước Mỹ, sử dụng giao diện điện tử, chẳng hạn như màn hình cảm ứng, để ghi nhận phiếu bầu kỹ thuật số. Phiếu bầu được lưu trữ trên ổ cứng có thể tháo rời của máy DRE và sau đó được tổng hợp để tạo ra kết quả bầu cử phổ thông. Một số máy DRE cũng được trang bị máy in bản sao phiếu kiểm toán, để tạo ra bản sao giấy cho mỗi phiếu bầu trong trường hợp cần đếm lại. Việc sử dụng máy bỏ phiếu điện tử đã bị từ chối bởi nhiều quốc gia trên thế giới, cũng như một số tiểu bang của Mỹ như California, do lo ngại về tính minh bạch và nguy cơ can thiệp kỹ thuật số.

I Suy Đi Ngẫm Lại I

Ai cũng có nỗi khổ riêng, đừng bao giờ xem nhẹ nỗi đau của người khác, chỉ khác nhau là người này biết cách giấu che giấu hơn người kia.

WILL SMITH

Có 3 thứ làm ta đau khổ: rượu ngon dễ khiến ta mất tỉnh táo, nhiều tiền dễ khiến ta bất chính, vợ đẹp khiến ta lo lắng.

JEAN-PAUL SARTRE

Nếu bạn muốn giàu có, chẳng những phải học cách làm ra tiền mà còn phải biết cách dùng tiền.

BENJAMIN FRANKLIN

MINH HẢI

Khi đi chung xe

Sống ở Mỹ, di chuyển bằng xe hơi là chuyện bình thường. Có thể do mình lái hay người lái và mình ngồi trong xe cùng với vài người khác. Đi xe như vậy, có nhiều tình huống buộc mình phải ứng xử lịch sự thích hợp để chứng tỏ mình là người có văn hóa.

- **Đi xe chung thì nên ăn mặc sạch sẽ, thơm mát.** Không mặc quần áo bẩn, không tắm nước hoa. Đi xe chung thì phải ngồi gọn gàng, không cử động thái quá, không nói cười vung vít.

- **Chủ xe là người lái** thì vị trí ghế trên bên cạnh bao giờ cũng được ưu tiên dành cho thân nhân, hoặc người ngang hàng phải lứa với người lái, hoặc là người quan trọng nhất trong chuyến đi. Nếu chỉ có hai người mà bạn lại chui tọt xuống ghế sau ngồi thì chủ xe sẽ cảm thấy như họ đang là tài xế riêng của bạn.

- **Nếu gọi taxi hoặc có tài xế riêng.** Những vị trí cao nhất và quan trọng nhất lần lượt lại là ghế sau bên tay phải rồi đến trái. Theo thiết kế của những dòng xe hạng sang thì ghế sau bao giờ cũng rộng rãi và thoải mái hơn. Vì thế, tài xế nên dành chỗ đó cho khách. Còn ghế trên cạnh người lái xe là dành cho kẻ ở vị trí thấp nhất và ít quan trọng nhất. Đó là lý do mà chúng ta thường thấy các sếp ngồi ở ghế sau.

- Nếu bạn đi nhờ xe người khác, thì khi hạ hay đóng cửa kính, bạn nên xin phép người lái hay bạn đồng hành trên xe để tránh gây khó chịu cho người. Còn nếu bạn là người lái thì cũng nên chú ý tới những người chung xe.

- **Những cặp đôi nên ngồi cạnh nhau.** Tình yêu là sự gắn bó. Vì thế, để những người trong xe không cảm giác như mình là kỳ đà cản mũi, những cặp đôi yêu nhau hay vợ chồng nên luôn cạnh nhau bất kể là trong cuộc sống hay khi ngồi trong xe hơi.

MH- TỔNG HỢP TỪ INTERNET

BẢO HUÂN

Mục Di Trú và Thăng Tiến Đời Sống do Văn Phòng tham vấn di trú Robert Mullins International đảm trách hằng tuần, nhằm cập nhật tin tức và phát huy kiến thức di trú, rất hữu ích cho quý vị quan tâm đến việc bảo lãnh thân nhân. Chủ đề trên đây cũng được thảo luận trực tiếp trên trang nhà www.rmiodp.com vào mỗi tối thứ Tư, từ 7:00-8:00 giờ, hoặc phát thanh và phát hình 24/24 trên www.facebook.com/rmiodp

Lệ phí chương trình tị nạn asylum của Hoa Kỳ năm 2024

LÊ MINH HẢI
SAN JOSE, CA

Sở Di Trú không nhận tiền từ chính phủ Liên bang. Cơ quan này dựa vào lệ phí nộp đơn để trang trải chi phí hoạt động. Do đó, vào ngày 01 tháng 4 năm 2024, Sở Di Trú bắt đầu tính thêm lệ phí cho tất cả các đơn xin dựa trên việc làm. Họ hy vọng khoản lệ phí bổ sung này sẽ tạo ra 313 triệu Mỹ kim có thể được sử dụng cho việc duyệt xét các đơn xin tị nạn.

Sở Di Trú đã phải đối mặt với vấn đề trả lương cho nhân viên của mình để duyệt xét các đơn xin tị nạn mà không nhận được bất kỳ khoản lệ phí nào từ người nộp đơn. Đó là lý do tại sao lệ phí Chương trình tị nạn được tạo ra.

Hiện tại các nhà tuyển dụng bị tính thêm lệ phí để duyệt xét cho những người xin tị nạn vì những người di dân tại biên giới Hoa Kỳ nộp đơn xin tị nạn không phải trả bất kỳ khoản lệ phí nào. Các nhà tuyển dụng muốn thuê lao động nước ngoài hợp pháp hiện phải chi từ 300 đến 600 Mỹ kim cho mỗi đơn xin việc làm.

Khi những người di dân đến biên giới phía nam hoặc phía bắc Hoa Kỳ và xin tị nạn, họ sẽ được phỏng vấn ngắn gọn. Nếu các viên chức Biên phòng Hoa Kỳ cho rằng những người di dân có thể có cơ hội xin tị nạn, những người di dân này sẽ được đề nghị một ngày

để ra tòa xin tị nạn. Ngày này có thể là nhiều năm trong tương lai. Trong thời gian đó, họ sẽ được phép sống và làm việc ở bất kỳ nơi đâu tại Hoa Kỳ.

Có khoảng 2.5 triệu người di dân đã nộp đơn xin tị nạn và hiện đang chờ thẩm phán Sở di trú tại Hoa Kỳ xem xét vụ việc của họ. Thời gian chờ trung bình mà những người di dân sống và làm việc tự do trước ngày ra tòa là từ 2 đến 3 năm. Và thời gian ước tính các thẩm phán di trú sẽ cần để bắt kịp với tình trạng tồn đọng trong quá trình duyệt xét là khoảng 32 năm, nếu số lượng thẩm phán không tăng đáng kể.

Hiện tại, Sở Di Trú đang tính thêm một khoản lệ phí cho các người sử dụng lao động để cơ quan này có thể duyệt xét các đơn xin tị nạn. Trong tương lai, với nhiều người di dân xin tị nạn hơn, lệ phí Chương trình tị nạn sẽ không đủ để trang trải cho quá trình duyệt xét của họ. Sở Di Trú sẽ phải tăng thêm lệ phí Chương trình Tị nạn được tính cho người sử dụng lao động, hoặc cơ quan này sẽ phải tính lệ phí đó cho tất cả các đơn xin, thậm chí khi là thường trú nhân hợp pháp tại Hoa Kỳ muốn bảo lãnh cho các thành viên gia đình đến Hoa Kỳ.

LMH

BẢO HUÂN

Gùg càng già...

HOÀNG QUÂN
GERMANY

Càng cay

Xong đại học, tôi ngoài 35 tuổi. Như trúng số độc đắc, tôi nhận việc ở tổng hành dinh của một ngân hàng lớn trên nước Đức. Sếp cũng như đồng nghiệp, ngỡ tôi cùng tuổi với sinh viên (bình thường) mới ra trường, tức là gấp nghe 25 tuổi. Bởi thế, họ chăm sóc tôi theo hàng con cháu. Tuổi không trẻ, tài không cao, là người Á châu duy nhất trong nhóm, tôi rét, đi đứng khép nép. Đồng nghiệp hướng dẫn điều gì, tôi ghi chép cẩn thận. Tôi để ý, bà Becker trong nhóm rất có uy. Tiếng nói của bà nặng ký lắm, có gang, có thép hần hoi. Nghe đâu, bà là dân kỳ cựu, chung vai, sát cánh với ngân hàng

gần 30 năm. Vì vậy, lúc nào được bà dạy dỗ, tôi nhất nhất khắc cốt, ghi tâm. Việc gì bà chỉ bảo tôi làm, sếp yên tâm, chẳng cần phải bới lông tìm vết. Sau vài tháng tôi gia nhập Phòng Tín Dụng Quốc Tế, tôi được dự sinh nhật của bà. Bà tròn 50 tuổi. Sếp nhỏ, sếp lớn đến chúc tụng. Mọi người cười nói vui vẻ, *je older, desto dollar*, càng già, càng gân.

Tôi ngẫm nghĩ, ô, thì ra, chuẩn mực gùg càng già, càng cay cũng có giá trị ở xứ này. Tôi cung kính chúc mừng sinh nhật bà. Bà tưởng tôi còn nhỏ, bằng tuổi con bà. Bà vỗ nhẹ vai tôi: "*Mein Kind, Du hast noch viele, viele Jahre bis Du so alt bist wie ich*". Con gái, còn nhiều,

nhiều năm nữa con mới già bằng bác bây giờ". Lúc đó, tôi tưởng chắc lâu lắm, tôi mới đến tuổi 50. Mặc dầu làm phép tính đơn giản, chưa tới 15 năm, tôi sẽ bước vào tuổi ngũ tuần như bà. Tưởng tượng ít bữa, khi tuổi tôi tròn nửa thế kỷ, tôi được trọng vọng ra trò.

Dự định của tôi, sống ăn trắng, mặc trơn trong văn phòng cho đến khi về hưu, đành phải gạch bỏ, vì ngân hàng lỗ lỗ, buộc phải cắt giảm nhân sự. Tôi già từ ngân hàng khi tuổi ngoài 40 đã mấy năm. Gởi đơn xin việc, tôi bắn khoăn, lo lắng, bởi, các "địch thủ" đang cùng trên đường chạy đua tìm việc nhỏ tuổi hơn tôi rất nhiều. Ấy, vậy mà chỉ qua

hai vòng “tra khảo”, tôi nhận hợp đồng dài hạn với công ty viễn thông có tầm vóc quốc tế. Tôi cho phép mình hìu hìu tự đắc, tấm tắc: “Biết mà, Tây cũng như Ta. Hề gừng càng già, tất phải càng cay.”

Về sau, tôi mới biết, bé cái lắm. Tôi may mắn xuất hiện đúng lúc, đúng chỗ. Chứ chẳng phải tại tôi “càng cay” mà được việc. Hãng đang cần gấp nhân viên. Tưởng tượng như người đói lả, bát cơm nguội cũng quý. Cho nên, thấy tôi có tay nghề thích hợp, hãng muốn ngay. Không nề hà chuyện tuổi tác.

Càng ế

Mất việc lần thứ hai, khi tôi đã thổi 50 ngọn nến sinh nhật trước đó vài năm. Nhân viên Sở Lao Động trấn an: “Bà yên tâm. Tuổi trên 50, nhưng bà có nhiều năm làm việc cho những hãng quốc tế. Thẻ nào bà sẽ tìm được việc sớm.” Trong khóa học của Sở Lao Động dành cho trí thức cao cấp, tôi gặp người bạn Đức tốt bụng. Anh bạn (tôi lịch sự gọi vậy, chứ “anh” nhỏ hơn tôi 5 tuổi), tiến sĩ ngôn ngữ học, đồng cảnh ngộ, anh ta giúp đỡ tôi rất tận tình. Những năm qua, tôi chỉ một lòng, một dạ với hãng đang làm. Tôi nghĩ, công ty cho mình “túp lều lý tưởng”. Có chi phải ngó

ngang, liếc dọc tìm chỗ khác. Tôi không còn khái niệm viết đơn xin việc làm. Bất ngờ, hãng đóng cửa. Tôi xính vính. Tôi dày dặn kinh nghiệm làm việc, nhưng rất non tay xin việc. Tôi nhờ anh bạn Đức đọc giúp, chỉnh sửa lý lịch, đơn xin việc, để hồ sơ của mình bắt mắt các nhân viên xét đơn. Tôi để trống dòng ngày sinh tháng đẻ. Có lẽ vì thế, anh ta định ninh tôi nhỏ tuổi hơn anh ta. Anh ta xuýt xoa mãi: “Lý lịch của em vậy thì lo gì không có việc. Em rồi đắt như tôm tươi. (Thiệt ra, anh ta nói *wie heiße Semmeln*, đắt như bánh mì nóng. Ở Đức, tôm tươi là mặt hàng bán rất chậm, tại mắc tiền và không phổ biến). E rồi em phải lo nghĩ không biết chọn hãng nào...” Nghe anh ta nói, tôi yên bụng, đem mẫu lý lịch đã được vẽ vôi tô điểm, điền năm sinh, lựa tấm hình đẹp gắn vào, gọi đơn đi. Xin việc làm mà tôi cứ phớt tỉnh Äng-Lê. Tưởng như những hãng đang tranh giành nhau *händeringend*, lôi kéo tôi cho được. Gởi chục cái đơn. Mấy tuần đầu chẳng nghe ai ừ hử. Nhiều tuần sau mới có vài thư trả lời, uể oải, rằng rất tiếc...

Tôi chợt ngộ ra, thôi rồi, gừng càng già, càng ế. Hàng hóa khi ế phải nhanh chóng có biện pháp thích hợp về tiếp

thị, về chính sách giá cả. Viết đơn xin việc, có gì phải vạch áo cho người xem... tuổi. Tôi ngẫm nghĩ, phải rồi, trẻ khỏe, già che, mục ngày sanh tháng đẻ phải rút ra ngay. Lựa tấm hình căn cước có đầy đủ tiêu chuẩn khỏe, trẻ, đẹp gắn vào lý lịch. Làm sao để hãng không đánh rớt mình ngay vòng loại. Chủ yếu là mình có cơ hội gặp hãng, có cơ hội thuyết phục họ. Lúc đó, có già đi vài tuổi chẳng sao. Quan trọng hơn, để khách hàng cảm thấy mua được giá hời, tôi quyết định chương trình đại hạ giá, bán rẻ chất xám.

Càng rẻ

Nhóm làm việc của tôi có thêm người mới. Ông ta gom chung tôi với đám đồng nghiệp lóc nhóc, gọi tụi tôi là *junge Leute* mấy người trẻ. Tôi đảm trách phần dạy việc cho ông. Ông bảo:

- Cô còn trẻ, nhanh nhẹn. Nhưng cô áp dụng vận tốc này cho tôi đâu được. Tôi 55 tuổi rồi.

Tôi không dại, lay ông tui ở bụi này. Tôi tùm tùm, an ủi:

- 60, 70 tuổi vẫn coi như còn trẻ măng ông ạ. (Sẵn dịp, tôi cũng tự an ủi, vì tôi hơn ông vài tuổi mà.)

Ông than van:

- Ngày trước, tôi làm quần quật. Lương tiền

hậu hĩnh. Khổ nổi, đầu còn thì giờ và hứng thú để tận hưởng cuộc sống. Đùng một cái, tôi ngã bệnh. Ở nhà dưỡng bệnh gần 2 năm trời. Giờ có việc gì, nhận việc ấy, chứ đâu dám chọn lựa. Tôi bắt đầu thấy xuống dốc rồi cô ơi. Công ty trả lương lậu rẻ mạt. Lúc mình trẻ, hãng vắt kiệt sức mình. Giờ mình già, hãng xuống lơ là, tiền bạc eo uột.

Tôi cắt nghĩa thành ngữ vắt chanh bỏ vỏ của tiếng nước tôi. Ông gật gù:

- Tiếng Việt của cô thú vị thật.

Thấy ông mặt mũi vẫn dầu dàu. Tôi giấu cho ông bớt buồn:

- Ông ơi, hồi giờ vắt chanh xong, ai cũng quăng vỏ, chứ chưa vỏ làm chi cho chật nhà.

Ông tâm sự:

- Cô biết không, thời buổi vật giá leo thang, tiền lương của tôi bị giảm gần phân tư. Hồi đó, tôi chạy xe hãng, phong lưu lắm. Còn bây giờ, cò kè, xin hãng phụ cho tiền đi xe lửa. Cầm đồng bạc trên tay, muốn tiêu gì, phải lật qua, lật lại, năm lần, bảy lượt.

Tôi một nách chồng con và bấy... cá vàng ngoài vườn mà vẫn tỉnh bơ. Còn ông, chỉ lo mỗi thân ông và con chó lông xù. Chuyện nhỏ tí tẹo. Ngó bộ ông lăm le đi làm... mở

than. Tôi cười cười:

- Tiền bạc chỉ là chuyện vật vãnh thôi ông ạ. Tui lãnh lương ngang ngang với thời mới vào nghề cách đây mấy chục năm. Ngó bằng lương, tui thấy mình non choẹt như sinh viên mới ra trường. Minh dùng phương tiện công cộng là đóng góp hiệu quả vào việc bảo vệ môi trường. Nhờ ông và tui đi xe lửa nên trái đất bớt nóng đó ông. Ngoài ra, ít tiền cũng lợi lắm nhen. Bớt ăn, tránh được béo phì. Càng tốt chứ sao.

Ông lắc đầu, chép miệng:

- Tôi bái phục suy nghĩ lạc quan của cô. Nhưng tôi chịu thua, không bắt chước cô được.

Càng vui

Mấy chục năm sống ở Đức, thời đi học cũng như đi làm, tôi luôn dùng phương tiện công cộng. Trên đường đến trạm xe, sải bước. Rồi khỏi xe, rảo chạy. Lúc nào tôi cũng trong tư thế chạy đua, chạy cho kịp chuyển xe, chuyển máy

bay, buổi họp... Nhưng giờ đây tôi đã bỏ tác phong công nghiệp sau lưng. Vắng mợ, chợ vẫn đông. Hăng không có tôi, chẳng “chết thằng tây” nào. Hoi đâu, mà vôi, mà vàng. Ngồi trong xe điện ngẫm đến chỗ làm, lắng nghe người nhạc công chơi đàn *guitar* bài *La chanson d’Orphée*, hay mê mẩn. Khi người nhạc công xuống xe để đổi qua tuyến đường khác, tôi quyết định ngay, sẽ đến hăng trẻ. Tôi tức tốc chạy theo người nhạc công, hỏi ông ta có dạy đàn không. Tôi tập dần thói quen đi đứng nhẩn nha. Chẳng phải tôi bắt chước cô bé đi chùa Hương của thi sĩ Nguyễn Nhược Pháp, không dám đi mau, sợ *số gian nan không giàu*. Nhưng tôi thích chậm chân, ngắm trời đất, ngó cỏ cây.

Xem ra, các đồng nghiệp trẻ cực hơn tôi nhiều. Có người vừa làm, vừa tiếp tục dùi mài kinh sử để lấy *master*. Có người, vào văn phòng, hôn vía để

đầu đầu, vì tai còn văng vẳng tiếng đứa con khóc rúc rúc khi mang con đi gởi nhà trẻ. Tôi có sẵn bằng trong túi hơn 20 năm, cần là lấy ra xài. Con “mọn” của tôi đã vào tuổi 30, yên thân ấm chỗ rồi. Có người mới ra trường, đang trong thời kỳ thử việc, *probation period*, cố gắng đến sớm, về trễ. Thấy sếp không hài lòng, cậu ta cuống cuống đến tội nghiệp. Phần tôi, bắt chước các cụ “lục thập” ngày xưa, sao cũng “nhĩ thuận” được. Tôi mặc kệ lời cần nhần, xóc xĩa của sếp. Sếp có đem miếng môi tăng lương ra nhử, tôi chẳng thèm.

Dịp Giáng Sinh, con tôi tặng cho tôi một món quà thật đẹp, món quà mang lại cho tôi niềm vui dài lâu. Đó là cuốn sách “*Die Bessere Hälfte*” (Nửa Đời Tốt Hơn) của bác sĩ von Hirschhausen và giáo sư y khoa Esch. Cuốn sách này như món thuốc bổ tinh thần cho giới trung và cao niên. Nếu tính

chung chung, đời người trăm tuổi, thì sau 50 tuổi, theo như định nghĩa của hai tác giả, xét về mặt tâm lý học, đây là nửa đời tốt đẹp hơn. Đó là lý do hai người đặt tựa thật kêu cho cuốn sách. Nhiều năm, hai tác giả cùng theo đuổi nghiên cứu về nếp sống tích cực trong mọi lứa tuổi. Qua những tìm tòi, tra cứu, cũng như thăm dò ý kiến, hai tác giả đưa ra nhiều nhận xét có liên quan đến tuổi tác. Đa số người ta cảm thấy hài lòng ở tuổi 70 hơn là tuổi 17. Trong cuộc sống hằng ngày, lối hành xử, nếp suy nghĩ sẽ quyết định chất và lượng nửa đời sau của chúng ta.

Thì ra, những suy nghĩ của tôi, thật tình cờ, cũng tương tự như những tiếng nói chuyên ngành trong y khoa.

“Ta” thường nói, gừng càng già, càng cay. Riêng tôi, tôi tâm niệm, gừng càng già, càng... vui. Bởi, nếu không vui, gừng vẫn cứ tiếp tục già.

HQ

Một “điện khí” (appliance - máy móc gia dụng) mua cách đây 30 năm, bây giờ có thể vẫn còn hoạt động. Nhưng ngày nay, các điện khí thường chỉ tồn tại được 10 đến 15 năm, một phần vì những thay đổi trong cách chúng được thiết kế và sản xuất.

Loạt bài sau đây sẽ đề cập đến tuổi thọ của tủ lạnh, bếp, máy rửa chén, máy giặt, máy sấy; khi nào đáng sửa khi nào nên mua mới, và đề xuất mấy loại tốt.

Các đồ điện khí bền lâu

KỶ 6 - MÁY ‘THÔNG MINH’ CÓ DỄ SỬA HƠN?

■ Khi bị hư, các “smart” appliances - máy móc “thông minh” - là những máy móc có kết nối internet - thường có thể được sửa nhanh hơn và ít phải gọi thợ sửa hơn.

■ Đó là vì các máy móc thông minh, chẳng hạn như các máy do GE và Kenmore sản xuất, có khả năng chẩn đoán từ xa, để cho dịch vụ sửa chữa của nhà sản xuất kết nối với máy qua internet nhằm tìm ra vấn đề. Ví dụ, nếu họ thấy cần thay thế một bộ phận, họ có thể đặt hàng và bảo đảm rằng người thợ sửa có sẵn bộ phận đó trước lúc đến nhà.

■ Ngay cả khi bạn không kết nối máy móc thông minh với internet được, máy vẫn có thể lưu trữ dữ liệu chẩn đoán và dữ liệu khác mà người thợ của nhà sản xuất có thể truy cập qua một port (cổng) khi họ đến nhà bạn, giúp họ chẩn đoán nhanh hơn.

■ Các thợ sửa chữa độc lập không có khả năng chẩn đoán từ xa, nhưng họ có thể truy cập dữ liệu được lưu trữ trong máy của bạn. Ví dụ, GE bán các dụng cụ chẩn đoán cho cả các cửa hàng sửa chữa của bên thứ ba. Khi chọn một cửa hàng độc lập, hãy hỏi xem cửa hàng đó có quyền truy cập vào các dụng cụ này không. Điều này không làm giảm số lần phải quay lại sửa chữa, nhưng có thể giúp thợ sửa tìm ra vấn đề nhanh hơn.

Bán tất tần tật!

LÊ KUNG ĐIỂM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Sau nhiều lần tăng lương nhưng đời sống của công nhân lao động (CNLD) vẫn còn quá khó khăn. Nhất là CNLD ở các thành phố lớn! Bởi lương mới rục rịch...tăng thì giá đã ... vọt lên trời!

Dốc hết sức ...

Sau dịch COVID-19, đời sống CNLD cả nước gặp vô vàn khó khăn. Thu nhập không đủ trang trải cho các chi phí sinh hoạt thường ngày. Từ tiền thuê phòng trọ, tiền điện nước đến tiền xăng xe đi lại cho cá nhân, tiền ăn học cho con cái...thức bách. Chưa kể nhiều CNLD phải gửi con về quê ở với ông bà, người thân ... “*Mình tặng ca nhiều khi về khuya lục đục làm mất giấc ngủ của con. Thấy áy náy, thương con nhưng nếu cứ kéo dài sẽ ảnh hưởng đến*

sức khỏe con trẻ và việc học hành. Hai vợ chồng đành phải gửi chúng về quê ở với ông bà ngoại”, cô N.T.N. quê Thái Bình, công nhân ở Khu chế xuất Linh Trung 2, TP. Thủ Đức kể.

Có CNLD trẻ, chưa lập gia đình, đã phải làm thêm nhiều việc. Ngoài việc chính là nhân viên văn phòng họ còn livestream bán hàng hoặc giao hàng để kiếm thêm thu nhập. Một nhân viên văn phòng công ty xây dựng ở Quận 2, Sài Gòn, chửi tôi, chia sẻ: “*Cháu phải chạy thêm*

xe ôm, giao hàng nhanh. Một số bạn ở cùng dãy trọ với cháu, có người làm một lúc đến 3 việc. Ngoài việc chuyên môn giờ hành chính là chạy xe giao hàng, bán hàng online. Vừa nuôi thân vừa gửi tiền về phụ với cha mẹ ở ngoài quê miền Trung”. Làm thêm, tăng ca liên tục để mong cuối tháng có được bữa ăn tươi cho cả nhà, cuối năm được tiền thưởng sắm sửa áo quần, bánh mứt nhưng... gian nan quá đời! Một công nhân của một công ty có vốn đầu tư nước ngoài ở huyện

Duy Xuyên, Quảng Nam làm thơ trên facebook... nhắc khéo ông công đoàn: “Tết đến, Xuân về thêm nhức xương. Cái vụ tiền thưởng với tiền lương. Long lanh đôi mắt công nhân đợi. Đồng đành làm duyên sếp bảo chờ!”.

Làm nhiều việc cũng có cái hay là biết thêm nghề, thêm kỹ năng. Nhưng mặt trái của nó là chiếm nhiều thời gian, ảnh hưởng đến công việc chính và làm suy giảm sức khỏe. Nhưng như nhân gian đã nói “Đói thì đầu gối phải bò. Cái chân hay chạy, cái giò hay đi!”.

Chạy đi đâu?

Có lần ra Hà Nội, đến quận Hà Đông, tôi thấy bên đường có một tấm biển nhỏ nền đỏ, chữ vàng: “Ở đây massage lành mạnh. Giá cả phải chăng. Vào 50m”. Vậy là khác với massage không

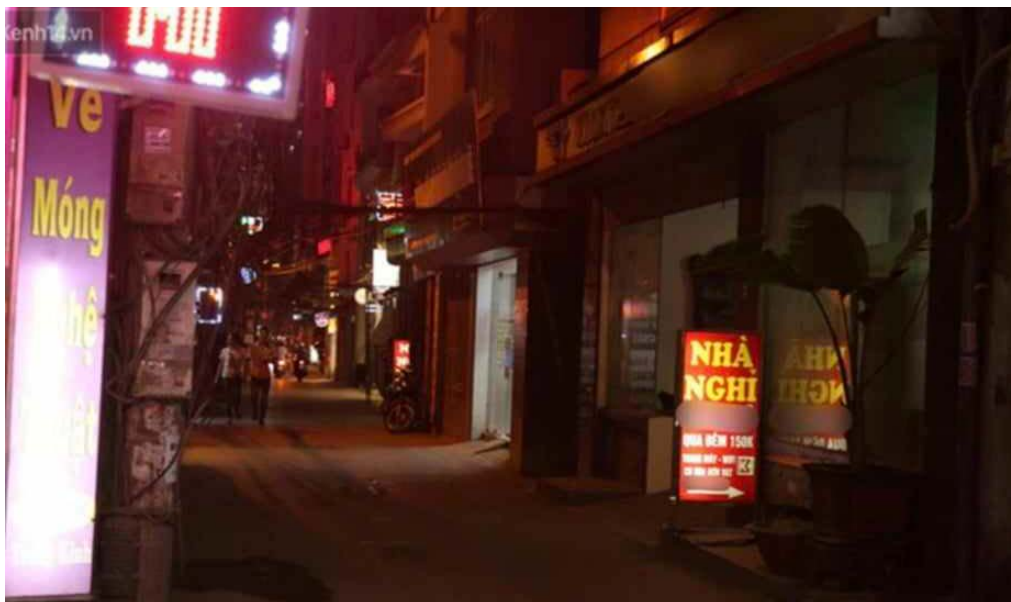

Đường Trần Duy Hưng được xem như 'phố vắng'

lành mạnh! Tò mò tôi đi vào, mua cái vé 120 nghìn VND. Thời gian được phục vụ ... lành mạnh trong vòng một giờ. Chưa kể tiền boa. Tôi vào phòng ngồi chờ chừng khoảng 5 phút. Kỹ thuật viên là một phụ nữ khoảng 40 tuổi, to khỏe, nước da trắng trẻo. Cô đeo khẩu trang

kín mũi và miệng. Tôi vờ hỏi massage lành mạnh là không được làm ba cái việc ... không lành mạnh hả cô? Cô ta cười khục khục nói đúng đó chú, khách không được sờ mó lung tung, không xào khô xào ướt và nhân viên cũng không được dùng tay... khiêu khích, gợi ý. Thấy cô ta đáp

hóm hỉnh tôi mạnh dạn hỏi thăm đủ thứ ... Cô ta cũng nhiệt tình kể, mình là công nhân một công ty gia công giày xuất cảng ở thủ đô. Sau dịch, công ty biến đâu mất. Mạnh ai nấy đi tìm việc làm để tự cứu mình. Một số chạy về quê cho bớt hao chi phí nhà trọ với điện nước, xăng xe. Ai ở lại Hà Nội đất đỏ thì tìm việc mà làm để sống qua ngày. Cô kể có mấy công nhân mình quen vốn có chút nhan sắc đã chuyển ngành sang kinh doanh hàng tự có! Tưởng mình nghe nhầm, tôi gắng hỏi cô ta phì cười: “Thì là bán cái của mình hay là bán dâm, bán hoa hoặc làm gái chi cũng như nhau thôi đó chú! Chú ở miền Nam chắc có nghe nói phố Trần Duy Hưng, Cầu Giấy rồi chứ? Đây gái bán dâm, có CNLĐ hành nghề khá đông. Họ bị dạt từ trong các công

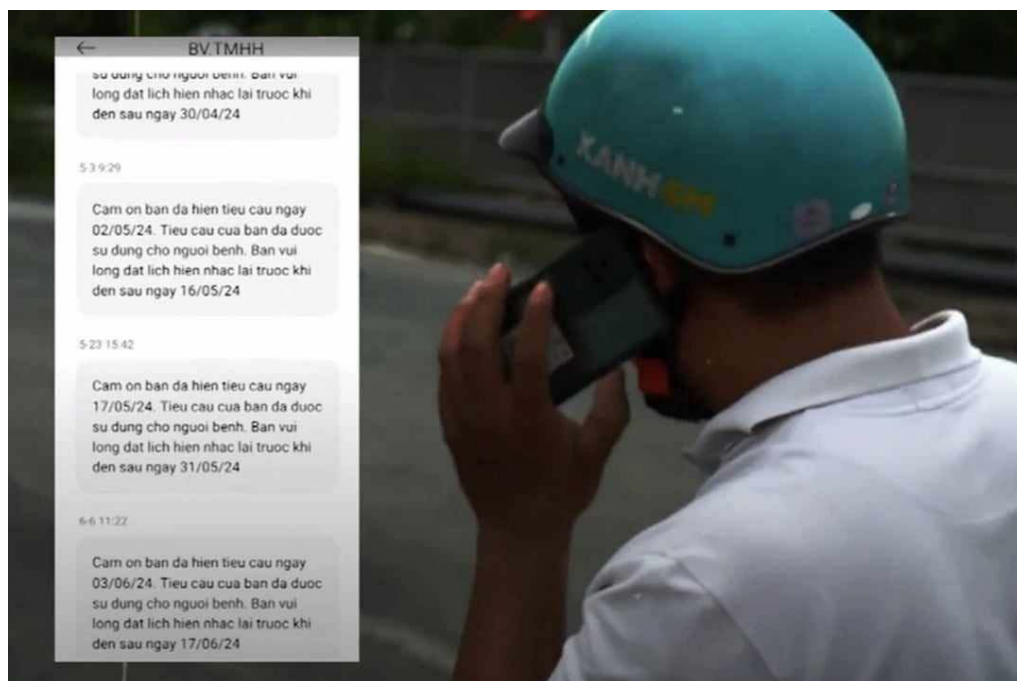
Ở đây hầu hết là những điểm hoạt động mại dâm trá hình

ty, xí nghiệp ra rồi gia nhập vào đội ngũ...bán hoa, tạm trú về đêm ở “phố vắng” cả đấy!”...

Trước đây, ông V.Q.T. một viên chức của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam từng chưa chắt chia sẻ trong một buổi tọa đàm về tiền lương tối thiểu, mức sống tối thiểu của người lao động do Tổng LĐLĐ VN tổ chức: “Thực tế ngay tại khu công nghiệp ở phía Bắc đã xuất hiện những trường hợp nữ công nhân chấp nhận “bán mình”, nhận để thuê với mức thù lao 10,000-12,000 USD”. Trước dịch đã vậy. Sau dịch thì đời sống của CNLĐ càng bí bách, thê thảm hơn ... Họ đành phải làm những việc bị xã hội phê phán, lên án ... để tự cứu mình trước đã! Chạy đi bán tất tần tật những cái gì mình có ...

Buông thả đến buông xuôi

Lương tăng đuổi không kịp giá tăng thì người lao động có thu nhập thấp đành ... thả tay, buông xuôi số phận! Lương không đủ sống nên họ phải tần tặn chi tiêu, tính toán chi li trang trải nhu cầu sinh hoạt. Có không ít đôi vợ chồng son là CNLĐ tính toán có nên sinh con hay không? Thấy máy gia đình trong khu nhà trọ, người mới có 1 con, người có 2 con mà sống quá hà tiện, kham khổ khiến nhiều người

Vay tín dụng đen không trả nổi lãi phải đi bán máu!

khác đâm lo. “Lương công nhân của hai vợ chồng làm bữa nào xào bữa đó... Thuê nhà ở xã hội cũng trầy vì tróc vữa. Vợ chồng cháu cưới đã gần một năm rồi nhưng chưa dám sinh con”, anh Kh. một công nhân của công ty giấy bao bì trong Khu công nghiệp Hoà Khánh, Đà Nẵng, than thở. Bởi thấy nhiều người tích cực làm thêm nhưng thu nhập không ăn thua đành phải vay tiền để trả tiền gửi con nhà trẻ, tiền học thêm, tiền may sắm áo quần... Gặp vay phải tiền của các cá nhân, tổ chức tín dụng đen thì... đoạ! Lãi mẹ sinh lãi con đây đàn đây đồng ... đây người vay đi dần vào chỗ muốn tìm đến cái chết!

Mới đây, 19/9/2024, tại Đồng Nai có chương trình tọa đàm “Tài chính

thông minh-Tránh bẫy tín dụng đen” do Tạp chí Lao động và Công đoàn phối hợp với Vụ truyền thông Ngân hàng Nhà Nước và công đoàn tỉnh Đồng Nai tổ chức. Có câu chuyện một công nhân nam ở huyện Long Thành, tỉnh Đồng Nai, vợ bỏ nhà đi, một mình anh nuôi 3 con nhỏ. Với mức lương 9 triệu VND/tháng, anh không đủ tiền trang trải các chi phí nên vay 3 triệu VND qua một ứng dụng trên điện thoại. Đến hạn trả lãi anh mới giật mình vì mức lãi rất cao, lương không đủ trả. Bí thế, anh vay tiếp chỗ khác để trả lãi chỗ vay trước. Cứ thế, vài tháng sau thì anh mất khả năng trả lãi. Con đường anh chọn là đi ... bán máu dưới hình thức ... hiến máu! Đâu có thể hiến

máu hoài, anh chuyển sang hiến tiểu cầu. Phải sau nửa tháng mới hiến một lần, trong khi ngày một bị giục trả lãi! Anh cũng từng nghĩ đến cái chết. Nhưng còn 3 đứa con? Thế là anh phải sống, phải cày, phải tìm mọi cách ... để tồn tại!?

Sa vào bẫy tín dụng đen là nguy cơ mất tất cả! Công đoàn công ty, xí nghiệp hoặc công đoàn địa phương cũng giúp đỡ cho CNLĐ nghèo vay không lãi hoặc hỗ trợ lúc ngặt nghèo, hoạn nạn. Nhưng nhiều khi thủ tục rườm rà, xét duyệt tới lui, CNLĐ mắc công chờ đợi nên ngao ngán. Vay ngân hàng thì thủ tục còn lồi thối, rắc rối hơn! Rốt cuộc làm công nhân ai nói sướng?

LKD

Ảnh trên mạng internet

Có nên mua mỹ phẩm đã qua sử dụng?

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Nếu quý độc giả vô trang tìm kiếm Google search cụm từ “bán mỹ phẩm hàng hiệu đã qua sử dụng” (không dùng ngoặc kép để mở rộng phạm vi tìm kiếm,) lập tức sẽ có hàng trăm trang tiếng Việt về chủ đề này. Từ các trang chuyên bán mỹ phẩm đã xài rồi, mỹ phẩm cũ dưới danh nghĩa “thanh lý hàng tồn kho”, “Xài không hợp nên bán rẻ cho người hữu duyên”, tới hàng loạt các bài báo, trang tin phân tích chỉ li lợi - hại về việc mua mỹ phẩm xài rồi. Tất cả những trang này phần lớn đều ở Việt Nam, người bán và người mua đều sống ở Việt Nam. Nếu người Việt ở Mỹ thì rao bán trên Facebook là chính, không có website. Nếu quý vị chuyển qua search bằng tiếng Anh thì cũng sẽ thấy rất nhiều

website, video YouTube, Facebook, TikTok... rao bán mỹ phẩm đã qua sử dụng. Các lý do họ đưa ra nghe rất hay ho là: “Bảo đảm sản phẩm được sử dụng hết công suất”. “Tiết kiệm vật liệu khỏi tình trạng ngập bãi rác”. “Tiết kiệm nước và năng lượng hoàn toàn”. “Giảm khai thác tài nguyên thiên nhiên”. “Thay thế nhu cầu sản xuất nhiều sản phẩm hơn”. “Cung cấp sản phẩm với giá cả phải chăng”.

Ở Việt Nam, có người thích mua mỹ phẩm “xách tay” vì nghĩ rằng đó là nhập giá rẻ. Trường hợp này cũng hên xui, người bán thường nói là “Hàng xách tay trốn thuế nên phải lột bỏ hộp bên ngoài, lột bỏ niêm phong cho giống xài rồi.” Thật ra đây là hàng thật hay hàng “Hồn Trương Ba, da

hàng thật” thì chỉ có người bán biết.

Một cháu gái ở Đồng Nai (Việt Nam) mua son môi giá rẻ quảng cáo trên Facebook thoa làm cho môi bị khô, ngứa, sưng, kèm nổi mụn mủ, phải vô bệnh viện Da Liễu chữa. Thông thường, những trường hợp có triệu chứng này thì một là bị dị ứng hóa chất, hai là nhiễm virus Herpes. Nếu không dùng đúng thuốc điều trị thì sẽ lở loét thêm, gây khó khăn cho việc ăn uống và giao tiếp của bệnh nhân.

Hầu như việc bán mỹ phẩm đã qua sử dụng không được sự kiểm soát chặt chẽ của Sở Y tế, trừ các website “ông lớn” chuyên bán hàng online không cho phép “Bên thứ ba” (người thuê “gian hàng” online) bán mỹ

phẩm đã qua sử dụng trên website của họ.

Người tiêu dùng có tâm lý e ngại mỹ phẩm sản xuất từ Trung cộng vì phẩm chất kém, sợ hóa chất độc hại, dù mỹ phẩm Trung cộng luôn có bao bì rất hấp dẫn, giá rẻ hơn mỹ phẩm sản xuất ở Mỹ và Tây Âu.

Trong thời buổi kinh tế khó khăn, người tiêu dùng thắt chặt chi tiêu thì thị trường buôn bán mỹ phẩm đã qua sử dụng càng “phát tài” hơn, nhộn nhịp hơn. Tuy nhiên, hàng đã mua rồi không thể trả lại và phần thiệt thòi luôn thuộc về người mua.

Mỹ phẩm đã qua sử dụng, tức là sản phẩm đó đã từng tiếp xúc với cơ thể một người khác mà ta không biết họ là ai, ta không thể biết được họ

có mắc bệnh ngoài da, nhiễm nấm, hoặc mắc bệnh truyền nhiễm hay không. Nếu có, những mầm bệnh đó tiềm ẩn trong sản phẩm đã qua sử dụng và truyền vô người dùng sau gây ra bệnh.

Ngoài lý do vệ sinh, mỹ phẩm đã qua sử dụng đã tiếp xúc với không khí, độ ẩm, nhiệt độ, ánh sáng... trong một thời gian dài có thể làm cho sản phẩm mất đi những tính năng ban đầu của nó. Tôi thấy có người lên Facebook rao bán kem dưỡng da, phấn mắt, son môi, phấn nền... của những thương hiệu nổi tiếng và mắc tiền. Lý do họ đưa ra là mới xài có một xíu thôi, “hàng hiệu bán rẻ không lẽ cho không”. Và có những chị em thích xài “hàng hiệu” nhưng không đủ tiền mua sắm đã nhanh chóng “ruốc” hết. Theo ý tôi, những sản phẩm như vậy không nên mua cho dù nó được hãng lớn sản xuất và giá vài trăm Mỹ kim một thỏi son mới bày bán trong tiệm. Có lần tôi vô tiệm Target mua một hộp kem vẽ lông mày giá 12 Mỹ kim, sản xuất tại Mỹ, trên kệ hàng lúc đó chỉ còn đúng hai hộp. Tôi cầm hộp kem lên, lật tới lật lui, lấy kính lúp soi rất kỹ mà không kiếm đâu ra ngày sản xuất của sản phẩm ghi trên hộp. Kẹt quá đành phải mua tạm một hộp, về nhà mở ra xài thì kem khô queo và đóng cục lổm khổm, tôi phải nhỏ vài giọt dầu trẻ em

vô hộp kem để chất kem mềm ra mới có thể quét cạo lên vẽ lông mày. Hộp kem hoàn toàn mới, là thương hiệu quen mà tôi thường mua xài, nhưng có lẽ nó đã nằm trên kệ hàng lâu lắm rồi nên bị thay đổi hoạt tính ban đầu.

Tai hại hơn, chúng ta mua mỹ phẩm xài rồi rao bán trên các website không uy tín thì chúng ta dễ dàng mua nhầm đồ giả. Vì là “secondhand” nên món đồ hoàn toàn không có niềm phong của nhà sản xuất, mua rồi miễn trả lại, nên kẻ gian có thể “tự pha chế” hoặc mua mỹ phẩm giả rẻ tiền của Trung cộng bơm vô chai/lọ/bao bì của sản phẩm nổi tiếng rồi bán cho chúng ta. Nếu xài phải mỹ phẩm giả thì ảnh hưởng xấu tới sức khỏe, đặc biệt những sản phẩm dùng cho mắt và môi là các vùng da rất mỏng và rất nhạy cảm, khả năng phòng vệ của da yếu. Nếu không hài lòng chúng ta không thể trả món hàng lại cho người bán, hoặc họ chấp nhận cho chúng ta trả lại chúng ta chịu chi thêm tiền “chi phí vận

chuyển và phí giải quyết (món hàng bị trả).” Ôi trời ôi, như vậy thì mua món đồ còn đỡ bị tress hơn.

Các trang thương mại điện tử uy tín ở Mỹ không cho phép “Bên thứ ba” bán mỹ phẩm đã qua sử dụng, thậm chí đưa ra những quy định rất cứng rắn, mang đầy tính đe dọa. Trang eBay ghi: “*Không được phép niêm yết mỹ phẩm, bọt biển hoặc dụng cụ thoa đã qua sử dụng. Mỹ phẩm đã qua sử dụng gây ra mối lo ngại về sức khỏe và an toàn vì các sản phẩm và dụng cụ thoa dùng để thoa mỹ phẩm thường tiếp xúc trực tiếp với cơ thể. Đây là lý do tại sao chúng tôi thường không cho phép bán chúng trên eBay*”. “*Bao gồm các sản phẩm như kem dưỡng ẩm cho da, kem chống nắng, nước hoa, son môi, sơn móng tay, chế phẩm trang điểm mắt và mặt, dầu gội, uốn tóc vĩnh viễn, thuốc nhuộm tóc, kem đánh răng và chất khử mùi. Có thể bán cộ trang điểm đã qua sử dụng nhưng phải được vệ*

sinh kỹ lưỡng. Mỹ phẩm, nước hoa và kem dưỡng da phải đựng trong hộp đựng ban đầu. Mỹ phẩm tự làm phải tuân thủ các quy định của chính phủ. Hoạt động trên eBay phải tuân thủ chính sách này. Thỏa thuận người dùng eBay và tất cả các luật hiện hành, cũng như tôn trọng quyền của bên thứ ba. Nếu không, eBay có thể thực hiện hành động phù hợp với luật hiện hành và Thỏa thuận người dùng eBay và thậm chí có thể bị pháp luật yêu cầu phải làm như vậy.”

Đối với giày dép, khi ai đó mua về xỏ chân vô đi một thời gian thì đế giày dép sẽ bị mòn, nghiêng, uốn cong theo đặc điểm riêng của bàn chân người đó. Vì vậy, tôi có thể mua giày dép lỗi một giá rẻ, nhưng không bao giờ mua giày dép cũ về xài. Đối với quần áo cũ thì dễ dàng hơn, chỉ cần chọn lựa được quần áo ngoài vừa ý, đem về giặt ủi lại thì có thể mặc ngon lành, mát mẻ và tiết kiệm vô cùng.

Cá nhân tôi nếu không thể lựa chọn mua mỹ phẩm mới trực tiếp tại các tiệm (có chính sách cho trả hàng) thì tôi chọn mua trên các trang thương mại điện tử có uy tín để đỡ phải mua đồ mà còn được “khuyến mãi” thêm sự bực mình. Đồng thời đó cũng là tự bảo vệ sức khỏe của chính mình nữa.

TPT

Môi bị nhiễm virus Herpes

Hàn Giang

Nữ sĩ Han Kang (한강) đã trở thành người Nam Hàn đầu tiên đoạt giải Nobel Văn Chương. Tiếng Trung viết tên bà là 韓江, phiên âm sang tiếng Việt là Hàn Giang. Bà là con gái một nhà văn nổi tiếng từng đoạt nhiều giải văn chương toàn quốc. Bà có người anh trai Han Dong-rim cũng là tiểu thuyết gia, và em trai Han Kong-in vừa là nhà văn vừa vẽ biếm họa. Ngoài ra bà có một cô em gái mất vài tháng sau khi ra đời và là đề tài của một quyển tiểu thuyết của mình.

Han Kang (ROBERTO RICCIUTI)

IAN BUI
DALLAS, TX

Bố bà, ông Han Seung-Won (sn 1939), là một văn sĩ đến từ huyện Jangheung, nằm ở vùng bờ biển phía Nam của Nam Hàn. Đây cũng là nơi Hàn Giang chào đời năm 1970. Các tác phẩm của Seung-Won thường xoay quanh những con người ở vùng đất khốn khó này, phải vật lộn hàng ngày không chỉ với cuộc mưu sinh mà còn phải đối phó với định mệnh và số phận. Trong truyện của mình, ông hay dùng phương ngữ vùng Jangheung, tạo nên một phong cách đậm chất địa phương.

Hai bố con sau khi Hàn Giang thắng giải Yi Sang Literary Award năm 2005 (MOONJI PUBLISHING)

Một trong những quyển truyện thành công nhất của ông, “Wanderer on the Shore” (해변의 길손) mô tả hành trình của nhân vật chính qua những thập niên Hàn Quốc nằm dưới sự cai trị của Nhật, trải sang giai đoạn độc lập dẫn đến chiến tranh Nam-Bắc, và kết thúc bằng cuộc nổi dậy tại Gwangju năm 1980 do giới sinh viên cầm đầu, chống lại chế độ độc tài quân phiệt dưới quyền Chun Doo-Hwan khiến cho hơn 200 người thiệt mạng và nhiều ngàn người bị thương tích hoặc mất tích.

Cuộc xuống đường của sinh viên Nam Hàn tại quảng trường Gwangju (AFP)

Năm Hàn Giang lên 9, cha cô từ chức giáo sư đại học tại Seoul, dời gia đình về Gwangju để làm văn sĩ chuyên nghiệp chỉ vài tháng trước khi cuộc nổi dậy xảy ra. 3 năm sau, Hàn Giang tình cờ tìm được trong nhà một tập tài liệu và hình ảnh của cuộc thảm sát ấy. Nó đã gây ấn tượng sâu đến tâm hồn và nhãn quan của một cô gái 12 tuổi đang chập chững bước vào thế giới văn chương chữ nghĩa. Thêm vào đó, bản thân Hàn Giang cũng lớn lên trong túng thiếu khó khăn vì hoàn cảnh tài chánh của gia đình rất là eo hẹp sau khi bố cô thôi việc giảng sư.

Sinh viên Nam Hàn bị bắt sau cuộc nổi dậy đẫm máu. (BETTMAN/GETTY)

Hàn Giang tốt nghiệp đại học Yonsei năm 1993 với bằng Cử nhân Văn Chương Hàn Quốc. Trong cùng năm đó, cô có 4 bài thơ được chọn đăng trong số mùa Đông của tờ “Văn Chương và Xã Hội” – Literature and Society. Có thể gọi đây là khởi điểm cho sự nghiệp văn học của Hàn Giang. Mùa Thu 1998 cô được ghi danh vào chương trình International Writing Program danh giá tại đại học University of Iowa, và trở thành người thứ ba đến từ lò luyện văn sĩ này đoạt giải Nobel -- sau Orhan Pamuk (1985) và Mo Yan (2004).

Hàn Giang với chồng, Hong Yong-Hee (trái) và bố mẹ (phải) năm 2005. (YONHAP NEWS)

Năm 2007, quyển tiểu thuyết mang tên “Người Ăn Chay” (The Vegetarian) của Hàn Giang được dịch sang tiếng Anh. Cô kể rằng ý tưởng cho truyện đến từ một câu thơ của thi sĩ hiện đại Yi Sang: “Tôi tin con người là thực vật.” Hàn Giang nói đối với cô câu thơ ấy ẩn chứa một triết lý sống mang tính cách phòng thủ trong một xã hội đầy bạo lực dưới sự cai trị của thực dân Nhật. Năm 2016 quyển này đã đoạt giải International Booker Prize mặc dù bản dịch của Deborah Smith bị chỉ trích khá nhiều vì văn phong không giống bản gốc, mà bản thân dịch giả cũng không rành cho lắm về ngôn ngữ và văn hoá Hàn.

Một tiệm sách ở Seoul (JESSICA GOW/AP)

Hầu hết các tác phẩm của Hàn Giang -từ tiểu thuyết cho đến thơ văn hay truyện ngắn, đều mang tính chất chính trị. Bởi thế nên khi được tin mình thắng giải Nobel, Hàn Giang đã khuyên bố mình không nên tổ chức ăn mừng vì cho đó là một hành động “vô trách nhiệm.” Ông Seung-Won nói đối với ông Hàn Giang không chỉ là một văn sĩ Hàn Quốc mà là của cả thế giới khi cô bộc lộ với ông rằng, “Trong lúc chiến tranh ngày càng gia tăng, người chết càng nhiều, ta nào có thể tổ chức họp báo hay ăn mừng giải Nobel?”

Một sinh viên kỹ sư Nam Hàn tìm mua sách của Hàn Giang (CHARLIE MILLER/CNN)

Ủy ban Văn Chương của giải Nobel biện giải lý do Hàn Giang được chọn: “vì chất thơ mãnh liệt... Trong các tác phẩm của mình, Hàn Giang đã đối mặt với bao tổn thương lịch sử cùng những quy tắc vô hình. Trong mỗi tác phẩm cô đều mô tả sự mong manh của cuộc sống con người. Cô có một nhận thức độc đáo về mối liên hệ giữa thể xác và tâm hồn, sự sống và cái chết. Đồng thời, qua phong thái thi ca và thử nghiệm của mình, cô đã trở thành một nhà đổi mới trong văn xuôi đương đại.”

Hàn Giang qua nét vẽ của Niklas Elmehed (NOBEL)

Máy phát điện

HOÀNG HƯƠNG

Có một số mẹo sửa chữa khi trục trặc và bảo trì giúp máy phát điện của bạn hoạt động trơn tru khi cần.

- Nên thỉnh thoảng khởi động máy, ngay cả khi không cần dùng tới.
- Giữ máy phát điện với bình nhiên liệu rỗng.
- Xả hết nhiên liệu cũ đã để trong bình trong thời gian dài và đổ nhiên liệu mới trước khi dùng máy.
- Nếu để nhiên liệu trong bình chứa của máy, cần dùng chất ổn định nhiên liệu (fuel stabilizer).
- Luôn kiểm tra mức xăng, dầu trước khi nổ máy.
- Nếu máy phát điện khởi động bằng điện (electric-start generator) không quay, có thể do ắc quy đã hết điện. Cần sạc ắc quy hoặc thay mới.
- Nếu máy phát điện chạy không ổn định hoặc không chạy không tải, cần coi lại và làm sạch bộ chế hòa khí (carburetor) và bộ lọc khí (air filter).

Khi có thắc mắc, hãy tham khảo hướng dẫn của nhà sản xuất để sử dụng và bảo trì máy phát điện đúng cách.

DALLAS Sự Kiện

HO HO HO BIG GIFT EXPO

2/11 và 3/11. Trưng bày và bán các mặt hàng dùng làm quà cho mùa lễ cuối năm, từ tàu thuyền, xe RV, phòng tắm hơi, e-bikes, xe hơi... với giảm giá đặc biệt

Địa điểm: Kay Bailey Hutchison Convention Center Dallas, 650 S Griffin St, Dallas TX 75202. Điện thoại 725-277-1246. **Giá vé:** \$5.

A MAGICAL CIRQUE CHRISTMAS

21/11. Chương trình lưu diễn nhiều tiểu bang của đoàn xiếc Magical Cirque Christmas với nhiều tiết mục đặc biệt theo chủ đề mùa lễ cuối năm: giữ thăng bằng, tung hứng, uốn dẻo, nhào lộn trên dây treo.

Địa điểm: Music Hall at Fair Park, 909 1st Ave, Dallas TX 75210. **Giá vé:** \$30-\$60.

HOLIDAY VIBE MARKET | DALLAS

2/11 và 3/11. Trưng bày và bán các sản phẩm thủ công mỹ nghệ cho mùa lễ. Trình diễn nhạc, quán rượu, trưng bày các tác phẩm nghệ thuật, chụp ảnh,

Địa điểm: Gilley's Dallas, 1135 Botham Jean Blvd, Dallas TX 75215. Điện thoại 346-600-5166. **Giá vé:** miễn phí.

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú "Mục Thuế Vụ".

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến

469-328-3453

hoặc gửi thư về tòa soạn:

**3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044**

HỎI: Thưa cô Đài Thi, tôi đọc báo Trẻ thấy cô trả lời một độc giả rằng nếu mình thiếu thuế mà không trả, thì sẽ bị Sở Thuế truy thu bằng cách này hoặc cách khác.

Tôi có thắc mắc là nếu mình không có tài sản thì làm sao Sở Thuế truy thu được. Trong trường hợp của tôi, tôi đã chuyển nhượng nhà, xe, và thậm chí tài khoản bank account qua cho con gái tôi đứng tên. Việc này phòng khi tôi qua đời đột ngột, và ngoài ra cũng có chút lợi ích khác là các khoản xin tiền già, trợ cấp của tôi được thuận lợi hơn. Nếu vậy Sở Thuế đâu có thể đụng chạm được tài sản của con gái tôi, có phải không ạ?

ĐÁP: Thưa ông, trước hết tôi xin chia sẻ về cách truy thu thuế của Sở Thuế. Luật pháp cho họ chỉ có 10 năm để truy thu. Có nghĩa là nếu ông thiếu thuế năm 2024 thì Sở Thuế sẽ truy thu cho đến năm 2034, thiếu thuế năm 2015 thì họ truy đến năm 2025. Năm nào đứng riêng năm đó.

Trong 10 năm truy thuế đó, Sở Thuế có toàn quyền niêm phong tịch thu tài sản, tiền già An Sinh Xã Hội v.v. Nhưng họ có thực thi tất cả quyền hành đó hay không là tùy vào một số yếu tố, chẳng hạn như họ có đủ nhân sự hay không, số tiền thuế còn thiếu nhiều hay ít, tài sản của ông v.v.

Sau 10 năm thì Sở Thuế bị bắt buộc phải ngưng truy thu, và xem như ông được xóa bỏ thuế.

NHƯNG, tôi xin nhấn mạnh là luật giới hạn 10 năm truy thuế chỉ dành cho những ai thiếu thuế bình thường, không gian lận thuế. Nếu Sở Thuế có bằng chứng là mình gian lận thuế thì không có giới hạn thời gian. Họ sẽ truy tìm mình suốt đời.

Trong trường hợp mình không có tài sản, hoặc Sở Thuế nghi ngờ mình có tài sản nhưng đã tẩu tán, thì họ có thể báo cho Bộ Ngoại Giao thu hồi thẻ thông hành của mình, nếu tổng số thuế thiếu cho tất cả mọi năm trên 60,000 đô la.

Bây giờ tôi xin đi thẳng vào câu hỏi của ông về vấn đề tài sản đã chuyển nhượng cho con gái. Việc chuyển nhượng có liên quan đến kế hoạch hậu sự phòng khi ông qua đời đột ngột là một điều rất nên làm.

Tôi không rõ ông được hưởng các khoản tiền phúc lợi xã hội như thế nào. Và tôi cũng không rõ các cơ quan chính phủ khác như An Sinh Xã Hội họ ứng xử như thế nào trong các trường hợp giống như của ông.

Nhưng riêng Sở Thuế thì họ có quyền lấy lại những gì ông đã chuyển nhượng, nếu họ có bằng chứng là ông đã tẩu tán tài sản để trốn thuế. Có

nhiều yếu tố để họ kết tội mình tẩu tán tài sản chứ không phải chuyển nhượng hay giao dịch bình thường.

Tôi đã từng chứng kiến Sở Thuế lấy lại căn nhà mà người thiếu thuế đã chuyển nhượng lại cho con cháu, không cần biết con cháu có dính líu đến việc tẩu tán tài sản để trốn thuế hay không.

Tôi cũng đã thấy Sở Thuế lấy lại chiếc xe mà người thiếu thuế đã bán cho người thân với giá rẻ hơn nhiều so với giá thị trường. Mặc dù người bà con mua xe không hề biết đến việc thiếu thuế, họ chỉ biết họ mua được xe với giá rẻ, Sở Thuế vẫn tịch thu chiếc xe đó và không hoàn tiền lại cho người mua.

Còn một điều tôi muốn chia sẻ là tất cả mọi người khi qua đời phải có một người nào đó đứng

ra đảm nhận việc khai thuế lần cuối cùng cho mình, và thanh toán mọi nợ nần chính phủ.

Vì vậy, trong thời gian Sở Thuế đang truy thuế, mà chẳng may mình qua đời, thì người đứng ra lo chuyện hậu sự hoặc giấy tờ cho mình phải thanh toán số tiền thuế này trước khi tài sản được phân chia cho con cháu. Nếu không thì chính cá nhân người này phải chịu trách nhiệm trước Sở Thuế.

Sau khi mình đã qua đời và đã khai thuế lần cuối cùng thì Sở Thuế sẽ đóng hồ sơ thuế của mình vĩnh viễn. Họ sẽ không còn truy thuế, không gửi thư, không chấp nhận bất cứ ai gian lận đánh cắp danh tánh của mình để khai thuế giả v.v.

HỎI: Chào chị Đài Thị, tôi thiếu thuế nhiều mà

không có tiền trả. Tôi nghe nói có công ty quảng cáo giúp giảm nợ thuế. Có thật là họ giúp được không ạ? Xin cảm ơn chị.

ĐÁP: Xin thưa, thật sự là Sở Thuế có các chương trình cứu xét giảm thuế hoặc xóa thuế cho những ai không có khả năng trả nợ thuế. Tuy nhiên, những chương trình này rất khó xin. Đa số đơn xin đều bị từ chối vì không biết cách xin hoặc thiếu kinh nghiệm.

Vì vậy, chị nên tìm đến các chuyên gia có kinh nghiệm về lãnh vực này, để họ phân tách hoàn cảnh và khả năng tài chánh của chị xem chị có hội đủ điều kiện cho chương trình nào của Sở Thuế không.

Nếu họ không phân tách gì cả mà hứa hẹn ngay là sẽ xin giảm thuế được, hoặc họ bảo đảm sẽ có kết quả như chị muốn, thì chị

đừng tin nhé. Không ai có thể hứa hẹn hay bảo đảm được. Thậm chí là Sở Thuế cấm các công ty quảng cáo bảo đảm kết quả vì đó là một hình thức lừa đảo.

Trong những trường hợp đặc biệt này, Sở Thuế chỉ cho phép 3 loại chuyên gia đại diện cho chị. Đó là: IRS Enrolled Agent, CPA, và Luật Sư. Đa số các dịch vụ khai thuế không đảm nhận các trường hợp đương đầu với Sở Thuế.

Người đại diện chị xin giảm thuế hoặc xóa bỏ thuế cũng giống như luật sư đi ra tòa. Càng nhiều kinh nghiệm, hiểu biết, và khéo léo trình bày và thuyết phục, thì cơ hội thắng càng tăng, chứ không có một công thức đơn thuần nào cả.

Chúc chị may mắn.

NDT

tre

✓ DỄ ĐỌC ✓ DỄ THẤY ✓ DỄ CẮT ✓ DỄ TÌM

RAO VẬT
TRÊN BÁO TRÉ

HIỆU QUẢ NHANH CHÓNG
TIẾT KIEM THỜI GIAN & TÀI CHÍNH

ONLINE TRONG NGÀY · [HTTPS://BAOTREONLINE.COM](https://baotreonline.com)

Huy chương giải Nobel bằng vàng 18 carat.

Danh tính của những người đoạt giải Nobel được tiết lộ từ thứ Hai ngày 7 tháng 10 đến ngày 14 tháng 10 năm 2024, tại Stockholm, thủ đô Thụy Điển. Nhưng tại sao Thụy Điển là quốc gia được trao những giải thưởng danh giá này? Câu hỏi này được tờ L'Édition du soir giải đáp trên podcast của mình như sau.

ĐÀO DUY HÒA
LEWISHAM, NSW

Hai nhà khoa học người Mỹ Victor Ambros và Gary Ruvkun đoạt giải Nobel Y học năm 2024.

Một thế kỷ giải Nobel

Hàng năm, vào đầu tháng 10, thủ đô Thụy Điển lại sôi động khi công bố những người đoạt giải Nobel. Mọi con mắt đều đổ dồn về Stockholm trong một tuần. Được công bố đầu tiên là 2 nhà nghiên cứu người Mỹ Victor Ambros và Gary Ruvkun đã đoạt giải Nobel Y học.

Giải thưởng được trao cho những người làm việc có lợi cho nhân loại thông qua những khám phá, phát minh, tác phẩm văn học hay hành động vì hòa bình của họ. 6 lĩnh vực được khen thưởng gồm

vật lý, hóa học, văn học, hòa bình, y học và kinh tế. Mặc dù người chiến thắng được công bố vào tháng 10 nhưng lễ trao giải vẫn diễn ra hàng năm vào ngày 10 tháng 12 tại Stockholm.

Alfred Nobel, nhà nghiên cứu người Thụy Điển

Nhưng trên thực tế, tại sao Thụy Điển, một quốc gia nhỏ bé với 10 triệu dân, lại có quyền tổ chức buổi lễ quan trọng này?

Khá đơn giản, bởi vì người tạo ra nó, Alfred Nobel, là một nhà nghiên cứu người Thụy Điển

Ba nhà
khoa học
David Baker
(Mỹ), Demis
Hassabis (Anh
Quốc) và John
M. Jumper
(Anh Quốc)
đạt giải
Nobel Hóa
học năm 2024,

sinh ra ở Stockholm vào năm 1833. Nhà hóa học này được thành công nhờ phát minh ra thuốc nổ và nhiều chất nổ khác. Ông đã nộp tổng cộng 355 bằng sáng chế trong sự nghiệp của mình. Trở thành một nhà công nghiệp thành công nhờ những phát minh đa dạng, Alfred Nobel đã tích lũy được khối tài sản khổng lồ.

Ai có thể tưởng tượng được rằng người phát minh ra giải Nobel Hòa bình, thực chất là một người rất giàu có, đã tạo ra thuốc nổ. Trên thực tế, ông ấy đã ngây thơ khi nghĩ rằng thuốc nổ sẽ giúp chấm dứt chiến tranh, điều này quả là khó hiểu bởi không ai hiểu được tại sao chiến tranh lại có thể kết thúc với thuốc nổ.

Giải thưởng vì đóng góp cho hòa bình

Năm 1893, nhận thức được rằng thuốc nổ đã không mang lại cho nhân

loại hạnh phúc và hòa bình như ông mong đợi, Alfred Nobel quyết định dành tài sản của mình để góp phần mang lại hạnh phúc và hòa bình.

Do đó, trong di chúc đầu tiên, ông đã thành lập một giải thưởng nhằm tưởng thưởng cho các khám phá khoa học đi theo hướng này. Trong di chúc thứ hai, ông yêu cầu rằng một khi những người thừa kế của ông

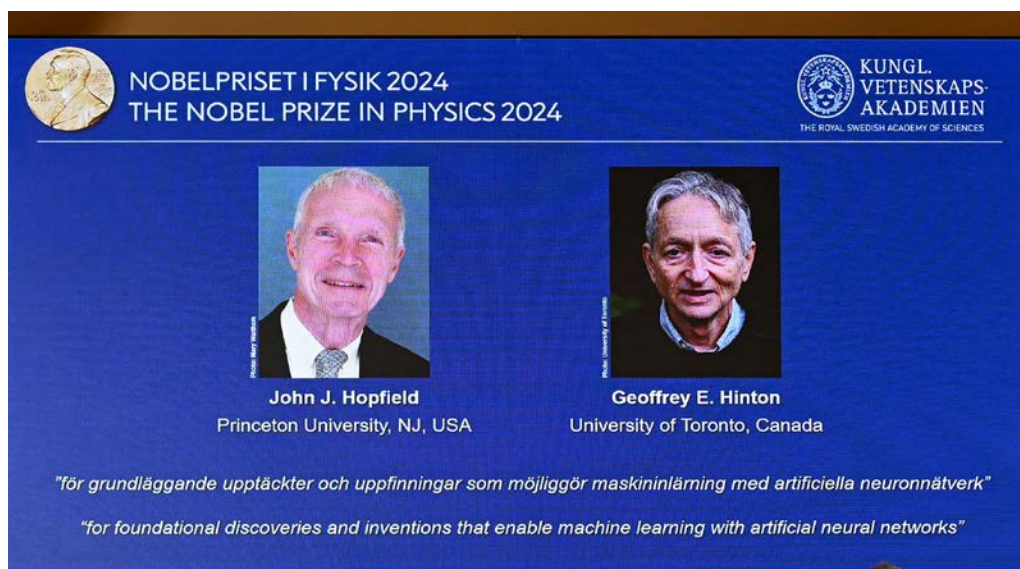
đã được chia phần, khối tài sản còn lại của ông sẽ được dành cho những người ân nhân của nhân loại, trong 6 lĩnh vực được chọn khen thưởng.

Khi qua đời vào ngày 10 tháng 12 năm 1896, Alfred Nobel đã để lại 32 triệu curon Thụy Điển cho ủy ban chịu trách nhiệm thi hành di chúc của ông - một khối tài sản khổng lồ. Để tưởng nhớ Alfred Nobel, lễ trao

giải thưởng chính thức diễn ra vào ngày ông mất. Cũng vào ngày này, một bữa tiệc lớn diễn ra tại Tòa thị chính thủ đô Thụy Điển.

Ngày nay, những người đoạt giải Nobel nhận được tám huy chương vàng 18 carat và một tám séc trị giá 950,000 euro nhằm tài trợ cho nghiên cứu của họ và hỗ trợ các mục đích tốt đẹp.

Bài và hình ĐDH

Hai nhà khoa học John Hopfield (Mỹ) và Geoffrey Hinton (Canada) đạt giải Nobel Vật Lý năm 2024.

Giày bệt

■ Giày bệt luôn là lựa chọn tuyệt giữa thoải mái và phong cách, đặc biệt vào mùa lạnh mang hợp với quần jean. **Giày ballet pump** - ba-lê gót thấp - có sự mềm mại của giày ba-lê nhưng thanh lịch hơn, rất nữ tính khi mang với quần jean, nhất là quần jeans dáng suông hay ôm. Có thể chọn một đôi ballet pump da lộn màu đỏ rực rỡ hay một đôi ballet pump đính nơ da đen cổ điển. Với đôi ballet pump mang ngày thường cũng trở nên nữ tính hơn.

■ **Suede clog** - giày da lộn để thô thoải mái mà cũng rất phong cách mùa thu. Đôi suede clog màu ấm như nâu chocolate hay cam đất dễ đẹp với quần jean ống loe, ống rộng tạo nên phong cách phóng khoáng, thoải mái.

■ Một đôi giày lười **sleek loafers** vừa thanh lịch, vừa mang dễ chịu mà cũng thời trang. Mang giày đi với quần jeans cạp cao, áo len mỏng là có thể đi làm hay đi ra ngoài. Một đôi giày lười da bóng màu oxblood màu bò hay da lộn màu lạc đà camel đủ tinh tế mà không quá cầu kỳ.

■ Thích phong cách năng động trẻ trung thì giày **Classic Trainers** thể thao cổ điển là lựa chọn đẹp. Mang với quần jeans ống rộng xắn gấu, giày classic trainer kinh điển màu trung tính nhìn vẫn mượt mà, thoải mái để diện đẹp. Rất nhiều kiểu classic để chọn, không cần phải quá an toàn với đôi trainer màu trắng mà vẫn nhìn trẻ trung, sành điệu.

Dù là đôi giày bột vẫn có thể là điểm nhấn statement. Thiết kế nổi bật như đôi ballet đính đá hay họa tiết da báo leopard rất cuốn hút, khi mang giày đi với jean ống trên và phần trên đơn giản.

Thơ

Lâm Vị Thủy

Một lần nữa ta trở lại với thơ Lâm Vị Thủy.

Lâm Vị Thủy, thời gian trước 1975, từng là giáo sư Việt Văn tại một số trường tư thục tại Sài Gòn.

Ông viết văn, làm thơ từ thời trẻ, thường xuất hiện trên tạp chí Phổ Thông.

Sau năm 1975 có thời gian ở tù trong khám Chí Hòa. Ra tù trải qua những tháng năm cùng cực và cô đơn.

Thi phẩm xuất bản: *Sao em không về làm chim thành phố*, do Huyền Trân xuất bản vào năm 1963.

Hôm nay, trời vào thu, xin trở lại với thơ của nhà thơ Lâm Vị Thủy. Thơ Lâm Vị Thủy trong tập *'Sao em không về làm chim thành phố'* được nhiều người yêu thích. Những bài thơ tình với ngôn ngữ trong sáng của thơ hiện đại. Ý và tình sâu lắng, với những hình ảnh đẹp của kỷ niệm và hiện thực chung quanh. Đọc thơ Lâm Vị Thủy ta như được trở lại với thành phố Sài Gòn ngày xưa với những mối tình như hoa phượng ở các sân trường. Sau đây là một vài bài tiêu biểu.

SAO KHUÊ

ngày tháng năm

Tôi sẽ về Gia Định chiều nay
Chiếc buýt cuối cùng qua sông cầu mới
Những ngọn đèn vàng ngậm cười ven bãi.

Tôi sẽ ngồi quán cà phê đầu đường đất đỏ
Kêu một ly đen nhỏ
Đợi chuyến xe bò chở rác về khuya.

Bây giờ tháng bảy trời đương mưa
Em lấy chồng tháng ba năm ngoái
Tôi thiếu em những ngày xưa ngu dại
Em nợ tôi dăm ba lời tạ từ.

Bởi vì không quê hương nên nghĩ mình yếu đuối
Tôi trở về mang dấu chàm tử tội
Và những chuyện thần tiên những chuyện thần tiên
chưa từng kể
Không có em còn nói cho ai

Không có ai Gia Định còn gì để tôi quyến luyến.

Như những người lái xe đi qua đời mình nhắm mắt
Tôi trở thành lãng tử trong ca dao
Tóc rối ưu tư nụ cười nửa miệng

Thuốc hút vàng tay mà vẫn se môi
Không có em những tuần trăng ở đây vô nghĩa
Chủ nhật nhà thờ không người dự lễ
Tôi đi vào những lối đi xưa

Gọi tên em cùng với lúc thành phố lên đèn
Và tiếng còi tàu chọt đến rất xa xôi
Phải chi em đừng có nhiều kỷ niệm
Phải chi tôi đừng thèm biển rộng sông sâu
Thì em muôn đời vẫn là người yêu đơn sơ bé nhỏ
Thì tôi không bao giờ phải khóc hôm nay...

nét sầu

Sài Gòn từ nay chắc buồn
Tôi dối tôi nhiều em biết không
Tôi biết em thường mang thư vào lớp học
Mà lòng sầu muốn khóc
Những cột đèn đường soi mới bước chân em

Mưa cuối mùa lủi thủi
Tôi sẽ không bao giờ còn dám nói
Như thân cây già oằn trĩu trái xanh

Nhà tôi bên kia vùng Khánh Hội
Dòng sông đầy kỷ niệm
Những tờ thư còn non sách vở
Còn thơm màu hoa phượng vĩ

Em bỏ đi rồi tôi thương tôi...

còn gì cho nhau

Trời mưa làm buồn khu phố nhỏ
Tàu sẽ xuôi hay ngược chiều nay
Còn xa bật khóc lên rồi đó
Em sẽ đi, mình xa nhau đây.

Những ngón tay gầy thừa kỷ niệm
Anh cho em cho quê hương này
Nửa đời anh đẩy anh tìm kiếm
Ôi nghìn thu nào chứa mây bay

..Anh nghĩ hồn anh là bọt bẻ
Vẫn đơn côi và mãi mang sầu
Lần xưa đã lỗi lầm như thế
Em có bao giờ em biết đâu?

thứ bảy

Người yêu, người yêu, người yêu ơi
Mùa thu, mùa thu, mùa thu rồi
Hồn tôi muốn khóc làm sao để
Em của người ta, tôi của tôi.

thơ của những người không yêu nhau

Một mình tôi trên chiếc buýt buổi chiều
Chiếm lấy chỗ ngồi riêng người tàn tật
Xe qua sông khi thành phố đang mưa
Những ngọn đèn xa mang màu mắt đỏ

Cát biển mặn mòi tôi thân sỏi nhỏ
Còn sót lưng năm bảy ngón ngang tàng
Tôi muốn ôm và hôn em lần cuối
Lịch sử chúng mình du dương con hoang

Rồi ngày mai tôi tới lớp một mình
Ngồi chỗ em ngồi bỗng dưng thêm khóc
Khung cửa sổ này, lối đi xưa còn đó
Bầu trời xanh và sắc áo em đâu

Tôi trở về hai bàn tay mở ngõ
Không gia đình, không xứ sở, không em
Đem tên tôi đi gõ hỏi từng người
Xin giấc ngủ với vô vàn kỷ niệm.

bài giã từ

Tặng Trương Cúc

Em vượt mặt tôi bàn tay nào
Tôi chết lâu rồi sao còn đây
Sao em không là con chim nhỏ
Sao trời hôm nay không nhiều mây

Sao hẹn tôi rồi em chẳng đến
Bây giờ mùa thu hay mùa xuân
Tôi chờ đợi mãi nên quên nhớ
Hai đứa hình như đã cố nhân

Tôi bỏ đời tôi quê hương tôi
Đi hoang từ độ mất em rồi
Nghìn phương không đủ làm người mộng
Không đủ làm phai một nét môi.

GIÓ VIVU
VANCOUVER, CANADA

Trái Táo trong thi ca Việt Nam được ví như là một trái táo thơm, khi ghé răng cắn vào sẽ cảm nhận được hương vị của tình yêu ...

Ngày nào cánh Thiên Đường

Đã mở hé tình yêu là trái táo thơm.

Ta ghé răng cắn vào,

Miệng môi ngọt đắng...

(Bao giờ biết tương tư - của Phạm Duy và Ngọc Chánh)

Trái Táo trong Thánh kinh thật thơm tho đầy quyến rũ, nhưng lại là “trái cấm” mà Adam và Eva khi ghé răng cắn vào đã mắc tội tổ tông: đàn ông có cục bướu ở cổ và đàn bà với bụng mang dạ chứa rồi sinh con đẻ cái. Adam và Eva phạm tội bị đuổi khỏi vườn Địa đàng về sống nơi trần gian, đời con cháu phải sống trong sinh, lão, bệnh, tử, cùng với mọi thiên tai, hiểm họa.

Trái Táo trong chuyện cổ tích “*Công chúa Bạch Tuyết và 7 chú lùn*” là một trái táo bị tẩm độc bởi bà phù thủy, khiến nàng Bạch Tuyết ghé răng cắn vào đã lăn ra chết. Vì những ham muốn huyền hoặc, phù du, mộng ảo về quyền lực, danh vọng, tiền tài, sắc đẹp mà bà phù thủy, tượng trưng cho kẻ độc ác, xấu xa, đầy lòng ganh ghét đã không từ bỏ thủ đoạn làm hại người hiền lành.

Trái Táo trong thần thoại Bắc Âu

Huyền thoại một trái

Táo là một loại trái cây chua chua, ngọt ngọt, vừa thơm ngon vừa bổ dưỡng được nhiều người ưa thích. Táo không phải là một loại trái cây thần bí hay quý hiếm nhưng nó lại có những huyền thoại thật ly kỳ hấp dẫn.

là một loại táo thần tiên ăn vào sẽ bất tử, trẻ mãi không già. Iduna là vị nữ thần của mùa xuân và tuổi trẻ, có nhiệm vụ chăm sóc vườn táo vàng ở phía đông của Thiên đàng Valhalla. Một hôm nữ thần Iduna bị bắt nhốt tại vương quốc của gã khổng lồ Thiassi. Các vị thần tiên không được ăn táo bất tử nên đã trở nên già nua, vì thế họ tìm cách cứu Iduna. Thần Loki giỏi đánh lừa nên đã tự biến mình thành con chim Ưng bay đến xứ của gã khổng lồ, biến nữ thần Iduna thành hạt Hazel nut rồi cắp hạt ấy bay về Valhalla.

Trái Táo - Apple - trong công nghệ thông tin là một trái táo bị cắn dở của Steve Jobs. “Trái táo” thông minh, kỳ diệu này được rất nhiều người trên thế giới yêu thích, ưa chuộng.

Và...

Trái Táo trong thần thoại Hy Lạp không bị ghẻ rãnh cắn miếng nào. Trái táo còn nguyên vẹn, quý giá này lại là nguyên nhân đưa đến những bất hạnh khủng khiếp cho một kinh thành và một dòng tộc vua chúa bị diệt vong trong máu và nước mắt.

Minerva, vị nữ thần thông thái, nhưng có lần đã làm một việc dại khờ là tranh giành ngôi vị hão huyền về sắc đẹp với Juno (vợ của thần vương)

và Venus (nữ thần tình ái).

Trên thiên đình, có đám cưới của Peleus và Thetis, tất cả các thần nhân đều được mời ngoại trừ Eris, nữ thần Bất hòa. Eris bất mãn, bực tức ném vào bàn tiệc một trái táo vàng với dòng chữ: “*Tặng người xinh đẹp nhất*”. 3 vị nữ thần: Juno, Venus và Minerva đầy cao ngạo, đều muốn đoạt trái táo. Thần vương Jupiter bối

rối không biết ứng xử sao cho vẹn tình giữa vợ và các nữ thần. Thần vương bèn sai một nữ thần đến mời Paris, hoàng tử của thành Troy làm người chấm giải vì chàng có uy tín là phán xét rất công bằng.

Nhưng 3 vị nữ thần đã vội vã xuất hiện trước mặt Paris để hối lộ. Juno hứa cho quyền lực và giàu có, Minerva hứa ban sức mạnh và tài năng, Venus

hứa tặng một người vợ xinh đẹp tuyệt trần, nàng Helen. Paris đưa trái táo vàng cho Venus để được vợ đẹp, vì thế Paris đã trở thành kẻ thù địch của Juno và Minerva. Cuộc chiến tranh khởi đầu từ mối bất hòa của 3 vị nữ thần và đó cũng chỉ là một cuộc tranh chấp “vô nghĩa” giữa các thần nhân đầy quyền lực mà khiến thường nhân phải gánh chịu một hậu quả quá bi thương!

Với sự trợ giúp của Venus, Paris giong thuyền đến Hy Lạp, gặp Helen, vợ của Menelaus, vua xứ Sparta. Vì lời hứa, Venus đã khiến cho nàng Helen yêu mê Paris và bỏ chồng trốn theo người tình. Vua Menelaus giận dữ, chiêu mộ đồng minh vây đánh thành Troy để đòi lại vợ yêu quý.

Achilles là một dũng sĩ trong trận chiến thành Troy, mẹ là Thetis, nữ thần của biển khơi và cha là Peleus, vua của xứ Myrmidons. Mẹ là thần nhân, nhưng cha chỉ là một thường nhân, vì muốn con bất tử nên bà mẹ đã nhúng con vào nước sông Styx, một dòng sông ma quái nằm sâu dưới lòng âm ty địa phủ. Cầm nhúng con vào nước sông nhưng Thetis đã bỏ sót gót chân, vì thế gót chân trở thành yếu điểm của Achilles.

Với điệu kể “dụ hổ rời núi”, Patroclus, người bạn thân thiết nhất mặc bộ áo giáp và giả làm Achilles

Aphrodite cùng với quả táo vàng khắc dòng chữ “Dành cho người đẹp nhất” bằng tiếng Hy Lạp. NGUỒN: VYCTRAVEL.COM

dẫn quân tấn công một mặt của thành Troy để đánh lừa. Nhưng Patroclus đã bị Hector, con trai của vua Priam giết chết. Đau đớn sau cái chết của người bạn thân yêu, Achilles quyết giết Hector để trả thù. Achilles kéo lê xác của Hector sau chiếc xe ngựa chạy quanh thành Troy để làm nhục chí chiến đấu của quân lính.

Trong khi thương lượng trả lại xác Hector cho dân thành Troy, Achilles tình cờ gặp Polyxena, con gái của vua Priam. Yêu thích vẻ đẹp duyên dáng của nàng công chúa, Achilles muốn cưới Polyxena để mang lại một cuộc đàm phán hòa bình cho thành Troy và quân Hy Lạp. Trong khi bàn tính hôn lễ, Paris đã bắn một mũi tên độc được định hướng bởi thần Apollo trúng

ngay vào gót chân, Achilles bị ngộ độc mà chết.

Cuộc đánh chiếm thành Troy kéo dài 10 năm với biết bao đau thương, tang tóc. Các thần nhân mệt mỏi và buồn chán nên quyết định phải chấm dứt. Nữ thần Minerva nhờ thần Odysseus làm một con ngựa gỗ. Thuyền của quân Hy Lạp mang con ngựa gỗ đặt trước cổng thành Troy, rồi các chiến thuyền gióng buồm trở về quê quán, giả vờ rút quân. Dân chúng tin rằng con ngựa gỗ là quà tặng của các vị thần linh và cũng là biểu tượng chiến thắng của thành Troy sau 10 năm dài bị vây hãm. Vì thế họ hoan hỉ mang con ngựa gỗ vào thành và ăn mừng.

Con ngựa gỗ được coi như một món quà quý giá nhưng bên trong chứa đầy quân lính do nữ thần

Minerva tuyển chọn. Nửa đêm quân trốn trong ngựa gỗ lên ra mở cửa thành cho quân mai phục tràn vào đánh chiếm, phá hủy thành Troy.

Vua Priam đau đớn chứng kiến cảnh sụp đổ của thành Troy trước khi bị giết. Hoàng hậu và các công chúa bị bắt đem về Hy Lạp làm nô lệ hay tì thiếp. Công chúa Polyxena đã bị đem hiến tế trước mộ của Achilles. Đứa con trai duy nhất của Hector bị ném vào vách thành, dòng tộc của vua Priam không người nối dõi.

Paris bị trúng mũi tên độc, tìm đến cầu cứu thần sông Oenone là người vợ bị Paris ruồng bỏ để theo đuổi người đẹp Helen. Oenone vẫn còn hờn ghen nên từ chối không cứu chữa, Paris trở về thành Troy bị phát độc rồi chết.

Ngay sau đó, Oenone cảm thấy ân hận nên vội vã đem thuốc giải đến cứu nhưng đã quá muộn màng, nàng buồn khổ treo cổ chết theo Paris.

Thành Troy đã bị hủy diệt và người tình Paris đã ra người thiên cổ, nàng Helen được chồng là vua Menelaus cho phục hồi ngôi vị hoàng hậu và trở về Sparta chung sống.

Một số nhà khảo cổ và viết sử cho rằng thành Troy trong thần thoại Hy Lạp là thành phố Hisarlik của Thổ Nhĩ Kỳ hiện nay. Ở thành phố này, người ta còn tìm thấy những kho báu của vua Priam và những tàn tích của đền đài trong kinh thành Troy, một trung tâm của nền văn minh cổ.

GVV

Thuật ngữ ‘fairy tale - truyện cổ’ được hình thành vào thế kỷ 17. Trước khi được ghi chép lại, những truyện này đã lan truyền ở nhiều khu vực khác nhau trên thế giới, và được thuật lại bằng cách truyền miệng bởi những người kể chuyện khác nhau, được thay đổi và thêm thắt, theo sở thích và hoàn cảnh. Những người ghi chép chuyện chỉ là những kẻ sưu tầm, chứ không phải người sáng tạo. Dù là những chuyện có thể hoang đường, nhưng chúng vẫn luôn hấp dẫn và trường tồn.

Truyện cổ

KỶ 5

Ngụ ngôn Aesop

Hy Lạp, thế kỷ 6 TCN

■ Một trong những tuyển tập nổi tiếng nhất của những câu chuyện huyền bí từ lịch sử, đó là Aesop's Fables (Ngụ ngôn Aesop). Tuyển tập này thường được coi là những câu chuyện đạo đức, ban đầu được sáng tác trong truyền thống truyền miệng ở Hy Lạp cổ đại và sau đó được ghi chép lại. Các truyện trong tuyển tập của Aesop chủ yếu xoay quanh các nhân vật là động vật với những phẩm chất giống con người, chúng tương tác với nhau để làm nổi bật những khuyết điểm và hành vi xấu xa nơi con người.

■ Nhà sử học Herodotus mô tả tác giả của những truyện ngụ ngôn này là một người nô lệ, nhưng triết gia Plutarch người Hy Lạp lại cho rằng Aesop là cố vấn của Croesus, Vua của xứ Lydia (Thổ Nhĩ Kỳ ngày nay). Tuy nhiên, mặc dù cái tên Aesop được gắn liền với bộ sưu tập ngụ ngôn, một số nhà sử học nghi ngờ liệu nhân vật Aesop có thực sự tồn tại hay không, và cho rằng các truyện này có thể được sáng tác bởi một nhóm tác giả vô danh. Có thể cái tên Aesop đã được tạo ra để mang lại sự gắn kết cho những câu chuyện thuộc thể loại này.

■ Trong huyền thoại về Aesop, việc ông được miêu tả là một người nô lệ cho thấy rằng những câu chuyện này có thể đã được sáng tạo và kể lại bởi những người nô lệ. Nếu đúng như vậy, có thể là những người nô lệ đã giấu những thông điệp quan trọng trong các truyện ngụ ngôn, phản ánh những kinh nghiệm thực tế của họ trong vai trò là những thành viên bị gạt ra ngoài lề và bị áp bức trong xã hội.

Một số ngụ ngôn nổi tiếng nhất của Aesop vẫn tiếp tục phổ biến cho đến ngày nay, như truyện “Rùa và Thỏ” và “Ngỗng đẻ trứng vàng”.

(còn tiếp - THEO ALL ABOUT HISTORY)

Ông Tây - Thắng Pháp?

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Tỉnh lỵ Cần Thơ thuộc tỉnh Phong Dinh, nằm ở nơi sông Cần Thơ nhỏ hợp lưu với sông Hậu, một trong hai nhánh của sông Cửu Long. Nhánh kia là sông Tiền. William Ruzin, lính Mỹ, phóng viên ảnh chiến trường, (the war photographer), mang theo máy Minolta và Yashica (đều của Nhật) đã chụp một số hình ảnh tại tỉnh Phong Dinh vào năm 1968. Các hình ảnh này kết hợp giữa cảnh đô thị và cảnh quê. Bạn đang đi dọc theo một con đường đông đúc với những chiếc xe đồ cổ lỗ sĩ, và trong nháy mắt, với những khu ruộng rẫy, con sông đầy cát và những ngôi nhà lá tạo nên một bức tranh của nông thôn yên bình.

Bà con mình ai cũng biết từ năm 1954 tới cuối năm 1960 lúc Vi Xi trời dậy,

thời Đệ nhất Cộng Hòa của Tổng thống Ngô Đình Diệm, những chiếc xe đồ mang tên: Công Tạo, Đại Hưng, Đức Hiệp, Hiệp Hưng, Hiệp Thành, Hữu Phước, Kim Long, Liên Hiệp, Liên Trung, Lộc Thành, Nhan Nhứt, Nhơn Hòa, Phi Long, Quang Minh, Tam Hữu, Thành Long, Thuận Hiệp, Thuận Lợi, Thuận Thành, Vĩnh Phát chạy khắp các tỉnh Miền Tây; chạy sáng đêm vì không có giới nghiêm gì ráo trọi.

Trong tám hình của phóng viên ảnh chiến trường William Ruzin là chiếc xe đồ hiệu Desoto của hãng Đại Hưng chạy từ An Xuyên (Cà Mau), Ba Xuyên (Sóc Trăng), Phong Dinh (Cần Thơ) tới Thủ đô Sài Gòn) và ngược lại. Nó đang đậu tại cây xăng Shell của cô Hai Định cặp bến xe mới Cần Thơ. Nhà biên khảo Huỳnh

Minh viết: “Qua khỏi chỗ có cây cầu Sáu Thanh cũ mà nay đã lấp bằng ấy, xe chạy tới ngã ba Cây Xăng. Bạn trông thấy ngay công trường Tự Do, phía trái là Đại lộ Hai Bà Trưng, phía mặt là đường liên tỉnh số 27 đi Long Xuyên, là một khu công viên tân tạo rộng rãi, bến xe dài 250 thước, rộng 60 thước tập trung xe đồ chở khách đi Bạc Liêu, Sóc Trăng, Châu Đốc v.v.

“Những căn phố lầu khang trang nằm dọc theo đại lộ sau bến xe dùng làm khách sạn, tiệm ăn, nhà thuốc tây, bán hàng tạp hóa v.v.” (sic)

Tại sao tui biết đây là Bến xe mới Cần Thơ?

Bến xe mới Cần Thơ nên mới có xe lỏi đến đón khách từ Cà Mau, Bạc Liêu, Sóc Trăng lên hoặc từ Sài Gòn về. Sài Gòn không có xe lỏi. Sài Gòn có taxi, xe xích lô mấy, xe xích lô đạp! Chiếc xe đồ Desoto Đại Hưng này khởi hành để pa (depart) từ Sài Gòn về Cà Mau. Trong xe bao giờ cũng có trang thờ Đức Quan Thế Âm Bồ Tát và hàng chữ “Kính chúc quý khách thượng lộ bình an” thiệt là lễ phép và lịch sự. Chiếc xe đồ Đại Hưng này được quyền đón và trả khách ở Cần Thơ, Sóc Trăng. Không được đón khách đi đường gần như: Long An, Mỹ Tho. Chia nhau mà sống. Còn giành hết ráo, đi gần cũng hốt thì có ngày ăn mỗ lết (gốc từ tiếng Pháp là ‘molette’

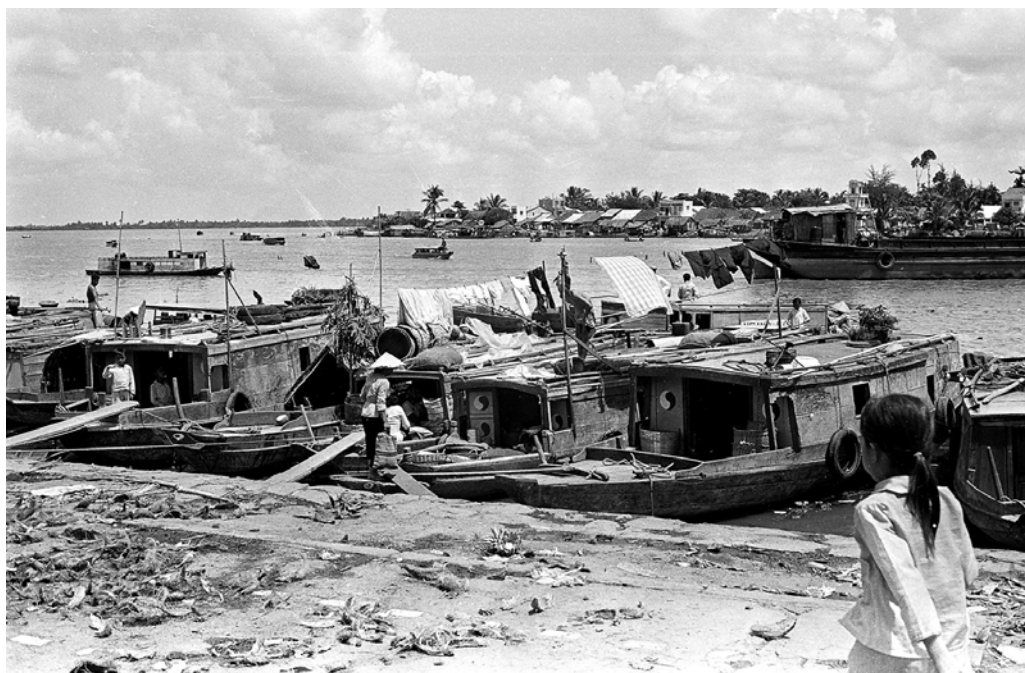
Saigon Bus Can
Tho 1968-69- NGUỒN
WILLIAM RUZIN/ FLICKR

(hoặc ‘clé molette’ cỡ lè) dùng để siết chặt các bù lon, con tán, (ê cu) (boulon và écrou trong tiếng Pháp) của dân đứng bến.

Hình William Ruzin chụp với đề tựa là “Saigon Bus CAN THO 1968-69”. Ông Tây này là Mỹ đề tựa không đúng, mình thông cảm. Còn mình là Mít ‘đặc’ mà chú thích: “Những hình ảnh tuyệt đẹp về xe đồ ở Sài Gòn trước 1975?” Chú thích không đúng. Không đúng thì ‘Mít đặc’ thiệt!

Thì có một facebooker dạy đời tui như vậy nè: “*Trước 75, Tây là Tây, Mỹ là Mỹ. Không có vụ ông Tây này là Mỹ.*” Tui xin kính cẩn nghiêng mình trước câu bình luận của ông và xin mạn phép trả lời như vậy: Từ “Tây” trong tiếng Việt có nguồn gốc từ “Tây phương” (nghĩa là phương Tây). Hồi xưa, bà con mình gọi tất cả những người da trắng mũi lõ đều là Tây hết ráo đó ông. Giờ ở hải ngoại cũng thế. Như nước Úc, vùng Footscray, nơi tui dừng giang hồ trên bước đường tị nạn CS có tới hàng trăm sắc tộc. Bà con Mít mình tạm chia làm 3 nhóm: Vàng như Mít, Miên, Lào, Tàu, Cà Ri... ‘Tây trắng’ như: Anh, Irish, Scottish, Ý, Hy Lạp... ‘Tây đen’ như: Somali, Ethiopian, Sudanese v.v. Riêng chủ nhà thì đặc biệt

Thuyền trên Sông Cửu Long, Cần Thơ - NGUỒN WILLIAM RUZIN/ FLICKR

hơn; không ba xô nhồi một chõ, Úc chia làm 2 loại: Úc trắng (nếu da nó trắng). Úc đen (nếu da nó đen), tức thổ dân; mà nghe nó khoe ông cố nội nó ở cái đất này hơn 50 ngàn năm rồi đó nhe mấy cha!

Ngoài ra, bà con mình còn nói ‘sang như Tây’ hoặc ‘đẹp như Tây’ để chỉ người có cái ‘xì tai’ (style), cách ăn mặc, hoặc cách sống được xem là hiện đại, lịch lãm và có phần ‘quốc tế’ như người phương Tây (chớ không phải chỉ riêng người Pháp)

Qua ca dao, cho chúng ta biết: “*Giặc Tây đánh tới Cần Giò. Bậu đừng thương nhớ đợi chờ uống công*”. Rồi lịch sử cho ta biết: “Giặc Tây xâm lược thành Chí Hoà (Gia Định) vào năm 1860. Giặc Tây ngoài giặc

Pháp chủ yếu chỉ huy, còn có quân Tây Ban Nha nữa. Bằng chứng là trong lực lượng liên quân với Pháp trong cuộc tấn công vào Đà Nẵng năm 1858 và sau đó tại Gia Định (Sài Gòn), Đại úy Hải quân Juan Bautista Topete trong một trận đánh và sau đó qua đời vì bị thương quá nặng. Giặc Tây còn phải kể tới mấy đứa hụ họ, châu rìa. ké tụ, vấy máu ăn phần là: Bồ Đào Nha, Hòa Lan kể cả Đế quốc Anh. Mấy thằng Tây, tức mấy thằng da trắng mũi lõ, gồm nhiều nước xúm lại xâu xé nước ta cuối thế kỷ 19. Tương tự như đầu thế kỷ 20, nhiều cường quốc phương Tây xâu xé Trung Hoa vậy. Anh với Cuộc Chiến tranh Nha phiến lần thứ nhất (1839-1842) và lần thứ hai (1856-1860). Trung

Hoa phải nhượng lại Hồng Kông cho Anh và mở cửa một loạt các cảng biển cho thương mại. Pháp cũng thiết lập các nhượng địa tại Quảng Châu và Thượng Hải. Nga chiếm đóng nhiều vùng đất thuộc Mãn Châu và thiết lập ảnh hưởng tại vùng biên giới phía bắc của Trung Hoa. Rồi Đức đã chiếm đóng vùng Thanh Đảo ở tỉnh Sơn Đông...

Kết luận Tây chỉ chung, như là một họ như trong thực vật, Pháp là một trong số đó! ‘Tây’ không phải đơn giản là người Pháp như ông nghĩ.

Nói cho ông nghe chơi cho vui! Chớ tui thừa biết chắc là ông chỉ khẳng khẳng Tây là Pháp. Ông bao giờ cũng trúng hết ráo! He he!

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỢ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

Chuyện nhỏ Sài Gòn

Dừng xe chỗ ngã tư Hàng Xanh, thấy đứa trẻ ăn xin đang ngồi buồn thiu với con chó già nua run rẩy. Mình hỏi: Con chó của cháu à, nó bị sao vậy?

Đứa trẻ cười: “Con mới lượm nó hồi trưa hôm qua đó chú. Nó bị què, đi không được, con thấy tội nên lượm”.

Một con chó già, bị ai đánh hay bị bệnh mà hai chân sau sưng vù, cả thân hình run run. Hình như đứa trẻ đã lấy cái áo cũ quần cho nó bớt lạnh.

“Nó tên gì?”

“Con mới lượm nên cũng chưa đặt tên luôn chú”.

Đứa bé gái lại cười. Đứa trẻ này có nụ cười đẹp và chất phác. Cứ nói về con chó nó lại cười, như vui lắm, như con chó là người thân của nó vậy. Hay như vừa có được một món quà quý giá. Định không chụp hình mà thấy khuôn mặt cô bé hay quá nên xin cháu chụp vài tấm. Nó cười nhăn cả mũi. Cứ nói về con chó.

Cho đứa trẻ ít tiền rồi chạy đi. Tranh thủ về nhà trước giờ kẹt xe ...

**Nghèo vật chất nhưng không
nghèo tình thương...**

- NGUỒN: TRẦN NHẢ THUY

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhắc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vì giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Những nhóm máu

Karl Landsteiner (1868 - 1943) là nhà sinh học, bác sĩ nổi tiếng gốc Do Thái mang 2 quốc tịch Áo và Mỹ. Ông là con trai của người sáng lập tờ Die Presse, thành lập năm 1848, vẫn còn hoạt động.

Năm 1885, Landsteiner bắt đầu học y khoa tại Đại học Vienna và bảo vệ thành công luận án tiến sĩ năm 1891. Trong khoảng thời gian này, ông đã xuất bản một bài báo nói về ảnh hưởng của chế độ ăn uống tới thành phần hóa học của máu.

Landsteiner đã trải qua 5 năm làm việc tại Đức và Thụy Sĩ để học hỏi các kỹ thuật thí nghiệm hóa sinh hiện đại cùng với một số tên tuổi lớn trong ngành hóa học hữu cơ, bao gồm Emil Fischer (người giành giải Nobel Hóa học năm 1902). Landsteiner cũng có một thời gian kiếm sống bằng nghề mổ xác trong nhà xác.

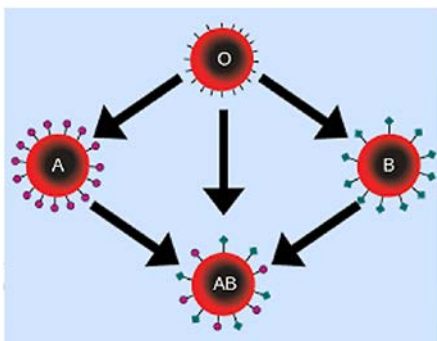
Sau khi trở lại quê hương, ông nghiên cứu y học tại Bệnh viện Đa khoa Vienna. Năm 1896, Landsteiner làm phụ tá cho Max von Gruber tại Viện Vệ sinh Vienna. Tại đây, ông đã thực hiện hàng ngàn ca khám nghiệm tử thi và xuất bản 75 bài báo nghiên cứu, trong đó có hơn 50 bài báo liên quan đến huyết thanh. Các nghiên cứu của Landsteiner thiên về bệnh lý học hơn là giải phẫu học bệnh lý, điều này khiến ông bị nhiều người chỉ trích. A. Weichselbaum - nhà khoa học tìm ra bệnh viêm màng não, đồng

thời là người duy nhất ủng hộ hướng nghiên cứu của Landsteiner, bổ nhiệm ông làm trợ lý giải phẫu tại Wilhelminenspital.

Năm 1900, Landsteiner bắt đầu tìm tòi về các nhóm máu từ việc bắt đầu để ý tính kết dính giữa máu của hai người cộng sự. Một năm sau, Landsteiner phân biệt được 3 nhóm máu A, B, O (ban đầu, ông gọi nó là C). Sau này, hai cộng sự của ông tìm ra thêm nhóm máu AB. Landsteiner cũng nghiên cứu ra việc truyền máu giữa những người có cùng nhóm máu không phá hủy tế bào hồng cầu.

Nhờ lý thuyết về các nhóm máu của Karl Landsteiner, năm 1907, ca truyền máu đầu tiên trên thế giới đã thành công tại bệnh viện Mount Sinai New York (Mỹ) bởi bác sĩ Reuben Ottenberg. Năm 1913, Reuben Ottenberg nêu ra sơ đồ truyền máu dựa vào sự hòa hợp giữa nhóm máu người cho và người nhận. Nhờ sự ăn ý giữa hai nhà nghiên cứu thiên tài, hàng tỷ người đã được cứu sống tới nay. Đây cũng là tiền đề để Charles Richard Drew thiết lập các ngân hàng máu đầu tiên trên thế giới.

Năm 1930, Karl Landsteiner nhận giải Nobel vì những cống hiến của ông trong lĩnh vực Sinh lý và Y học. Tới khi rời xa thế nhân sau trận đau tim trong phòng thí nghiệm, ông vẫn không ngừng nghỉ nghiên cứu về máu và tạo ra những nghiên cứu quý giá hơn nữa.

Còn chút gì để nhớ

Là người Sài Gòn, người ta thường nhớ gì ở Sài Gòn nhất? Một khoảng lặng trôi qua. Có lẽ sự hồi tưởng đang trở lại trong đầu những người bạn nay tóc ngả hai màu. Có người nhớ tiếng rao trên đường phố, nhớ tiếng ồn ào trong khu xóm lao động, nhớ cảnh nhộn nhịp Sài Gòn dịp Tết những ngày còn thơ, nhớ những cuộc tình lang thang dưới vòm me xanh lá, nhớ con đường Duy Tân đầy bóng mát, nhớ nhiều thứ lắm... Nỗi nhớ ủa về như cơn gió thoảng rồi qua.

TRANG NGUYỄN

Đầu tiên tôi nhớ góc bùng binh Quách Thị Trang, nơi lần đầu tuổi nhỏ được ba tôi dẫn đi ngao du thành phố Sài Gòn. Quách Thị Trang là ai? biết để làm gì? Cái chợ Bến Thành treo đầy biển quảng cáo hình kem đánh răng anh Bảy chà Hynos và Perlon kín chợ chẳng có gì đẹp. Chợ cũng chẳng làm tôi nhớ bởi đi chơi Sài Gòn nhưng ba tôi chẳng ghé vào một tiệm nào ăn. Đi chơi khơi khơi, mỗi chân ngồi nghỉ trên băng ghế xi măng giữa công viên thưa thớt cây xanh và chung quanh trang trí vài bồn hoa nhiều màu

sắc. Ngồi đây nhìn ngắm phố phường Sài Gòn bốn phương tám hướng. Nhìn dòng xe xuôi ngược, những dòng người tay xách nách mang hành lý băng qua cầu thang sắt ngang đường đến ga xe lửa về quê, những người buôn thúng bán bưng ngồi chật phía ngoài cửa chợ cất cao tiếng rao mời khách, những đứa trẻ đánh giày, bán báo dạo lảng vảng.

Tôi may mắn hơn mấy đứa trẻ cùng trang lứa đó. Và tôi cố tìm trong những đứa đánh giày xách thùng đi tung tăng trong công viên trước chợ một hình dáng

thân quen. Tự nhiên lúc đó tôi nhớ thằng Hên người bạn nhỏ nhà xóm bên mới học lớp ba đành bỏ học đi bụi đời. Chừng tuổi ấy ra đời có thể làm gì kiếm sống. Hoàn cảnh gia đình nó không đến nỗi tan hoang khi tự dưng ba nó bỏ nhà theo vợ bé, má nó bỏ mặc đám con sống chết tự lo, đi buôn chuyến xe hàng dài ngày, cả tháng mới về nhà năm ba bữa. Rồi tôi nghe hàng xóm nói thằng Hên bỏ nhà ra đi, mới tí tuổi đầu mà lá gan to bằng người lớn. Thỉnh thoảng tôi ghé ngang nhà nó dò la tin tức nhưng lúc nào cánh cửa cũng đóng

im lìm.

Thế là tôi mất một thằng bạn nhỏ chơi bắn bi, nó sống ở đầu đường xó chợ khiến lòng tôi ngậm ngùi, chợt nhớ đến bài hát “Nó” vắng vắng đâu đây. “Thằng bé âm thầm đi vào ngõ nhỏ... Ngày nó sống kiếp lang thang... Một manh chiếu rách co ro... Nghĩ mình tủi thân vô vàn...”. Thời buổi đó, trẻ con mồ côi mất cha mất mẹ vì chiến tranh bom đạn, vô gia đình vì muôn vàn lý do đều có thể đẩy đứa trẻ ra ngoài đường phố. Lòng cảm thương cho thân phận nhỏ bé lặn hụp trong cuộc đời mà ông nhạc sĩ Anh Bằng viết nên lời nhạc buồn đó chẳng. Xem ra thằng có cái tên Hên mà chẳng hên chút nào.

Lớn lên chút xíu, tôi biết la cà trên đường phố sau những buổi tan học cuộc

bộ về nhà. Trường tôi nằm ở quận 3, nên con đường Bà Huyện Thanh Quan bán đầy bò bía, chè đậu xanh đậu đỏ, một địa chỉ hấp dẫn giới học trò chúng tôi. Nhưng với tôi, con đường Trương

Định cắt ngang gần đây mới rất đổi nên thơ, nhất là đoạn giữa gần trường Nguyễn Thị Minh Khai (Gia Long ngày trước) ra Công viên Tao Đàn. Một khu phố bình yên và rất lặng lẽ với những hàng

Vườn Tao Đàn với những hàng cây xanh bóng mát trên con đường Trương Định (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

dầu hàng sao rợp bóng.

Những hàng cây cao bóng mát này lại là một sợi dây ký ức kết nối tôi từ quá khứ đến hiện tại. Mỗi khi có dịp đi qua tỉnh nào đó, tôi hay hỏi người bản xứ về cảnh đẹp địa phương. Hôm đến Trà Vinh, người đầu tiên tôi hỏi là chị chủ nhân khách sạn chỗ tôi trọ. Đã gần nửa thế kỷ sống ở đất Trà Vinh, chị bảo trong thị xã không có cảnh gì đẹp ngoại trừ những ngôi chùa Tàu, chùa Việt và đặc biệt là chùa Khmer cổ kính.

Hôm sau, trên đường đến Trường Đại học Trà Vinh, tôi hỏi một cô gái tuổi mười chín, đôi mươi. Sau vài phút do dự, cô cho tôi một câu trả lời thật bất ngờ: Những con đường rợp bóng cây xanh ở thị xã...

Đúng vậy đó. Chiều dần buông, đứng ngoài ban công khách sạn nhìn về góc xanh thị xã thấy rõ những vạt nắng vàng vương trên tàn me làm những vòm lá trông thật mơ màng. Hình ảnh ấy đã quyến rũ tôi rời nhà

Ngã Tư Phú Nhuận trước 1975 là vùng ven đô thuộc tỉnh Gia Định (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

khách thả bộ về hướng đó. Từ con đường Hàng Diệp bông trở lấm tấm vàng, qua Hàng Sao cao vút đứng lạng thình, bước lại Hàng Dầu um tùm lá chen lẫn màu hoa dầu hồng non ưng ứng. Dầu là loại cây rừng cho gỗ, thân có nhựa dùng để trét ghe rất tốt nên người ta cũng gọi là dầu rái, có người gọi là Dầu dù. Trái dầu có hai cánh lá, nhưng nói là cánh hoa đúng hơn. Lúc còn non, chúng có màu hồng pha màu cà phê sữa, hạt lộ ở cuống hoa. Hạt non màu xanh có khía giống như hạt xí muội. Đến cuối tháng Bảy thì trái dầu già khô lại. Trái cùng hai cánh hoa ngả sang màu nâu đất sét. Chỉ cần một chiều lộng gió, những cánh hoa già rơi khỏi cành mẹ bung ra như cơn mưa dù, xoay tít bay bay trong không

trung mang theo chiếc hạt, nhẹ nhàng đáp xuống mặt đất. Hình ảnh đó trông thật thích mắt và luôn để lại ấn tượng cho nhiều người. Chẳng thế, hình ảnh cánh hoa dầu bay trong gió đã vào thơ vào nhạc: *“Cánh hoa dầu xoay tít bay bay / Nhớ chiều nào, bên em từng giờ...”*.

Những “cánh hoa dầu xoay tít bay bay” ấy bay mãi trong ký ức tuổi học trò của tôi. Tôi biết được điều này là nhờ có lần được ba tôi dẫn đi Chợ Cũ Sài Gòn ăn phở. Từ nhà, hai cha con đi bằng xe ngựa, rồi lội bộ dọc theo đường Hồng Thập Tự vào vườn Tao Đàn. Vườn Tao Đàn ngày ấy rất vắng người, chỉ toàn cây dầu cao tít và tàn lá che mát cả một vùng rộng lớn. Ba đi trước, tôi theo sau, giẫm chân lên những chiếc lá khô xào

xạc giống như những nhà thám hiểm trong một cánh rừng già. Bỗng ba tôi cúi xuống nhặt những trái có hai cọng lá khô, hỏi tôi có biết trái gì không, rồi ba tôi bảo quăng chúng lên trời. Kể từ sau đó, những trái dầu dù theo tôi đến lớp cùng chúng bạn thả từ lâu ba xuống chào đón ngày khai giảng năm học mới, khi những cánh phượng hồng đã rời xa mùa hạ. Những cánh hoa dầu bay bay không mất tiền mua của lũ nam sinh chúng tôi đã làm bọn con gái học trò thích mê...

Tất nhiên nổi nhớ nơi mảnh đất mình sinh ra và lớn lên của mỗi người rất nhiều và mỗi người có quyền lựa chọn những hình ảnh ký ức đẹp đẽ nhất. Cái đẹp làm tâm hồn lắng đọng cho ta khoảnh khắc bình

yên giữa nhịp sống hối hả xôn xao của chốn thị thành. Có người chẳng thêm nhớ con hẻm nhỏ ngày xưa nơi sinh ra và lớn lên như anh bạn của tôi. Anh bảo ghét lắm cái xóm lao động đã nghèo mà còn hay sanh sự. Trong xóm đánh lộn nhau hà rầm. Người bên ngoài nghe đi vào xóm Miếu Nổi là sợ bọn lưu manh. Anh thích những con hẻm ở trung tâm Thủ Đô bên hông đường Hàm Nghi hay các con hẻm của người Tàu Chợ Lớn trên đường Trần Hưng Đạo, Đồng Khánh. Những con hẻm đó bình dị và hiền lành khác xa hẻm lao động xô bồ xô bọn.

Thế nhưng khi nghe tôi hỏi chuyện xóm nhỏ Miếu Nổi ngày xưa thì anh kể ngàn chuyện lẻ một đêm không hết. Anh nhớ từ góc đường phố con hẻm xưa với một tâm hồn trẻ trung và rộng lượng. Dường như anh yêu mảnh đất mình “ghét bỏ” hơn bao giờ. Bởi thế khi cái gì mất đi hay xa rồi mới làm lòng ta hồi tưởng và càng yêu mến hơn nữa. Nhà thơ Chế Lan Viên từng viết: *“Khi ta ở chỉ là nơi đất ở, khi ta đi đất bỗng hoá tâm hồn”*.

TN

Học trò tan trường trên đường Nguyễn Du dưới hàng cây sao bóng mát (NGUỒN: MANHHAIFLICKR)

Mùa thu yêu đương

LƯU HUỖNH
VIỆT NAM

“Buồn se sắt nhớ thu xưa/ Tôi biết em chiều gió mưa...”

Buổi sáng đi làm sớm trong tiết trời lạnh lạnh của những ngày đầu mùa thu, ngang qua quán cà phê sân vườn quen thuộc, anh nghe lời bài hát này ngân vang mà chợt nhớ đến em da diết.

Mùa thu là mùa chúng mình đã gặp nhau, mùa thu là mùa chúng mình đã cùng nhau trải qua nhiều cung bậc tình yêu đầy cảm xúc. Ngày ấy, anh bên em mà đôi lứa chúng ta cứ tưởng chừng như đôi tài tử điện ảnh Richard Gere và Winona Ryder trong phim *Mùa thu ở New York* với những cảnh quay rừng thu tuyệt đẹp lãng mạn cùng một mối tình sâu đậm không thể nào quên...

Song, mùa thu cũng là mùa mà đôi ta chia xa, là mùa mà anh đã đánh mất em...

“Thu đi, cho lá vàng bay...”

Em đi, cho mối tình này chơ vơ. Em cũng như mùa thu vậy, nhẹ nhàng đi qua đời anh với những đam mê tuyệt diệu, song cũng kèm theo đó là những nỗi buồn man mác khôn nguôi. Cho dù vui hay buồn, anh cũng đều trân quý, bởi anh biết tất cả đều chỉ là những hoài niệm đẹp, chỉ có thể trải qua duy nhất một lần trong đời. Nhưng đó là với anh, còn ở em? Anh không tài nào biết được!

“Anh mong chờ mùa thu...” - anh cũng nhiều lần mong chờ em quay lại, nhưng rồi vô vọng. Bởi anh biết, đằng sau tất cả những gì chúng ta có cùng nhau, với anh nhiều khi là cả một gia tài thương nhớ, nhưng với em cũng sẽ chẳng có gì phải luyến tiếc. Với em, tất

cả chỉ như một trò chơi nho nhỏ trong cuộc sống của mình - Ừ thì, vui đến buồn đi, còn người kia có nghĩ gì, có đau đầu nhớ thương cũng mặc kệ họ!

“Bây giờ là mùa thu...” - lại vào mùa làm anh thổn thức nhất. Anh vẫn còn nhớ em, nhớ đến hình bóng thương yêu của ngày nào. Ngay lúc này đây, anh cũng chỉ còn biết yên lặng từ xa dõi theo em, âm thầm xem những gì em chia sẻ trên trang cá nhân của mình và tự biết rằng em vẫn đang rất hạnh phúc.

“Nhìn những lần thu đi/ Tay trơn buồn ôm nuôi tiếc...” - Ngày đó tự mình đứng là “tay trơn”! Sự nghiệp không, tài sản không, nghề nghiệp công danh cũng không có gì phải vương bận, chỉ biết yêu thương dành riêng cho nhau như thuở ban đầu. Để rồi đến bây giờ, nhìn lại bản thân cũng đã có này có kia, chỉ là không còn giữ được em bên cạnh như ngày xưa, để rồi mãi buồn ôm nuôi tiếc.

“Chuyện chúng mình ngày xưa/ Anh ghi bằng nhiều thu vãng/ Đến thu này thì mộng nhạt phai...” - sao người ta lại có thể nhạt phai, mà bản thân anh thì đã biết bao nhiêu thu vãng rồi vẫn còn giữ hình ảnh của em trong lòng.

Nhiều lần anh cũng cứ thầm nghĩ, *“một lần nào cho tôi gặp lại em”*, anh sẽ mạnh dạn nhìn thẳng vào mắt em - cô người yêu bé nhỏ của anh ngày xưa - và hỏi khẽ: *“Người đi qua đời tôi, không nhớ gì sao người?...”*

LH

trong bài có sử dụng lời ca, bài thơ về mùa thu của nhiều tác giả...

Richard Gere và Winona Ryder trong phim *Mùa thu ở New York*

Nữ tác giả Hàn Quốc đoạt giải Nobel 2024

NGUỒN BOOKSTR.COM

Nhà văn Hàn Quốc Han Kang là phụ nữ châu Á đầu tiên thắng Nobel Văn học nhờ các tác phẩm “đề cập trực diện những chấn thương lịch sử và phơi bày sự mong manh của kiếp người”.

Han Kang đúng là tác giả ghi dấu ấn rất lớn với hai lĩnh vực thi ca và văn xuôi. Bà đăng những bài thơ đầu tiên - cũng là những tác phẩm ghi dấu bà với tư cách một nhà văn - vào năm 1993 trên tạp chí Literature and Society (tạm dịch: Văn học và Xã hội). Đến năm 1995, Han Kang cho xuất bản tập truyện ngắn Love of Yeosu (tạm dịch: Tình yêu của

Yeosu), đánh dấu tài năng của bà nở rộ ở mảng văn xuôi.

Ngày 10 tháng 10, 2024, nhà văn nữ Nam Hàn Han Kang 54 tuổi trở thành người phụ nữ châu Á đầu tiên thắng Nobel Văn học với *The Vegetarian* (Người Ăn Chay).

Ban tổ chức quyết định trao giải Nobel Văn chương 2024 cho Han Kang vì bà sáng tác cần mẫn, các sáng tác bám sát đời sống xã hội đương đại. Trong thông cáo báo chí trao giải, Viện nhận xét các tác phẩm của Han Kang “phô bày nỗi đau kép - nỗi đau tinh thần và thể xác, song có liên hệ mật thiết với những tư tưởng phương Đông”.

Không chỉ vậy, ban tổ chức còn nhấn mạnh các sáng tác của Han Kang “với những dòng thơ, dòng tự sự mạnh mẽ đã làm nổi bật những sang chấn của lịch sử cũng như những mảnh vụn của cuộc đời con người”.

Với chiến thắng lần này, Han Kang đã vượt qua nhiều tác giả quan trọng. Song, có một điều khá tương đồng giữa Han Kang với các nhà văn nam của châu Á được trao giải trước bà: đều chạm ngòi bút vào yếu tố lịch sử, khắc họa sâu sắc nỗi đau của con người gắn với lịch sử.

DH- TIN INTERNET

VƯƠNG HOÀI UYÊN

chiều Hội An

*Đường quanh co mấy nẻo
Phố già nua lặng im
Một chiều đi qua đó
Người xa như dấu chim.*

*Thời gian thêu mái ngói
Âm vang tiếng chuông chiều
Gọi hoàng hôn đến vội
Trên phố già tịch liêu.*

*Tựa lưng vào vách phố
Chợt nghe hồn xanh rêu
Tiếng giày ai qua đó
Hoang vu cả phố chiều.*

*Về đâu người viễn khách
Một lần qua Hội An
Có nghe hồn phố cổ
Mỗi đêm về lang thang?*

*Sông Hoài reo sóng nhớ
Ồi Hội An! Hội An!
Thu vàng phai phố nhỏ
Ta tìm ai?...Muộn màng !*

VHU

DALLAS Sự Kiện

TIANYU LIGHTS FESTIVAL

8/11 tới 19/1. Lễ hội đèn màu thể hiện câu chuyện cậu bé 7 tuổi thám hiểm khu rừng mưa nhiệt đới ở Peru với 19 cảnh quan, cùng với diễn xiếc, thức ăn uống và bán quà lưu niệm

Địa điểm: Texas Trust CU Theatre, 1001 Texas Trust Way, Grand Prairie TX 75050.
Giá vé: \$16-\$35.

MARIAH CAREY - MARIAH CAREY'S CHRISTMAS TIME

21/11 từ 7:30pm tới 11:00pm. Trình diễn của nữ ca sĩ nhạc pop danh tiếng Mariah Carey. Cô là một trong những nữ ca sĩ thành công nhất của Hoa Kỳ

Địa điểm: American Airlines Center, 2500 Victory Ave, Dallas TX 75219. **Giá vé:** \$66-\$256.

H-E-B PRESENTS FEAST OF SHARING

8/11. Chương trình giải trí, ăn tối, sinh hoạt dành cho trẻ em, cố vấn về sức khỏe và gia đình, chào mừng Santa... do hệ thống chợ H-E-B và Central Market tổ chức

Địa điểm: Centennial Hall, 1001 Washington St, Dallas TX 75210.
Giá vé: miễn phí.

BẢO HUÂN MICROSOFT AI

TIỂU LỤC THẦN PHONG
(bài và hình)
GEORGIA, USA

Ma Mỹ

Cô bé Jessica háo hức mừng rỡ khi thấy chiếc Toyota Camry màu bạc quen thuộc đỗ xích ngoài sân, nó xô cửa chạy ra, miệng líu lo:

- Daddy, chở con đi Walmart mua killing doll Chuckie.

Anh James bế con bé lên hôn chụt chụt vào đôi má phình phính hồng, râu anh chưa cạo nên chọt vào da thịt mịn màng non tơ làm nó nhột nên cười ngặt nghẽo. Hai cha con ôm suốt như thể chưa gặp nhau đã lâu ngày. Anh James nói:

- Ừ, ba nhớ lời hứa mà, giờ mình đi.

Anh không tắt máy xe, để ở đây mà đi vào nhà. Jennifer đứng trên thêm bên bậu cửa nhìn hai cha con cười mím lòng tràn đầy hạnh phúc. Nàng đang tận hưởng giây phút ngọt ngào hiện thực ngay tại đây và bây giờ. James hôn vợ và hỏi:

- Em đi Walmart không?

- Anh chở con đi mua đồ chơi. Em ở nhà chuẩn bị cơm nước.

-oOo-

Khu vực đồ chơi rất rộng và có vô vàn, phải nói là cả một rừng luôn, phù hợp cho mọi lứa tuổi từ sơ sinh cho đến vị thành niên. Jessica

như con chim non lạc vào vườn địa đàng, tíu tít chạy loanh quanh xem hết món này đến món khác, lựa chọn mãi mê luôn, món nào cũng thích cả. Cuối cùng thì nó vẫn nhớ và chọn Barbie và búp bê killing doll tên là chuckie, một loại búp bê vừa mới ra lò đang lôi cuốn không chỉ trẻ nhỏ mà cả người lớn. James thoáng ngần ngại vì killing doll trên phim khá là dễ sợ nhưng vì con gái thích nên anh cũng chịu, và lại chuyện phim ảnh chỉ là giải trí. Anh thậm nghĩ các nhà làm phim và những công ty sản xuất đồ chơi chạy theo lợi nhuận quá đáng. Killing doll quả

thật không thích hợp với tuổi thơ tí nào, vì chuckie quá rùng rợn, quá bạo lực thật chẳng phù hợp với hình ảnh những con búp bê hiền lành, dễ thương như truyền thống xưa nay. Chuckie trên phim và đồ chơi đang làm mưa làm gió khắp nơi, đi đâu cũng thấy gương mặt với những vết sẹo và đầy ghê rợn của nó.

Jessica sau khi có đồ chơi mới, buổi chiều nó ăn hết những hai chén cơm, bình thường mỗi bữa một chén mà Jennifer còn phải dụ dỗ đủ cách. Jessica rợn rùng cười nói cho đến tận khi vào giường ngủ.

Đêm tĩnh mịch vô cùng, ánh sáng dịu dịu từ chao đèn tỏa một vàng sáng tròn nửa trên trần nhà nửa trên sàn nhà, không gian im ắng đến độ có thể nghe được âm thanh từng thớ gỗ co giãn theo nhiệt độ. James còn mơ màng chưa vào giấc ngủ sâu, chợt anh nghe có tiếng thét từ đâu đó vọng vào tai, lòng thấy thắc thỏm bất an bèn bước xuống xỏ chân vào đôi dép ngủ. James mắt nhắm mắt mở đi vào phòng vệ sinh rồi qua phòng con bé để xem thử Jessica ngủ yên chưa. Tất cả đều không có bất cứ dấu hiệu gì bất thường, anh lại đi ngang qua phòng đồ chơi, nhìn vào trong phòng anh khựng lại, tỉnh ngủ hẳn, một cảnh tượng thật dễ

sợ. Chuckie với mái tóc đỏ hoe, những vết vá trên mặt còn tươi màu máu, mắt nó xanh lè và sâu như lỗ đen trong vũ trụ. Chuckie đang cầm con Mermaid cắn nát đầu và xé phần thân làm hai mảnh, dưới sàn nhà đầy những bộ phận của các con búp bê và các món đồ chơi khác: Những con barbie bị xé nát tựa lư, con shark bị rạch bụng ruột đỏ tùm lum, con Jasmine, con Mulan bị lột trần truồng thân thể đầy vết cào cấu đang rúm ró sợ hãi, thằng Mario bị vụn cổ, ngay cả Superman, Spiderman cũng bị trói gô lại. Con sư tử Shimba và con gấu Baloo bị gãy chân nằm trong góc phòng... Bất chợt Chuckie vớ lấy con dao, nó cười đầy vẻ man rợ, nhe hàm răng trắng nhớn tiến về phía James. James hoảng sợ đi giật lùi ra khỏi căn phòng. Chuckie tiến lại gần hơn nữa nó vung dao lên, James bước nhanh hơn và vấp phải xác con voi Jumbo té ngửa ra, killing doll lao tới. James lồm cồm bò vừa cố gắng đứng dậy chạy dọc hành lang. Killing doll đuổi theo sát đít, James hoảng sợ tột độ hét toáng lên:

- Cứu, cứu tôi... !

James hệt chân té lăn cù xuống cầu thang, Chuckie nhảy phóc xuống chặn trước mặt James, nó đưa dao đâm sâu vào bụng James và

cười hăng hắc đầy man dại.

-oOo-

Mở mắt choàng tỉnh, James thấy Jennifer đang vỗ vào má và lay anh:

- Tỉnh dậy anh, anh mơ thấy gì mà la hét ú ớ và giãy giụa dữ quá?

James thở gấp gấp nặng nhọc, người nóng ran râm rấp mồ hôi, cổ họng khô khốc. Anh ngồi dậy với lấy ly nước trên bàn uống cạn. Jennifer lại nói:

- Anh coi phim bạo lực, phim ma nhiều quá nên ngủ bị ám ảnh.

- Ừ, có lẽ vậy!

- Thôi, ngủ thêm tí nữa đi anh, còn sớm lắm, phải 4 giờ mới dậy đi làm.

James quay qua ôm lấy Jennifer và nhanh chóng đi vào giấc ngủ

-oOo-

Nằm trong bồn tắm hưởng thụ những phút giây khoan khoái, đây là quãng thời gian xả hơi thư thái mà James thích nhất. Anh nhắm nháp ly vang đỏ và mơ màng tận hưởng mùi hương của nho lên men, vị chát pha vị ngọt hậu. Rượu vang đỏ với lượng cồn thấp rất thích hợp để uống hàng ngày đủ để gây hưng phấn và tỉnh táo. Lọ đèn sáp thơm lung linh tỏa ánh sáng nhẹ và hương thơm dịu dặt càng làm

cho căn phòng tắm thêm lãng mạn, bọt xà phòng nổi che kín cả thân mình vạm vỡ nở nang của James. James đi làm sớm và về sớm, giờ này Jennifer còn đang bận tít tít ở công ty. James nghĩ: “Giá mà giờ này có Jennifer thì tuyệt biết bao”. Nhấp thêm ngụm vang nữa, James lim dim nằm yên trong bồn tắm, hai tay gác trên thành bồn. Chợt anh nghe có tiếng cửa mở và tiếng xì xồ xì xào từ tivi phát ra. James lấy làm lạ và buột miệng hỏi:

- Honey, hôm nay em về sớm à?

Hoàn toàn im ắng, không có tiếng trả lời. James hỏi lại lần nữa:

- Jennifer, em đấy à?

Vẫn không có tiếng trả lời nhưng âm thanh nhẹ của bước chân thì nghe rõ mồn một, màn cửa sổ phòng tắm tự nhiên vệt qua một bên như thể có người kéo, tiếng tivi lại im bật đi và cửa phòng nhà tắm đóng sầm lại. James hoảng hồn đứng bật dậy, ly rượu vang rơi xuống sàn bể tung tóe. James vụt chạy ra ngoài với tình trạng trần truồng, trên người đầy bọt xà phòng. James hét với tất cả sức lực có được:

- Ma, có ma!

-oOo-

Mở mắt ra lại thấy Jennifer ngồi bên lay anh:

- Tỉnh lại anh, anh bị căng thẳng quá rồi, bị ác mộng la hét ghê quá!

James thở dốc, mắt mở nhìn trừng trừng lên trần, ác mộng còn rõ trong tâm trí James như thể vừa mới xem phim xong. Anh nhớ mấy ngày trước con bé đã bảo anh:

- Daddy, con thấy mấy cái cửa cứ tự nhiên đóng mở.

- Chắc gió lay động đó con.

- Còn tivi nữa, con hỏng có mở mà sao nó tự nhiên hoạt động?

- Có lẽ tivi gần hư rồi, bị chập mạch.

Anh cố giải thích cho con bé an tâm chứ thật tình anh cũng không hiểu vì sao. Bản thân anh cũng đã thấy như thế. Có lần đi uống cà phê với bạn bè, khi về anh thấy cửa bỏ ngõ và tivi vẫn đang hoạt động. Anh sợ không dám vào nhà, phải một lát sau trấn tĩnh lại mới dám bước vào. Sau khi xem xét cả nhà thì thấy chẳng mất mát gì, vì thế thì không thể nói là trộm đột nhập và cũng chẳng có lý do hay chứng cứ gì để gọi cảnh sát.

Anh nghĩ vợ vẫn về ác mộng và hiện thực trong thời gian vừa qua. Jennifer vỗ về:

- Honey, ngủ thêm chút nữa đi, anh bị căng thẳng vì công việc hay vấn đề gì rồi, hay là anh lấy ngày nghỉ ở nhà vài ngày vậy?

James không trả lời vợ, kéo mền lên tới cổ và cố dỗ lại giấc ngủ.

-oOo-

4 giờ sáng trời còn tối mịt, thời tiết lạnh căm căm, sương mù loăng nhưng giăng trên diện rộng, tầm nhìn rất hạn chế. James lái xe chậm chậm và chiều ngum cà phê cho tỉnh táo. Con đường Main quen thuộc mỗi ngày đi làm vẫn chạy qua, quãng giữa đường có một khu nghĩa địa cổ của tiểu trấn Magnolia. Có đôi khi James nghịch ý nhìn xem trong nghĩa địa có cô gái nào xõa tóc mặc áo choàng trắng đi lang thang hay có ông bà già nào đó mặc áo chùng đen ngồi ở bia mộ, hoặc là chú bé tinh nghịch phá phách... tất cả đều là những con ma mà James đã đọc trong sách vở lần nghe kể ở ngoài đời. James nhìn vào nghĩa địa xem thử nhưng chẳng thấy gì, ngoài những ngôi mộ giản dị với những tấm bia cổ kính rêu phong, có tấm bia ghi niên đại từ 1884 xa xưa và thậm chí có bia còn xưa hơn nữa.

Sáng nay James cũng lái xe ngang qua đây như mọi ngày nhưng lần này thì James không nhìn vào nghĩa địa vì đêm qua gặp ác mộng đã quá mệt rồi nên không còn nghịch ý nữa. Anh chăm chú nhìn phía trước, sương mù mờ mịt, đường vắng tanh không

một chiếc xe hay bóng người, hình như sương dịch chuyển. James không biết rõ là sương bay hay do xe chạy mà có cảm giác ấy, ánh đèn đường vàng vọt không đủ xóa màn sương. Đường Main vắng lặng, chạy cả dặm mới thấy có một chiếc pickup chạy ngược chiều, có lẽ cũng là người đi làm sớm như James. Nghĩa địa nằm im lìm trong sương mờ mờ hồ âm u, qua khỏi nghĩa địa vài trăm yards bất chợt James thấy bóng một hình nhân mờ mờ đang đạp xe. James căng mắt ra nhìn nhưng không tài nào nhận ra đàn ông hay đàn bà. James rà chân thắng, giảm tốc độ thật chậm, bật đèn khẩn cấp để người lái xe đạp có thể dễ dàng nhận biết. Bóng người đạp xe ấy vẫn cứ tiến tới và dường như không thấy xe James. James đã giảm tốc độ rất chậm và bóng người đạp xe ấy cứ lờn vờn không hề có dấu hiệu né tránh. Cái bóng đạp xe ấy vẫn ở phần lane của James và lừng lững tiến tới. Khi đã gần đến độ không còn an toàn, buộc lòng James phải bẻ tay lái né qua phần lane ngược chiều để khỏi phải tông vào bóng người đạp xe ấy. Xe James lao lên vỉa hè đâm sầm vào cột đèn, vỏ bánh xe bể, xì hết hơi. James sáng thần, phải cả phút sau mới hoàn hồn lại và móc phone gọi cấp cứu. James nhớ

lại bóng hình nhân đạp xe ấy, nó mờ mờ không rõ nhân dạng và khuôn mặt chỉ là một mặt phẳng không hề có dấu vết gì của mắt, môi, mũi, miệng... nghĩ đến đó James run bắn cả người, miệng lảm bảm:

- Không lẽ là ma? ma có thật sao?

Xe cảnh sát và xe cứu thương hụ còi âm ỉ ở phía sau xe, James ngồi bần thần, tâm trí dường như lạc mất. Khi người cảnh sát lăm lăm súng đứng bên hông xe và ra dấu hiệu cho James hạ cửa sổ xe xuống. Người cảnh sát hỏi việc vì đã xảy ra và James cứ thành thật kể hết mọi tình tiết của sự việc. Anh cảnh sát lắng nghe nhưng tuyệt đối không tỏ ý kiến, sau đó anh ta quay lại xe của mình hí hoáy trên laptop chừng mười phút. Việc xong, anh ta đưa cho James một cái biên bản tường trình vụ việc tai nạn, trong ấy ghi lỗi do tự thân chứ không hề ghi chi tiết về bóng một hình nhân mặt bẹt đạp xe cố lao vào xe James. James còn sáng thần cũng không biết nói năng gì, vả lại giờ có nói gì đi nữa cũng chẳng có chứng cứ gì. James gọi phone về nhà để Jennifer ra chỗ anh về, xe chạy ngược đường Main, bất giác anh ngoái cổ nhìn vào trong khu nghĩa địa cổ xưa.

TRIỆU MINH

Tuy không phải ai cũng cần dùng 7 loại bổ sung được khuyến nghị trong loạt bài này (đó là calcium, collagen, fish oil, magnesium, melatonin, vitamin B12 và vitamin D), nhưng chúng có thể giúp ích cho nhiều người. Nhưng các phụ được phổ biến sau đây lại có rất ít bằng chứng cho thấy chúng hữu ích hoặc rất hạn chế.

Phụ được “chống” già

NHIỀU KỲ - KỲ 7

Những loại không cần thiết

VITAMIN C

Thiếu vitamin C là tình trạng bất thường ở Hoa Kỳ; chỉ có khoảng 7 phần trăm người ở Mỹ mắc phải tình trạng này. 93 phần trăm còn lại, không cần bổ sung. Tuy thường được sử dụng để điều trị bệnh cảm lạnh thông thường, nhưng nó lại không làm giảm nguy cơ mắc bệnh.

Vitamin C có nhiều trong trái cây họ cam quýt, ớt chuông, bông cải xanh, khoai tây v.v. Đối với một số ít người không có đủ vitamin C trong cách thức ăn uống của họ thì việc bổ sung thường xuyên có thể rút ngắn thời gian và mức độ nghiêm trọng của bệnh cảm lạnh, tuy tác dụng này không đáng kể. Người hút thuốc cũng có thể cần bổ sung vitamin C.

Thiếu hụt vitamin C nghiêm trọng rất dễ phát hiện: cảm thấy rất mệt mỏi, đau nhức đến mức phải đi bác sĩ để xét nghiệm.

GLUCOSAMINE VÀ CHONDROITIN

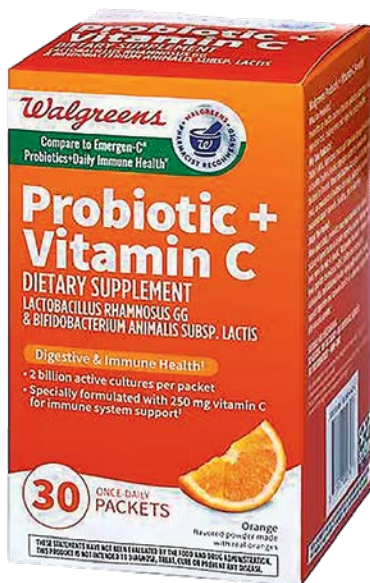
Hai thứ này là thành phần chính của sụn, mà viêm khớp làm mòn đi, nên thường được dùng chung để điều trị đau khớp do viêm xương khớp (osteoarthritis). Nhiều nghiên cứu cho thấy những kết luận trái ngược nhau về việc liệu những chất bổ sung này có thực sự hiệu quả hay không. Thay vì dùng phụ được, hãy tập thể dục thường xuyên, bao gồm các hoạt động nhẹ như thái cực quyền hoặc bơi lội; nếu cơn đau dữ dội, hãy sử dụng thuốc giảm đau không cần toa.

PROBIOTICS (MEN VI SINH)

Có rất ít nghiên cứu cho thấy việc bổ sung men vi sinh có lợi cho mọi người nói chung, mặc dù về mặt lý thuyết nghe có vẻ hứa hẹn. Các loại vi khuẩn đường ruột đa dạng quả thật có thể giúp tăng cường sức khỏe ở đường tiêu hóa, nhưng vẫn chưa có đủ bằng chứng về tác dụng của các loại bổ sung này để đưa ra khuyến nghị chung.

Các bác sĩ có thể khuyên dùng probiotics để hỗ trợ các tình trạng rất cụ thể, như viêm loét đại tràng (ulcerative colitis) hoặc nhiễm trùng nghiêm trọng do vi khuẩn Clostridioides difficile.

Các probiotic có chứa vi khuẩn sống đang được nghiên cứu cho nhiều tình trạng, bao gồm tiêu chảy liên quan đến kháng sinh, bệnh eczema (chàm), bệnh viêm ruột và cholesterol cao. Nhưng trong hầu hết các trường hợp này, phải cần một lượng và chủng loại đặc biệt bán theo toa.

Nhiều gia chủ tập trung vào việc bảo trì nhà cửa mà quên đi phần sân sau nhà. Sân sau nhà nên là nơi chúng ta có thể nghỉ ngơi và tận hưởng không khí trong lành vào những ngày đẹp trời. Nếu bạn đang tìm kiếm một số ý tưởng, bài viết này sẽ gợi ý 6 bổ sung hữu ích để tạo nên sự khác biệt cho sân sau nhà bạn.

■ **Patio.** Đặt thêm các phương tiện bổ sung như chỗ ngồi thoải mái, máy sưởi (heater), loa nhạc (speaker) và đèn vào thiết kế patio của bạn sẽ tạo ra không gian nghỉ ngơi lý tưởng. Hồ lửa (fire pit) được đặt ở patio là một thiết kế hấp dẫn và hữu dụng. NGUỒN: HGTV.

■ **Hồ bơi** (swimming pool). Hồ bơi mang đến nhiều lợi ích cho bất kỳ ngôi nhà nào. Tuy nhiên, sở hữu một hồ bơi cũng giống như việc nuôi thú cưng, sẽ có rất nhiều trách nhiệm và những thứ cần quan tâm như thành phần hóa học của nước, hệ thống lọc, thiết bị an toàn....

NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS.

■ **Nhà kho - Shed.** Đồ dùng cho sân vườn được cất gọn gàng trong nhà kho giúp chúng có độ bền lâu hơn và giảm thời gian tìm kiếm khi cần. Bạn thậm chí có thể tự xây một nhà kho đơn giản nếu có một số kỹ năng xây dựng. NGUỒN: SOUTHERN LIVING.

■ **Garage.** Xây garage sẽ làm tăng giá trị căn nhà của bạn. Không chỉ dùng để đậu xe, bạn còn có thể dùng làm nơi chứa đồ, hoặc thậm chí là một phòng phụ (như playroom hay guest room...). NGUỒN: BETTER HOMES & GARDENS.

■ **Mái hiên (awning).** Đây là khoản đầu tư tốt vì nó sẽ bảo vệ căn nhà khỏi các yếu tố thời tiết, và tạo bóng râm cho không gian sống ngoài trời của bạn. Có nhiều loại mái hiên khác nhau, từ loại làm bằng vật liệu tự nhiên như gỗ và vải đến loại mái hiên hiện đại bao gồm khung thép và vật liệu polyester hoặc PVC. NGUỒN: THE SPRUCE.

■ **Tạo những khu vực hữu dụng.** Điều này có nghĩa là chia các khu vực trong sân sau của bạn cho nhiều mục đích khác nhau. Như khu vui chơi cho trẻ có lắp xích đu, cầu trượt hay ghế. Bạn cũng có thể tạo một khu vườn- nơi có thể trồng thảo mộc, trái cây và rau hoặc một nơi để treo võng. NGUỒN: BLUE I STYLE.

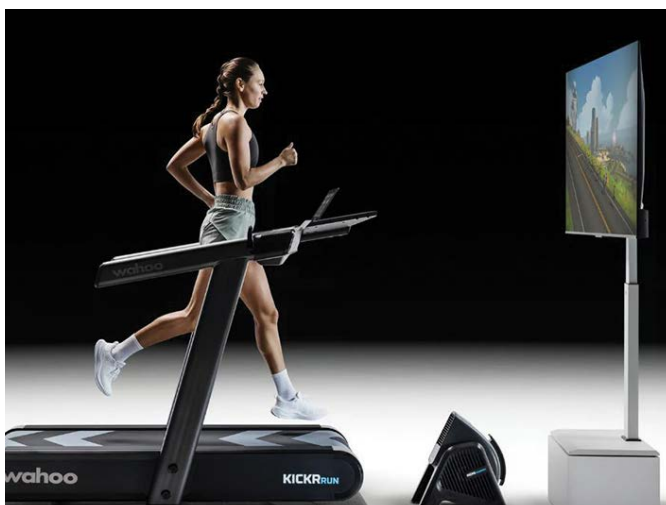
Máy tập chạy Bộ

Mặc dù máy chạy bộ hiện nay cho phép chúng ta thay đổi tốc độ nhưng vẫn phải bấm hay xoay nút để điều chỉnh. Loại máy mới Kickr Run mới đây lại áp dụng phương thức khác.

Với Kickr Run, có 2 phương thức sử dụng: một là máy chạy tốc độ đều, và chỉ thay đổi khi người sử dụng bấm nút trên máy hay trên điện thoại cầm tay để tăng giảm tốc độ, và hai là máy chạy ở chế độ Run Free. Ở chế độ này các cảm ứng được kích hoạt để xác định tốc độ của người chạy và dây belt trên máy sẽ tự điều chỉnh theo. Chạy nhanh thêm thì belt cũng nhanh theo và ngược lại.

Hơn nữa Kickr Run còn được sử dụng với hệ thống Zwift Run, trong đó người ta chạy trong không gian 3 chiều ảo với cảnh trí như bên ngoài. Khi chạy lên dốc, máy sẽ tự động nâng cao theo hướng lên dốc đồng thời cũng chạy chậm lại. Ngược lại khi xuống dốc máy cũng sẽ nghiêng xuống, và dây belt cũng sẽ chạy nhanh hơn như khi đang chạy xuống dốc.

Kickr Run đang được bán trên thị trường Hoa Kỳ với giá \$5,000.

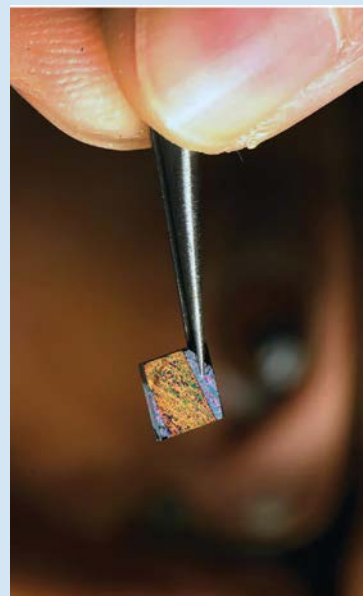

Dụng cụ tìm ra nhồi máu cơ tim

Thời gian là vấn đề vô cùng quan trọng khi tìm ra bị nhồi máu cơ tim vì việc phục hồi lưu thông máu về tim càng nhanh thì tổn hại cho sức khỏe càng ít đi. Nhưng nhồi máu cơ tim khó dò ra vì triệu chứng khác nhau tùy theo mỗi người. Khi vào cấp cứu, bác sĩ sẽ thử máu để xác định nhồi máu cơ tim, có khi mất tới một vài giờ mới có kết quả.

Mới đây, các nhà nghiên cứu ở đại học Johns Hopkins đã sáng chế một con chip rất nhỏ giúp chẩn đoán nhồi máu cơ tim bằng cách tìm ra những chỉ dấu trong vòng vài phút thay vì vài giờ. Con chip này được chế tạo theo một tiến trình đặc biệt để tạo ra các lớp nguyên tử vàng và silica trên bề mặt. Chip này rất nhạy cảm và có khả năng “nhìn” ra các chỉ dấu nhồi máu cơ tim trong vòng vài giây. Ngoài tốc độ, chip này còn cho kết quả với độ chính xác rất cao và có thể được sử dụng ngay tại nhà thay vì ở bệnh viện.

Các nhà nghiên cứu cho biết hiện còn đang tiến hành thiết kế dụng cụ cầm tay cho con chip này. Ngoài ra, kỹ thuật này còn có thể áp dụng để tìm ra các bệnh ung thư và bệnh truyền nhiễm.

Sợ hơn ma thiệt

Nhiều người trang trí trước sân nhà đủ các hình thù quái dị và ghê rợn nhất có thể trong mùa lễ ma Halloween. Nhưng cũng không nên làm quá như Caroline Ashley bên Anh. Caroline đã biến sân nhà trước thành một nghĩa địa, có xương sấu, đầu lâu lẫn lóc. Đã vậy bà còn treo hai túi đựng xác người lủng lẳng trên cây trước nhà. Bị hàng xóm than phiền vì quá kinh dị, làm trẻ nhỏ khiếp đảm nên thành phố đã buộc bà tháo các xác người xuống.

Thôi miên để tống tiền

Nhiều người bị kẻ xấu thôi miên để cướp tiền, đằng này các cán bộ bên Việt Nam bị thôi miên để... nhận tiền. Hai cán bộ tại tỉnh Thanh Hóa khi bị đưa ra tòa xét xử tội nhận hối lộ thì cả hai khai rằng họ không có ý nhận tiền nhưng khi bị những người hối lộ đưa tiền, lúc đó họ có cảm giác "bị thôi miên" nên cầm lấy chứ không phải nhận tiền hối lộ. Cách giải thích này được xem là khá khoa học, vì gần như toàn bộ đảng viên CSVN bị thôi miên, trước tiên là bị lấy mất nhân cách, sau đó là bị... tống tiền, xui xẻo lắm mới bị tống giam.

Xe kỵ mưa

Trời mưa, ngồi trong xe là an toàn nhất, không lạnh, không ướt, nhưng với xe điện EV (Electric Vehicle), mưa thì ok, nhưng ngập nước có thể làm hệ thống pin của xe bị chập mạch và gây cháy và nổ. Nếu dùng nước để chữa, nó cháy còn mạnh hơn. Trong các cơn bão hurricane đổ vào Florida vừa qua, các nhân viên chữa lửa cho biết đã có hàng chục vụ xe EV bị nổ do bị... ngập nước vì hệ thống pin bị chập mạch. Kiểu này trong tương lai, xe EV phải cần thêm "áo khoác" khi trời mưa.

Lê Tất Điều là nhà văn nổi tiếng của Miền Nam. Ông sinh năm 1942 tại Hà Đông.

Tác phẩm gồm; *Khởi Hành* (1961), *Kể Tình Nguyên*, *Quay Trong Cơn Lốc* (1965), *Đêm Dài Một Đời* (1966), *Những giọt Mực* (1968), *Phá Núi* (1968), *Người Đá* (1968), *Anh Em* (1970).

Sang Mỹ ông làm thơ và xuất bản tập “*Thơ Cao Tấn*,” nhiều người thích.

Về *Những Giọt Mực*, tác phẩm xuất bản năm 1968 này đã được đón nhận nồng nhiệt. Đây là một tuyển tập gồm 11 truyện ngắn, lời văn dễ thương, dí dỏm, tinh nghịch, sâu sắc, kể về cuộc đời và tâm tình của những đồ vật quen thuộc trong nhà. Ta đọc thấy: “*Tình Bạn Của Đôi Guốc, Trung Thu Của Bác Đèn Xếp, Điều Giấy Mặc Nạn, Tờ Lịch Đầu Tháng, Những Giọt Mực, Tâm Sự Bác Đình Già, Những Mũi Tên Trưởng Thành, Một Chút Anh Hùng, Ô Đen Đi Du Lịch, Con Giận Của Bác Đồng Hồ, Lão Dao Sắc.*”

Sau đây mời các bạn cùng đọc lại một truyện trong *Những Giọt Mực* của Lê Tất Điều: *Trung Thu Của Bác Đèn Xếp.*

NGUYỄN & BẠN HỮU

Trung Thu Của Bác Đèn Xếp

LÊ TẤT ĐIỀU

Đêm thật khuya, buổi sinh hoạt của đồ vật trong phòng bắt đầu như thường lệ. Bao giờ họ cũng tán gẫu với nhau về chuyện xảy ra ban ngày, hoặc về chú bé chủ nhân của một vài vật. Chị Tranh trên tường hồi này ít nói. Trước kia chẳng ngày nào chị ta quên khoe sắc đẹp của mình và nhắc đến những đôi mắt đã chiêm ngưỡng chị.

Ông Bàn lên tiếng trước nhất. Ông cầu nhàu về vụ hôm nay chú bé lại làm đổ mực lên mặt ông. Ông già rồi mặt mũi nứt nẻ cả, giờ lại loang lổ mực xanh, mực tím thật dơ bẩn. Ông cảm thấy xấu hổ, mất mặt với bà con quá. Cái bệnh một ăn trong xương, trong mình ông vào mùa này lại thêm nặng. Hết cần nhần ông xoay qua kêu rên, rồi ông gây sự với chú Ngăn Kéo:

- Đã nằm nhờ trong bụng người ta, còn rình về đủ thứ, nặng muốn chết.

Thực ra, lỗi không phải ở chú Ngăn Kéo. Cậu bé có món đồ chơi gì cũng tống vào lòng chú. Nhưng Ngăn Kéo không cãi. Ông Bàn già rồi, “kính lão đắc thọ”. Ở với nhau lâu, chú biết tính ông. Ông hay cần nhần nhưng tốt bụng.

Anh Ghế cũng lên tiếng phụ họa với ông Bàn. Anh than phiền về vụ chú bé hồi này hay nghịch, thường đứng trên mình anh mà nhảy nhót hoài.

Anh Điều giấy suốt cả buổi chiều bay lượn mệt nhọc giờ này nằm ở

gâm tử ngủ bù. Nếu không, chắc anh đang ba hoa thuyết trình về tổ tiên của anh. Ôi! Thời đại của những ông Điều khổng lồ có sáo để ca hát vì vu giữa lưng trời. Anh thương nhớ thời đại đó biết bao! Tổ tiên của anh cũng chẳng bao giờ phải đeo một cái đuôi dài lằng nhằng như cái đuôi của anh bây giờ. Thân thể của các ngài rất cường tráng cân đối. Ít khi gió làm các ngài phải đảo nhiều vòng. Cần gì có đuôi để giữ thăng bằng.

Trầm lặng nhất là ông già Cung Tên, ông mang dòng máu hiệp sĩ quý phái, lúc nào cũng kín đáo với lớp áo màu đen phơn phớt bụi phong trần.

Thỉnh thoảng, ông kể lại một cuộc phiêu lưu kỳ thú. Các đồ vật trong phòng tưởng chừng nghe tiếng quân reo, ngựa hí và thấy ông Cung Tên, nằm gọn trong tay một Dũng tướng, đang tả xung hữu đột giữa trận tiền. Đêm nay, ông không nói, chắc ông đang thương nhớ một điều gì. Hay ông lắng nghe tiếng bọn guốc dép kể các cuộc du lịch của chúng và lòng thâm khinh bỉ. Bọn giấy dép được đi xa, biết nhiều, nói dóc nghe còn thương được. Lũ guốc chỉ quanh quẩn ở xó nhà, cũng góp lời, thật nản.

Như thế, đêm sẽ trôi qua một cách bình thường cho tới lúc bình minh đến, nếu đột nhiên dưới gầm tử không vang lên tiếng kêu thảm thiết:

- Trời ơi! Cứu tôi! Cứu tôi!

Đó là tiếng kêu của cụ Sách.

Mọi vật nhốn nháo hỏi:

- Chuyện gì đó cụ?

- Cụ mơ ngủ hả?

Cụ Sách hỗn hển:

- Tôi đang mơ màng thì bị cắn vào gáy một cái đau điếng!

- Cái gì cắn?

- Không biết. Chắc là một con quái vật.

Ông Tủ có vẻ ngạc nhiên:

- Đây cụ Sách, sao cụ lại nằm dưới đó? Tôi tưởng cụ phải nằm trong lòng tôi chứ. Lúc nào tôi cũng chả dành cho cụ một chỗ nằm mát mẻ rộng rãi.

Cụ Sách vừa xuýt xoa kêu đau, vừa than thở:

- Ấy, tại cậu chủ vứt tôi ra đây đấy. Hồi này cậu ấy bữa bãi quá, chả coi công dạy dỗ của tôi ra gì hết.

Chưa nói xong câu, cụ lại kêu rú lên. Ông già Cung Tên, vốn có máu hiệp sĩ trong người ra lệnh lập tức:

- Phải có ánh sáng.

Mọi vật đều hướng về phía Đèn Ống chờ đợi. Nhưng cái tên này đang ngủ say sưa. Bây giờ chỉ có ông chủ nhà đánh thức hắn mới dậy, và khi dậy hắn kêu lách tách mấy tiếng cầu nhàu, nhập nhoạng ngái ngủ mấy cái. Hắn làm việc có giờ và cư xử một cách hết sức máy móc. Khi hắn mới được đưa về đây, ông Đèn Cây vừa trông thấy đã than:

- Thôi thế là máy móc đã bắt đầu ngự trị, đè bẹp loài đèn cây rồi.

Và ông lui về một góc bàn thờ, chỉ chờ dịp Đèn Ống ốm đau mới ra tay được một lát. Nhưng trong dịp có lẽ lát ông trở nên quan trọng lạ thường, đó là nguồn an ủi duy nhất, quả thực, những giây phút linh thiêng đó, ông Đèn Cây cảm động và hài lòng, mặt mũi ông thật

rực rỡ. Tư cách ông đàng hoàng hơn anh Đèn Ống nhiều. Trong lúc nguy nan thế này, ai dám trông mong vào Đèn Ống mấy móc và ích kỷ.

Nhưng, lúc này ông Đèn Cây ngủ mê mệt.

Anh Ghế gọi anh Điều:

- Ê! Bỏ bay lẹ tới gầm tủ coi con quái vật nào, đang tấn công cụ Sách?

Điều cần nhần:

- Việc ai người ấy lo. Tôi làm việc nặng nhọc cả buổi chiều rồi, không làm giờ phụ trội đâu.

Nói xong, tên ích kỷ hạng nhì này ngủ tiếp. Mọi vật nghĩ đến chị Bóng bay. Nhưng chị ấy mới bị xì hơi hồi chiều qua, bị ồm, nằm ỉu xiu ở một góc nhà, gầy tọp hẳn đi, chưa biết xẹp lúc nào. Chắc chị không cất bước nổi.

Tình hình có vẻ hoàn toàn tuyệt vọng. Bình hoa bắt đầu nhỏ lệ thương xót cho ông Sách.

Bỗng dưới gầm giường có tiếng quay vù vù. Chú Con Quay đã đứng dậy. Chú xoay tít, xoay tít và lần tới gầm tủ quan sát. Chú nói:

- Xin báo cáo với Đại tướng Cung Tên. Kẻ tấn công cụ Sách là một con chuột khổng lồ. Nó đang cắn gáy cụ ấy.

Cụ Sách rên rĩ không ngừng. Ông Cung Tên hét:

- Tôi có thể bắn hạ nó, nhưng làm sao xoay cho ra chút ánh sáng bây giờ. Tôi không thể bắn ẩu được.

Mọi vật lại ngẩn ngơ. Làm sao có ánh sáng bây giờ? Bình hoa khóc thảm thiết.

Ông Bàn sốt ruột:

- Tôi có thể khuân vác tất cả. Ai muốn nhảy lên mặt tôi mà ngồi cũng được. Nhưng tôi làm gì có ánh sáng. Tội nghiệp cụ Sách quá. Nếu cụ có bề gì chắc tôi không sống nổi.

Ngày nào chúng tôi cũng gặp gỡ nhau.

Ông Bàn càng nói càng nghẹn ngào!

- Ông Cung Tên sửa soạn tấn công đi. Tôi sẽ lo vụ ánh sáng.

Câu nói đó của một giọng khàn khàn như xuất phát ra từ một nơi đầy bụi. Đó là giọng bác Đèn Xếp. Bác chui từ gầm giường ra. Bác đã nằm đó để chờ Tết Trung Thu. Mỗi năm bác chỉ làm việc có một ngày. Thời gian còn lại, bác nghỉ hè.

Bác Đèn Xếp đã lăn tới giữa nhà (đó là vật cô đơn nhất phòng, bình thường chả có vật nào nói chuyện hay nhắc tới đèn xếp)

Đèn Xếp đứng thẳng và sáng dần. Thân thể bác đầy bụi. Ánh sáng còn mờ. Những lần xếp chưa dẫn ra hẳn, chúng cũng lười biếng như những khớp xương lâu không được dùng tới. Ông Cung Tên hét:

- Ráng lên chút nữa!

Bác Đèn Xếp cố sáng hơn.

- Tôi thấy bóng tên chuột rồi. Sáng thêm chút nữa bác Đèn Xếp.

Đèn Xếp không ngừng cố gắng.

- Rồi! Tôi thấy nó rồi!

Mũi tên vụt đi trúng ngay con chuột. Nhà hiệp sĩ Cung Tên mà bắn thì có bao giờ trượt. Mọi vật reo hò.

Nhưng ở giữa nhà, bác Đèn Xếp không thể chia vui được. Bác đã ráng sức đến nổi cả thân mình bác bốc lửa. Bình hoa rú lên và ngắt xiủ.

Trong ngọn lửa nóng hừng hực, bác Đèn Xếp thêu thào:

- Xin vĩnh biệt các bồ! Thoáng một cái, bác đã đen hết mình.

- Trung thu sang năm các bồ hãy nhớ đến tôi nhé!

Và bác ngã xuống cùng với ngọn lửa.

LTD

Ngày xưa tôi hay đến chơi nhà cô bạn thân, gia đình người Huế di cư vào Thành (Nha Trang). Nhà bạn có giàn đậu ngự dày lá, sai trái che bóng mát một khoảng sân; và, chén chè Huế đúng điều tôi được ăn lần đầu tiên trong đời là chè đậu ngự (nước) do Mẹ bạn nấu. Từ đó, nói đến chè Huế tôi nghĩ ngay đến cái chén sành bên trong màu trắng, bên ngoài có hoa văn màu xanh rất đẹp, màu nước chè trong và bên dưới là những hạt đậu ngự trắng ngà trông còn nguyên nhưng khi ăn mới biết chỉ ngậm là tan trong miệng, vị chè ngọt thanh, hạt đậu bùi hòa quyện với nước thanh tao dễ chịu, ngon gì đâu!

ĐÀO THỊ THANH TUYẾN
SAIGON, VN

Chè đậu ngự

Sắc màu chè Huế

Sắc màu chè Huế trong tôi năm 13 tuổi là màu trắng ngà trong, tao nhã, nhẹ nhàng.

Sau này người quê tôi bắt đầu trồng đậu ngự nhiều, chợ có bán đậu ngự tươi và khô. Má tôi mua đậu ngự về nấu chè như kiểu chè đậu xanh đánh, hay những cái bánh “hạt sen” ngày Tết Má chế biến từ đậu ngự bóc lớp vỏ ngoài, luộc, xay nhuyễn, xên với đường để nguội rồi vùi viên gói trong giấy bóng kính xanh đỏ... thay cho đậu xanh, hạt sen, đậu trắng... Nếu Má không nói thì khó phân biệt nguyên liệu từ đậu xanh, đậu ngự hay đậu trắng. Và, khi nói về loại đậu với cái tên hơi kiểu cách mang âm hưởng chốn cung đình này, trong tôi chỉ mỗi chén chè đậu ngự Mẹ bạn nấu mà sau này

đi khắp nơi tôi không thấy chén chè nào qua được. Thỉnh thoảng tôi gặp lại hạt đậu ngự trong các món ăn như ra-gu, súp, không ấn tượng lắm!

Nói chè Huế là nghĩ ngay đến sắc màu. Tuy nhiên, món chè lần đầu tiên tôi ăn ở Huế là bột lọc bọc heo quay, tuy không có màu sắc hấp dẫn như các loại chè khác như khoai tía, đậu xanh, đậu trắng, đậu đỏ, trái cây... mà đơn điệu là những hạt bột lọc trắng đục nhưng tôi chỉ ghiền món này mỗi khi đến Huế. Lần gần nhất ở Huế 4 ngày, tôi ăn đủ bốn ly chè lọc quay (cách gọi ngắn gọn của người Huế bây giờ) đến nỗi chị bạn đi cùng cảnh báo: “Lớn tuổi ăn ngọt không sợ sao?”. Tôi cười: “Mỗi năm ghé Huế một lần, ăn 4 ly chè thì có gì mà sợ”.

Trong tiểu thuyết “Từ Dụ

Thái Hậu”, nhà văn Trần Thùy Mai có nhắc đến món chè này, cho biết đây là món đã có từ lâu trong ẩm thực cung đình Huế.

Với tôi, mỗi lần nhìn trên bàn chè Huế của bất kỳ hàng nào ở đây tôi đều thấy hấp dẫn bởi thị giác bị cuốn vào màu sắc và báo cho vị giác biết rằng món này vị nó như thế nào, hạt đậu bùi ra sao, bột lọc dai sứt, khoai tía mềm tan thật êm nhẹ nhàng trong miệng... khiến phải nuốt nước bọt. Màu sắc luôn làm tôi phân vân không biết chọn món nào. Cuối cùng thốt lên, một ly bột lọc heo quay rồi tự bào chữa rằng đã đến Huế mà không ăn món này thì uổng quá! Người bạn đi cùng tôi chọn ly chè thập cẩm, mỗi thứ một chút thưởng thức đủ các vị và màu sắc của chè Huế.

Hôm ấy còn thòm thềm, tôi mua thêm hai bị chè trái cây mang về để xem có những vị nào. Và thú thật, không còn bụng để ăn nữa, bị chè trái cây bỏ tủ lạnh đến hôm sau mới mang ra ăn, tôi và chị bạn cùng phân tích cái khác và giống nhau so với chè trái cây quê xứ Nha Trang.

Chè trái cây Huế không khác chè trái cây ở những nơi khác với vị ngọt thanh của đường hòa quyện vị ngọt/chua của các loại trái cây như mít, xoài, nho... Nhưng nó tạo màu sắc nổi bật trên bàn khiến thị giác bị kích thích gây thêm, nhất là vừa đi ngoài trời nắng.

Một ông khách nước ngoài bước vào, nhìn một loạt những thứ trên bàn thật lâu mà tôi chắc ông đang phân vân, chia trí. Chị bạn tôi đứng gần bắt chuyện, ông muốn ăn món nào? Ông khách ngần ngừ một hồi rồi nói: “Cho tôi một ly với đủ các thứ và ăn nó”. Bạn tôi thuật lại với bà chủ, ly chè mang ra cho ông là thập cẩm các loại đậu.

Đến đây thì tôi phải nhớ lại xem mình đã ăn những hàng chè nào ở Huế. Lần gần nhất ở hai quán chè khá đông khách là chè Cẩm bên kia Đập Đá (chỉ bán vào buổi chiều đến tối) và chè Hẻm đường Hùng Vương (bán cả ngày). Trí nhớ không đáng tin khiến tôi phải mở các album cũ. Hàng chè ở Cửa Thượng Tứ chỉ

bán vào buổi chiều, hôm đó hơi tối nên máy hình của tôi không bắt được màu sắc lung linh trên bàn chè có đến gần 20 món (hàng chè nào ở Huế cũng phải từ 17 món trở lên). Vào mùa đông lạnh, tôi ăn chén chè lọc quay nóng hơi ngọt hơn ăn với nước đá, nhưng ngon lắm!

Hàng chè này trên đường Trần Hưng Đạo, hôm ấy tôi chạy xe máy khá nhiều nơi. Trong cái nóng tháng Năm lại khát khô cổ nên khi thấy hàng chè đúng là “buồn ngủ gặp chiều manh”. Vẫn ly chè lọc quay có nước đá, đã khát, ngọt ngào; những viên bột lọc dai se (vì có nước đá lạnh) và vị mặn mặn, ngọt ngọt của món này không thể quên. Hay như hàng chè ở chợ Đông Ba, hôm ấy không ăn vì vội đi chỉ kịp chụp tấm hình...

Những tấm hình cho biết có những món gì trên

bàn chè Huế? Màu nâu đỏ sẫm của chè đậu ngự (không bóc vỏ hạt đậu và rim với đường), màu tím Huế của khoai tía, màu sặc sỡ của chè thạch và trái cây, màu trắng đục của những viên bột lọc bọc dừa (ngày xưa bọc đậu phộng rang, bây giờ tôi không thấy nữa), màu vàng của chè đậu xanh, hạt sen, long nhãn, chè bắp, chè bông cau, rồi trôi nước, chè chuối, đậu mắt mèo... Đến những 20 món kia mà!

Hũ đậu phộng rang nằm ở vị trí trung tâm vẻ như để thuận tay nhúm một chút bỏ vào chén/ly chè nào đó. Và xoong nước cốt dừa sánh sệt, chưa ăn đã hình dung ra vị béo trong miệng. Tuy nhiên, hũ thạch dừa để cạnh xoong chè thạch khiến tôi hơi hăng một chút vì nó không giống chè Huế mà tôi đã từng ăn 30 năm trước.

Có lần, muốn “phá cách”

một chút tôi gọi ly chè lọc quay và thêm nước cốt dừa. Ngon thì có ngon, nhưng vị Huế trong tôi đã giận lấy bỏ tôi đi mất rồi. Bạn tôi người Huế vốn hơi khó tính trong ẩm thực nói rằng, xưa chè Huế rất ít ăn với nước cốt dừa, còn bây giờ có lẽ vì yêu cầu của khách du lịch tứ phương nên ai thích thì kêu thêm. “Ngày xưa, chè Huế loại nào ra loại nó. Tạo hương vị riêng khác biệt cho từng món. Nguyên liệu tạo vị thơm cũng phải theo nguyên tắc làm tăng vị ngon cho món. Ăn chè Huế là cảm nhận và hưởng thụ mỗi thứ nguyên liệu. Ngày nay chè Huế đã bị “lại” hơi nhiều vẻ như người ta dễ dãi trong cách nấu để ‘chịu’ lòng khách khắp nơi mà họ không nghĩ rằng chè là món không thể thiếu trong văn hóa ẩm thực của người Huế. Hơi tiếc, nhưng biết mà rằng khi thị hiếu và cách thưởng ngoạn của con người cũng thay đổi, chắc gì vị xưa đã hấp dẫn hơn vị nay theo vị giác của người đương thời?”.

Ăn chè Huế ở Huế là thưởng thức không chỉ món ăn mà còn bởi ngay chính trên quê xứ. Ở Sài Gòn chẳng hạn, tôi có thể ăn được ly chè bột lọc heo quay cũng ngon và đúng vị Huế nhưng cái hồn cốt mới làm nên sự khác biệt cho món. Vậy nên, đến Huế mà bỏ qua món chè là rất uống, theo ý tôi.

Bài và hình ĐTTT

Chè Huế

Thiệt hại ở Mantoloking,
New Jersey. NGUỒN: WIKIPEDIA

Mùa mưa bão

LAI THI MO
GREEN BROOK, NJ

Ngày xưa ở VN, người ta ca tụng mùa Thu với đủ loại thơ văn nhạc hoạ nghe thật mơ mộng. Riêng miền Đông Bắc Mỹ, lá vàng đổi màu cũng đẹp mê hồn. Có điều sau những hình ảnh thơ mộng đó, là những rủi ro thiên tai kéo đến. Vì mùa Thu là mùa của mưa bão.

Năm 96 New Jersey có trận bão tuyết lớn khủng khiếp. Không biết tuyết ở đâu mà nhiều thế, vài phút là từng khối tuyết trên trời rơi xuống. Xe đậu bên ngoài bị tuyết phủ y như cái igloo khổng lồ. Còn cửa sổ bị tuyết che kín mít, con đường trước nhà không thể bước qua phía bên kia. Mọi người phải ở trong nhà, vì không cách nào ra ngoài.

Hơn 30 năm, tôi không còn nhớ chi tiết về trận bão tuyết khổng lồ đó. Nhưng trận bão tuyết Sandy năm 2012, trước Halloween một ngày thì nhớ rất rõ.

Cột điện bị gãy đổ rất nhiều. Nơi nào có cột điện đổ, phải chờ cỡ 2 tuần mới sửa xong. Khu vực nhà tôi chỉ bị 4 ngày, còn khu vực gia đình 3 anh em ở mất điện 2 tuần.

Tin tức khí tượng ở Mỹ rất chính xác. Họ nói 8pm bão tới, đứng đứng gần cửa sổ (sợ kính bể). Nhưng tôi lì, vẫn đứng xa xa, màn cửa kéo lên. Còn 2' nữa mới tới 8 giờ, cảnh cây bắt đầu lắc, cờ bay phấp phật. Giống y như trong truyện Tam Quốc Chí, Khổng Minh cầu mưa. Bất ngờ đúng 8 giờ, cuồng phong ập đến, điện tắt tối thui.

Ầm một tiếng sau vườn, tôi chắc mẩm mái nhà sập rồi. Con bão bay qua nhanh lắm, như sao xẹt, như hung thần tàn phá mọi thứ, tất cả đều tan hoang khi bão đi qua.

Cây đổ ngổn ngang. Nếu cây trong phạm vi đất nhà, gãy đổ làm trở ngại giao thông, thì chủ nhà chịu trách nhiệm.

Bình thường giá 2k để hạ một cây (trung bình) khi còn sống. Nhưng khi gãy rồi họ sẽ tính gấp đôi.

Vì vậy thấy cây nào cần chặt, lo làm trước để tránh rủi ro.

Năm 2012 chưa ai nghĩ đến chuyện mua máy phát điện, hay bếp gas dự phòng.

Không điện không gas. Mùa Hè đã qua, than đá cũng

không còn bán ở Home Depot. 4 gia đình vết chỗ than còn sót để nấu ăn. Nhà nào cũng có 2 tủ lạnh to đùng, rau tươi, đồ đông lạnh chỉ dùng được vài ngày. Trong khi tiểu bang ban hành tình trạng cấm giao thông xe tư nhân. Ngoài đường chỉ có xe FEMA (Federal Emergency Management Agency), chính phủ liên bang giúp đỡ (có sự hợp tác của Canada).

Bố mẹ cô bạn Mỹ nổi giận vì không có điện, ra ngoài túm nhân viên FEMA la ó om sòm (chẳng ai chấp các cụ già lắm cảm). Cô bạn phải ra lôi các cụ vô nhà, nói dối *họ không hiểu tiếng Mỹ*.

Chỉ nhà tôi có điện, thế là người lớn, con nít của 3 gia đình còn lại, kéo qua (ăn). Tôi phải kê hai bàn dài, mọi người mang theo tablet ngồi chơi game (hay làm việc).

Thời *new technology*, món ăn tinh thần quan trọng hơn món ăn vật chất. Không có internet chắc người ta lăn ra bất tỉnh. Mấy chục năm

trước thì sao nhỉ?

Rau bị úa, đám con nít phải ngồi lượm bỏ chỗ hư thật mệt mỏi. Sợ người lớn la rầy, vì mưa bão chưa có chợ nào mở cửa.

Chúng trải các tờ giấy báo quảng cáo, chất đầy rau củ của cả 4 nhà gom lại. Thấy chúng cặm cùi lâu lắc, chẳng được bao nhiêu. Tôi giờ tay nói:

- Bác có cách này nhanh lắm.

Nghe vậy mặt mày đứa nào cũng sáng rõ, sắp thoát nạn.

Tôi đồng dục nói:

- Cách nhanh nhất là: gom hết bỏ vô thùng rác. Không ăn chút xiu cũng không sao.

Tụi nó mừng rỡ vỗ tay hoan nghênh.

Đúng là như vậy. Chỉ vì tiếc rẻ nhiều thứ (không đáng), chúng ta tự làm khổ bản thân.

Suốt 4 ngày không có điện, chỉ có món spaghetti là nhanh nhất. Hơn nữa số lượng than chỉ đủ để luộc một nồi khổng lồ spaghetti, rồi đổ sauce

vào, bỏ thêm hot dog hay sausage đã chín là xong.

Bão Sandy cuối tháng Mười, trời bắt đầu lạnh. Có nhiều gia đình chết vì ngộ độc khí carbonic khi đốt than đá mang vào trong phòng. Hoặc dùng máy phát điện đóng kín cửa.

Máy phát điện phải để ngoài nhà, nơi thoáng mát. Thật nan giải trời lại mưa bão bên ngoài.

Nhiều nhà giàu, họ đi lánh nạn ở hotel nơi có đầy đủ tiện nghi. Còn không, hỏi những nơi tạm trú của chính phủ. Khi có bão lớn, chính phủ yêu cầu di tản, nếu không chịu đi, phải viết số SSN bỏ vô hai chiếc giày. Để lỡ có gì người ta còn biết tông tích.

Dầu sao chúng ta cũng đang ở Mỹ, chính phủ luôn luôn giải quyết mọi khó khăn trong thời gian ngắn nhất.

Các thành viên FEMA có mặt khắp nơi mỗi khi có thiên tai xảy ra, họ làm việc rất tận tụy, không ngại gian khổ.

Vô cùng cảm kích trước mọi đóng góp của những người hùng thầm lặng, mang lại an vui cho mọi người.

Ngày xưa ở VN, nhà đông con, lúc nào mẹ tôi cũng lo trữ đồ ăn khô như gạo, than, nước mắm. Để lỡ có gì, đàn con khỏi đói.

Mùa mưa bão, quý vị cũng lo trữ một số thực phẩm cơ bản cho cả nhà.

Save for rainy days, bây giờ là nghĩa đen phải đổi là:

Save for Stormy days.

30 năm sống ở miền Đông Bắc, chúng tôi cũng trải qua mấy trận bão kinh hoàng. Nhưng sau đó mọi chuyện được phục hồi rất nhanh.

Dầu sao, chính phủ rất tận tình lo cho dân. Không có kiểu “sống chết mặc bay, tiền thầy bỏ túi” như ta vẫn thường nghe vọng lại từ nơi ta đã bỏ đi.

Cầu mong sau cơn mưa bão, trời lại sáng. *Another day!* Là lời chúc cho một ngày mai sẽ tốt hơn.

LTM

Con cạp cái ở bản Then

NGUYỄN MẠNH TUÂN phóng tác

Suốt sáng tôi bận lột da đôi cạp, nạo từng đường gân thớ thịt rồi căng trên khuôn tre, phơi trong bóng mát, chỗ thoáng gió. Khoảng gần trưa, tôi mới trở lại sườn đồi, nơi con cạp cái chậm chạp lết tới rồi biến vào rừng. Có loáng thoáng vết máu khô, nhưng dấu chân mất hút trên lớp cỏ cháy nắng.

Loanh quanh tìm kiếm một hồi, tôi đành ngồi nghỉ trên một thân cây đổ ngang lối đi. Bình tĩnh suy nghĩ lại, tôi nhận thấy con hổ không bị thương nặng như tôi tưởng. Đúng là viên đạn đục xương, làm nó ngất đi, thế thôi. Khi rút xuống khe núi, nhờ có cành mây và dây leo đỡ, phía dưới lại có bụi rậm, nên nó hồi lại, nhưng còn bàng hoàng nửa tỉnh nửa mê... Tiếng súng chót làm nó hoàn hồn và tìm chỗ kín đáo nằm dưỡng thương... Theo tôi chỗ đó phải ở một phía rừng nào nhiều bụi gai, hoặc tre rậm. Như vậy tôi cần đi sâu vào cánh rừng bên kia đồi, loanh quanh ở đây vô ích.

Tôi đứng dậy, ngược lên đỉnh đồi.

Lúc này vết thương trong tai tôi đang làm mủ, cả một bên mặt lẫn cổ sưng tấy, tôi chẳng ăn gì được ngoài sữa và trà nóng. Đêm qua tôi chỉ chợp mắt được có một lát, bây giờ mỗi bước chân đạp mạnh vào viên sỏi hay

khúc rễ cây cũng dội lên tới óc, khó chịu lạ lùng.

Nhưng cố gắng của tôi đem lại kết quả ngay: chỉ đi khoảng hơn cây số, tôi tìm ra vết máu và vài dấu chân... Như vậy con cạp lẫn vào rừng mây, đúng như tôi nghĩ.

Có điều con vật không vào rừng ngay, mà lần theo hẻm núi dốc đứng cao khoảng hai chục thước, có lẽ nó quen đi tắt lối này chăng?... Nhưng chưa hẳn vậy, vì có vết móng quào sâu vào mép đá. Có thể con vật trượt chân, cố gượng lại không được, nên ngã lộn đầu xuống khe núi.

Tôi tìm ra một lối khá rộng, tụt xuống dưới xem sao: ít con thú nào rút từ hai chục thước mà không hề hấn gì, tôi nghĩ vậy. Quả nhiên, vừa tới chỗ con hổ ngã, tôi thấy phơi ra chiếc bụng trắng xóa bên phiến đá... Con hổ chết thực sao?... Nếu vậy đỡ cho tôi quá!

Niềm vui của tôi vụt tắt ngay: vì đó là một con mang lớn, lông đỏ quạch. Tôi đoán chừng con vật xấu số này đang nằm mơ màng bên mép đá, bất ngờ thấy hổ nên nhảy liên xuống đây nên gãy xương sống, chết tốt... Ngay cạnh, là bãi cát ẩm, còn in dấu chân cạp. Thì ra con hổ cái may mắn hơn, ngã đúng vào đồng cát mềm nên chẳng hề hấn gì.

Cũng có vài giọt máu rơi rớt, chắc vết thương trên

vai nó há miệng không chừng. Con vật đau quá, không màng tới con mồi trời cho nằm đó, vội lết vào rừng. Tôi đoán chắc nó phục trong khóm tre đầu đây thôi, chỉ việc lần theo vết máu trên mặt đất là tìm ra.

Nhưng người tính một đằng, trời định một nẻo.

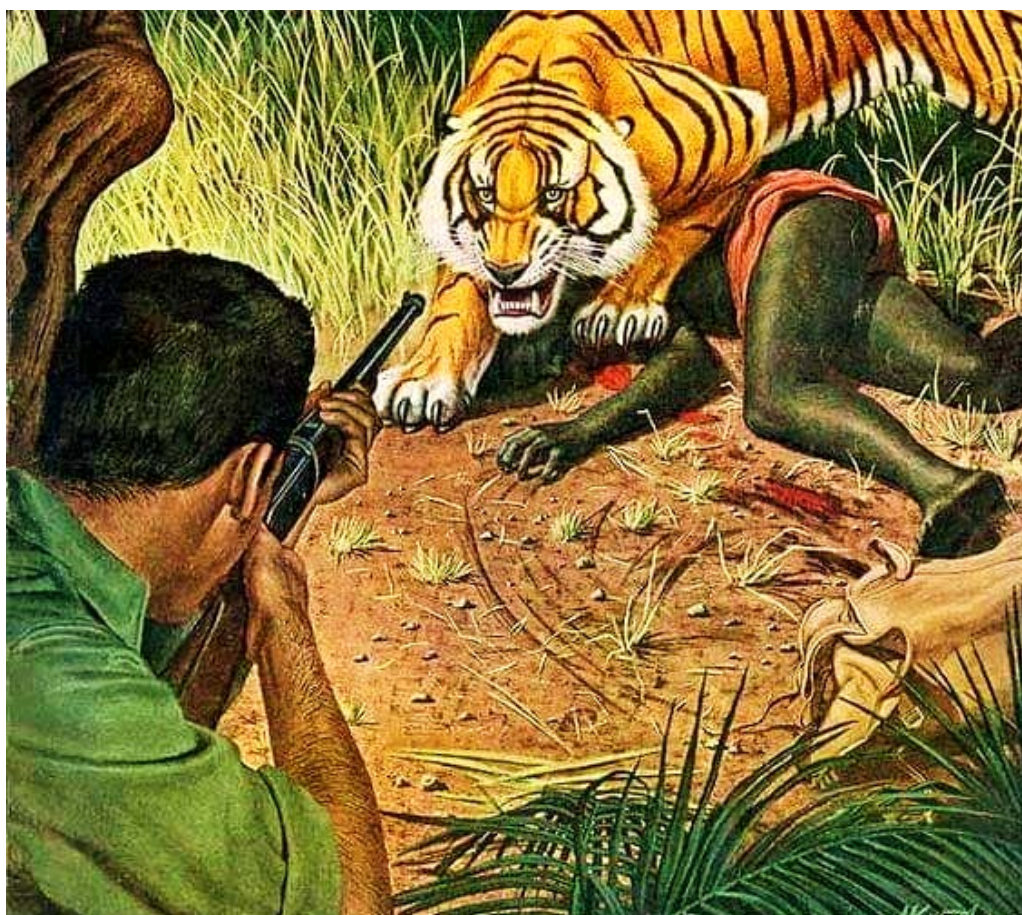
Đúng vào lúc đó, loáng thoáng có hạt mưa, rồi mưa rơi nặng hạt, rồi ào ào như trút nước. Thế là hết!... Vết máu dẫn đường của tôi được rửa sạch trơn. Tôi chỉ còn nước vác súng về!

Tuy nhiên, từ nay, tôi biết phải lần theo hướng nào để kiếm con hổ, đó cũng là cái may.

Qua một đêm thao thức vì nhức nhối, tôi rời rã cả người, nhưng cũng hăng hái vác súng ra khỏi nhà. Lần này có 6 người đi theo tôi.

Tôi để cho họ thoải mái ngồi lột da, xả thịt con mang - thú thịt này mềm, đỏ nhưng ngon như thịt bê dân Thượng ưa chuộng lắm. Tôi vẫy Ri đi theo, lần ngược hẻm núi, xục xạo vào các bụi gai kế cận xem sao, nhưng chẳng tìm ra dấu vết gì. Con mưa lớn như tắm gội núi rừng, làm cho cành lá, lối mòn, khe sỏi, sạch trơn.

Tôi mỗi một quanh lại chỗ cũ và phạm một lầm lẫn đáng trách là lớn tiếng gọi Ri, nhờ gã kiếm củi đun nước pha trà. Tách trà thơm thực đặc làm

tôi tỉnh táo đôi chút. Tôi trao túi đạn cho Ri, rồi gượng đứng dậy, đi xuôi xuống phía dưới, sang một ngách núi khác ăn thông với khu rừng thưa, nhỏ hơn, loáng thoáng có mười khối đá tảng. Đó đây vài vết cành cây gãy, vài khóm cỏ tranh bị chà nát chứng tỏ thú rừng qua lại không ít, đôi chỗ mặt đất ẩm còn ghi dấu mờ nhạt của bàn chân hổ.

Chợt tôi nghe Ri gọi:

- Coi nè! Thầy Hai!

Ri nhanh chân nên đi trước tôi vài chục bước, gã dừng lại cạnh mỏm đá khá lớn, cổ đồng rạ, sừng sừng giữa đám sim rừng

và mây non vươn cành như đàn rắn màu xanh lá mạ. Gã trở vào khoảng lõm đầy lá khô có dính máu tươi:

- Nó nằm đây mà mình không hay, khổ chưa!

Có thể con vật chúi đó từ lúc ngã xuống khe núi, rồi nằm bẹp một chỗ, cho tới khi nghe tôi lớn tiếng gọi Ri đun nước, mới lần đi nơi khác.

Thường thường hổ bị thương trở nên dữ tợn. Tôi đã thấy có con trúng đạn vào chân dám vượt cả trăm thước rừng trống vô thợ săn. Trái lại cũng có con gan lì, người đi sát bên không thêm vào. Con hổ cái này thuộc loại đó

cũng nên. Dù sao lần này nó cũng lộ tung tích rồi, tôi thích thú nhìn hàng vết chân tròn, gọn, rãnh rãnh trước mắt, như đón mời tôi bước theo. Được khoảng trăm thước, dấu chân mất hút trong rừng tre.

Ri thì thâm vào tai tôi:

- Thầy cẩn thận, tre rậm, khó bắn lắm... Để tôi mở lối cho.

Gã lách đi trước, dùng dao quắm gạt đám cành rậm, gai góc cho tôi bước theo. Đi chừng dăm bảy chục bước, vài con gà rừng bỗng gáy te te... Tiếng gà gáy đối với tôi là một chỉ dẫn quý báu, báo hiệu con hổ bắt đầu

đổi chỗ. Tiếc một điều đôi tai tôi lúc này không còn tinh tường như trước, nên không định được hướng và khoảng cách một cách chính xác, thành thử tôi chỉ còn biết tin vào đôi mắt mà thôi. Ai đã có dịp thấy bụi tre mới thấy được cái rậm rạp, um tùm của cánh rừng toàn thứ cây chà chạnh, gai góc, vướng víu lạ lùng này!... Tôi theo sát Ri, dò từng bước, lúc nào cũng nơm nớp sợ con thú bị thương bất ngờ vọt ra từ sau khóm lá xanh đậm mát rượi...

Tiếng gà rừng chốc chốc lại vang lên. Như vậy, con hổ biết có người theo dõi, nên luôn luôn luôn bụi này sang bụi nọ, chọn những lối rậm rạp nhất cho khỏi lộ. Đôi lúc tôi bất chợt gặp vài dấu chân rõ như in, chứng tỏ nó vừa qua tức thời, vậy mà chẳng bao giờ tôi thấy được chỏm đuôi con vật, đủ tỏ giống hổ khôn ngoan thế nào!

Thời gian qua mau lạ!... Thoáng cái đã đổ tối. Tôi đành đành cuộc săn đuổi cho bữa sau.

Lần này tôi chỉ có Ri đi theo. Nhóm thanh niên Thượng đội chúng tôi ngoài gác núi. Họ sửa soạn thùng, chảo với đòn khiêng, sẵn sàng như thấy xác hổ rồi!

Tôi tìm ra chiếc móng nai nhỏ xíu bên bờ suối: như vậy con hổ coi như bình phục, vô nỗi tai ương rồi... Có điều lột da con nai

nhỏ này, thế nào cũng nhớ mùi thịt người quen thuộc... Đã thế tôi càng phải cẩn thận.

Giá vào lúc bình thường, tôi không ngại, nhưng càng ngày trong tai tôi càng nhức nhối... Cổ tôi sưng tới độ không thể quay nghiêng hay ngừng lên cúi xuống được; còn mắt trái cũng híp hẳn lại. Thực đáng buồn... Tôi tới đây để trừ con ác thú tác quái trong vùng bao lâu nay, vậy mà tới giờ, tôi chỉ làm cho tình thế trầm trọng thêm. Giá con vật chết hẳn thì đành một lẽ, đằng này nó yếu đi, không đủ sức bắt trâu bò hay thú rừng trở nên quá lạnh lẽo đối với nó, nên chỉ còn cách duy nhất để sống là... vô người! Dân chúng miệt Bản Then thành thử mỗi chính của nó! Tôi phải thanh toán nó cho bằng được mới yên tâm.

Trời vẫn vũ nhưng không mưa, tôi còn có thể tiếp tục sức sạo cho tới chiều.

Công lao của tôi chẳng đem lại kết quả gì. Khi mặt trời lặn, tôi nghỉ ngơi đôi chút rồi vây Ri lại gần:

- Chú hợp anh em lại, về buôn đội tôi... Đêm nay có trăng, thế nào hổ cũng ra kiếm ăn... Tôi đón nó ở khoảng rừng thưa kia.

Gã thanh niên nhìn tôi chằm chằm, có lẽ gã tưởng tôi điên chẳng!... Mãi sau gã mới nói:

- Thầy để tôi dẫn đường cho.

Tôi gạt phắt:

- Khỏi!... Tôi thuộc lối rồi.

Dứt lời với túi đạn khoác lên vai, nhặt khẩu súng tôi bước nhanh vào rừng. Đi khá xa, ngoảnh lại, tôi còn thấy họ ngồi cả đó. Hình như chẳng ai nỡ bỏ tôi một mình đương đầu với cọp, trong buổi tối chập chùng của rừng khuya.

Đi săn đêm nhiều, kinh nghiệm đôi chút về thói quen của thú rừng, thực thà tôi không sợ hổ tấn công bất ngờ, chỉ lo cơn đau dấy lên khiến tôi choáng váng ngã lăn ra đó thôi khổ ... Dù sao cũng liều với trời!

Dưới ánh trăng bàng bạc len qua cành lá, bụi cây khóm cỏ xác xơ lúc ban ngày nhuộm về âm u kỳ lạ... Chỗ nào tôi cũng thấp thoáng thấy bóng vàng vờn đen của con hổ. Đã mấy lần tôi đưa súng lên vai... Đang lom khom theo lối mòn chỉ chút dấu chân đủ loại thú rừng, tôi vô ý đụng đầu vào cành cây, thế là cơn đau nổi lên, dữ dội tới độ tôi tưởng ngất lịm chắc!... Tôi chỉ còn đủ sức gượng leo lên cây sồi mọc ngay đó, ôm chắc lấy cành cây, nghiêng rằng nhịn đau... Cái nhọt bọc trong tai vờ hỏi nào tôi không hay, chỉ biết khi ý thức được mọi vật xung quanh, tôi cảm giác nhẹ nhàng của người vừa được buông thả sau trận tra tấn ghê gớm. Sự chấm dứt đột ngột nỗi đau đớn âm ỉ hành

hạ tôi cả tháng nay, làm tôi thoải mái lạ lùng. Tôi muốn nhảy lên, hét thực to cho thỏa, nhưng nghĩ tới con hổ quanh quất đầu đây, tôi lại không dám động mạnh... và ngủ thiếp đi.

Tảng sáng tôi mới tỉnh giấc. Tuy chân tay lạnh cứng nhưng mặt và cổ hết sưng, mắt trái cũng mở lớn được rồi, tôi có thể quay đầu, ngoảnh nhìn tứ phía như mọi người.

Tụt xuống gốc cây sồi lúc này là chuyện hết sức dễ dàng, không còn là cực hình như khi trèo lên đêm qua. Kể ra tôi để lỡ một dịp tốt hạ con hổ, nhưng không hiểu sao, tôi có cảm tưởng sẽ gặp nhiều may mắn từ sáng nay. Trạng thái tinh thần lạc quan này khiến tôi chẳng cảm thấy chút gì mệt mỏi, tôi sẽ bằng hết cánh rừng tre, nếu cần, để hạ bằng được con hổ.

Khi quanh về tới hẻm núi ngoài ven rừng, tôi thấy nhóm trai tráng vẫn còn đó. Vừa nhác thấy tôi, họ nhảy lên, reo mừng như trẻ nít đón mẹ về chợ. Ri chạy tới trước nhất:

- Thầy không sao chứ?

Tôi vỗ vai gã:

- Khỏe hơn bữa qua là khác, chú không thấy à?

Một người đỡ súng cho tôi, một người khác rót vội chén trà nóng. Thì ra cả nhóm chẳng ai về buôn như tôi dặn. Họ bất chấp nguy hiểm, vây quanh đồng lửa lúc

này còn âm ỉ cháy, để lộ ra khi cần, có thể chạy tới cứu tôi.

Trời còn sớm chưa nghe tiếng chim rừng hay đàn khỉ chí chèo trên cây. Tôi châm thuốc hút, nhắm nháp khúc khoai mì lùi trong bếp than và uống cặn chén trà đặc, nóng bỏng, rồi vươn vai đứng dậy:

- Các chú khỏi cần lo cho tôi... Cứ về trước đi, nghe tiếng súng hãy ra, nghe chưa?

Họ nhìn nhau nhưng không ai trả lời. Tôi thừa biết chẳng ai làm theo lời tôi dặn hết: họ tự cho như có bốn phận chia sẻ nỗi nguy hiểm với tôi mới là phải.

Tôi tìm ra dấu chân hổ không khó khăn gì; nó chưa bắt được người tạt phải quanh quần đầu đây chờ mỗi, tôi nghĩ như vậy. Nhưng mãi tới xế trưa tôi mới tới được chỗ con vật nằm đêm qua; dưới khóm gai hãy còn nửa con nai tơ, con nai nó vô bữa trước đem giấu đây... Không có mồi ngon, thế nào nó cũng trở lại chỗ này, tôi chỉ việc núp kín, dưới chiều gió là hy vọng hạ được. May mắn cho tôi, cách đó vài chục

thước, có khối đá tảng khá lớn; ẩn sau phiến đá, tôi có thể quan sát tứ phía.

Nhưng đợi khoảng nửa giờ, rồi một giờ, vẫn không nghe động tĩnh gì. Trời im gió, lưng áo tôi nóng bỏng... Mồ hôi ròng ròng trên má, trên cổ mà tôi không dám nhúc nhích. Bỗng có tiếng gà rừng gáy liên hồi, rồi có tiếng vỗ cánh nặng nề của đàn trĩ... Đôi chim khách đang chúi mỏ trên thân nai vụt bay lên cây. Như vậy là con hổ tới, không sai được...

Nó tới thực, luồn qua các bụi tre thưa êm ả như chiếc bóng. Con vật tuyệt đẹp, vừa cao vừa trường con, thân hình óng ả nổi bật trên nền tre tươi, cách tôi khoảng 40 thước. Tôi nâng súng, bình tĩnh nhả đạn... Một chút bụi bốc lên phía sau con hổ: viên đạn của tôi không trúng tim, đã xuyên ngang mình nó!

Con vật nhún mình, vọt thẳng về phía trước, biến mất trước khi tôi nổ phát thứ hai.

Tôi bực mình lắm, chắc chẳng bao giờ có dịp tốt như vậy nữa... Vương nhiều bụi gai, tôi đuổi

theo không được nhanh, nhưng cũng tìm thấy nhiều vết máu tươi rải rác trên mặt đất.

Một con thú bị xuyên đạn qua mình như vậy, không thể nào chạy xa được... Linh tính dạy nó phải nằm yên cho khỏi mất máu. Điều này tôi biết lắm, nên vừa rảo bước tôi vừa đảo mắt nhìn quanh. Bất cứ lúc nào, con hổ cũng có thể chồm vào tôi để trả thù. Được chừng non cây số, tôi khoảng cỡ tranh cao tới trên đầu gối, tôi đứng lại, nhìn thực kỹ... Đuổi theo hổ trong cánh đồng cỏ tranh là làm một việc chẳng khôn ngoan chút nào.

Tôi đã biết thợ săn gặp nạn vì không đề phòng chu đáo, họ quên rằng giữa cánh đồng tranh, con hổ thấy rõ người trong khi toàn thân nó chìm kín dưới lớp lá dài, uốn lượn như gợn sóng.

Con hổ của tôi chắc chắn nằm chúi đầu đây... Tôi hy vọng nó vừa bị hai vết thương vừa bị đói mấy bữa rày, nên vị tất dám tấn công trước. Có thể nó chờ tôi đi khỏi rồi lẩn nữa chẳng!

Điều này tôi lầm to... Đứng vào lúc tôi toan rẽ

lớp cỏ rậm để đặt chân vào gang sơn của nó, thì con vật xuất hiện: nó chỉ cách tôi có 3 thước... Có thể nó tưởng tôi phát giác được chỗ núp rồi nên phải ra tay trước, không chừng.

Nhưng trong trận thử lửa cuối cùng này, nó không còn đủ sức để vọt lên cao như những khi vô người trước đây. Nó cũng không còn yếu tố bất ngờ để thắng tôi... Con vật vừa cất mình lên tôi nổ súng ngay... Cổ nó ngoẹo sang một bên, mấy đốt xương sau gáy bị đạn phá nát.

--oOo--

Tôi không nhắc lại đây nỗi vui mừng của dân Bản Then. Họ mở hội 3, 4 ngày liền, đợi cho tám da hổ của tôi được phơi thực khô mới chịu cho tôi về.

Sau chuyến săn đó, thính giác tôi bình phục lần lần. Tôi lại có thể nghe được âm thanh trầm bổng của chim rừng mỗi khi vác súng đi săn. Đây cũng là phần thưởng đặc biệt dân Bản Then dành cho tôi.

NMT phóng tác

Trần Vũ đánh máy lại tháng 8-2024 từ tuyển tập 15 Truyện Săn Bắn của Nxb Sóng Mới in tại Sài Gòn trước 75.

Dễ khóc dễ cười các giải tranh tài của học sinh

Những giải
phong trào
nhiều khi làm
cho con trẻ tổn
thương

Tháng Mười, tháng Mười Một, tháng của những cơn bão, những ngày lũ lụt dai dẳng của miền Trung, nay lan ra tận miền Bắc. Những năm gần đây, với những ai có con theo học phổ thông, những tháng này còn là tháng của thi cử, không phải thi cử lên lớp, vượt cấp, mà là thi học sinh giỏi, thi hội khỏe phù đổng, thi cử online... Và cũng từ đó, không thiếu những chuyện dễ khóc dễ cười với nhiều gia đình khi ghi danh cho con những cuộc tranh tài online hoặc cho con tham gia các giải phong trào.

UYÊN CA
QUẢNG NAM - VN

Nhiều tiền cũng bị lừa, ít tiền cũng bị lừa

Chị Vy, một người mẹ có con đang học lớp 6, vừa bị mất tiền sau khi ghi danh thi online cho con chia sẻ:

- Loạn các cuộc thi online em ạ! Nào là Violympic, nào là Olympic tiếng Anh trung học, nào là Vioedu, trạng nguyên Tiếng Việt... Vừa rồi

trường con chỉ cho các bạn đại diện ghi danh thi online, thấy các bạn thi, con chị cũng muốn thi. Nghĩ con có chí học hành là tốt, chị liền lên mạng tìm hiểu các cuộc thi, cuối cùng thấy cuộc thi Violympic có nhiều môn thi, từ Toán, Toán Tiếng Anh, Lịch sử và Địa lý, Khoa học... Chị liền lạc fanpage facebook của họ và được hỗ trợ rất tận tình. Cũng vì lẽ đó mà chị mất hơn nửa

tháng lương, mà em biết rồi, với công nhân như tụi chị, mất nửa tháng lương thì coi như nợ ngập đầu.

- Ủa sao lại mất tiền vậy chị, em tưởng những cuộc thi online thì chỉ cần ghi danh tài khoản hoặc nếu đại diện cho trường thì các cháu chỉ cần có tài khoản trường cấp cho thôi?

- Nếu đại diện cho trường thì trường cấp tài khoản

nhưng đa số các cuộc thi là do các tổ chức giáo dục trực tuyến tổ chức, vậy nên các bé muốn thi tốt thì phải mua khóa học. Con chị không đại diện cho lớp nên chị không tốn khoản này. Nhưng chị lại bị lừa mua hàng hoàn tiền lại khi ghi danh Violympic cho bé. Tư vấn viên báo với chị là giải thưởng của cuộc thi khi nằm trong top 30 toàn quốc lên tới 50 triệu. Họ kết bạn zalo, gọi điện, hỗ trợ chị rất nhiệt tình. Thấy vậy chị cũng sợ mất phí nhưng khi hỏi thì họ bảo là miễn phí ghi danh vì có nhà tài trợ.

- Chị chưa chia sẻ với em là chị bị lừa tiền thế nào?

- À, chuyện này thì.. kể ra thì thấy mình cũng tin người quá. Họ cho chị vào một nhóm phụ huynh có con ghi danh thi giống chị. Họ bảo là vì miễn phí nên phụ huynh vui lòng

tham gia tương tác hỗ trợ quảng cáo giúp nhà tài trợ để họ có chi phí. Sau 2 câu hỏi về việc con mình thích làm gì khi đi cùng các bạn trong cuộc thi như lên miền núi làm thiện nguyện hay thăm làng trẻ SOS, hay đi chơi ... và khu vực mình sinh sống. Họ bảo mình chuyển khoản mua hàng, sau đó chụp ảnh cho họ, họ sẽ hoàn tiền ngay lập tức. Ban đầu chị cũng sợ bị lừa nhưng có một cô trong nhóm làm quen rồi đưa hình bảo là cô ấy có 2 đứa đang tham gia, năm rồi chị đâu cô ấy cũng ghi danh thi cho con, chuyển khoản rồi được chuyển lại, không sao cả... Vậy là chị cả tin, nghĩ là con mình có cơ hội học hỏi, thi cử còn được giải thưởng nếu chịu khó học và thi.. Thế là chị chuyển khoản mua hàng hơn 2 triệu đồng. Sau đó họ chặn mình khỏi nhóm, cô bạn

kia cũng mất tâm, zalo tư vấn viên thì báo là bị khóa. Chị tối mù mặt mày, may có ông chồng động viên không chắc chị tự tử luôn đó em à!

- Ôi chị, thôi chuyện gì qua rồi cũng qua chị ạ. Từ từ rồi kiểm lại, tất cả cũng vì mình thương con thôi.

Chị Huyền, một người từng bị lừa hàng chục triệu đồng chia sẻ tiếp:

- Cô ấy bị lừa chừng đó thì có gì đâu, hè vừa rồi chị bị lừa gần cả trăm triệu đồng cũng vì mấy cái vụ online đấy.

- Hè mà sao bị lừa được chị.

- Thì hè mới bị lừa chứ em, chị định ghi danh cho bé đi cắm trại, thấy họ quảng cáo hay quá nên chị vào xem. Họ bảo là cắm trại 3 ngày 2 đêm ở resort bên Singapore, rồi có giao lưu với các

bạn Tây, đi tắm hồ bơi, có người bảo vệ... Ôi, họ đưa đầy đủ hình nhìn tin tưởng lắm, chị chuyển khoản gần cả trăm triệu đồng em à. Sau đó phát hiện mình bị lừa, hình họ đưa toàn chim mồi cả thôi!

- Mất số tiền lớn vậy, chị có báo công an không?

- Cũng báo công an mà đâu giải quyết được gì đâu. Thôi thì mình ngu mình chịu chứ biết sao giờ. Mà em biết không, cái ngu của chị đâu dừng ở đó, nửa tháng trước chị cũng mới bị lừa mấy trăm ngàn. Hi, nghĩ là mấy chục, mấy trăm triệu mới bị lừa chứ ai nghĩ mấy trăm hả em?

- Bị lừa gì nữa hả chị?

- Thì vẫn vụ chơi, học của con chị thôi. Chị lên mạng mua mấy gói ghi danh học ôn để thi Vioedu cho con, một cuộc thi trực tuyến trường con chị cũng có tham gia, ai dễ chuyển khoản xong, không thấy mã học gì được gửi cả. Chị hỏi trong hội nhóm mới biết bị lừa. Vậy mới thấy là tiền nhiều cũng bị lừa mà tiền ít cũng bị lừa em à, cơ bản là thôi chị xin chừa, không theo cái gì online cho con nữa, cũng sợ mấy vụ chim mồi rồi.

Nhan nhản giải phong trào, con trẻ như con rối

Nếu như việc ghi danh các cuộc thi hoặc mua

Phù hợp nhất

Nguyễn Phương Thủy
1 tháng 10 lúc 04:40

Bộ Đề luyện thi VIOEDU, VIOLYMPIC, TNTV, Lớp 1,2,3,4,5 ĐỦ VÒNG CÓ ĐÁP ÁN (IOE lớp 3,4,5,6,7,8,9). Ai cần ib em ạ.

7

23

Giới thiệu

Nhóm thành lập với mục đích chia sẻ kinh nghiệm và chia sẻ tài liệu ôn luyện thi để bé đạt kết quả cao.

Công khai
Bất kỳ ai cũng có thể nhìn thấy mọi người trong nhóm và những gì họ đăng.

Hiện thị
Ai cũng có thể tìm thấy nhóm này.

File phương tiện mới đây

Nhan nhản nơi rao bán các khóa ôn, bộ đề ôn các cuộc thi online trên mạng

các gói ôn luyện cho con thi online khiến không ít bậc cha mẹ bị lừa tiền thì với con trẻ, có lẽ nỗi sợ lớn nhất là các giải phong trào, bởi chúng bị điều khiển như con rối và đôi khi con rối còn bị tổn thương.

Cháu Ken, mới tham gia một cuộc thi bơi phong trào ở Quảng Nam chia sẻ:

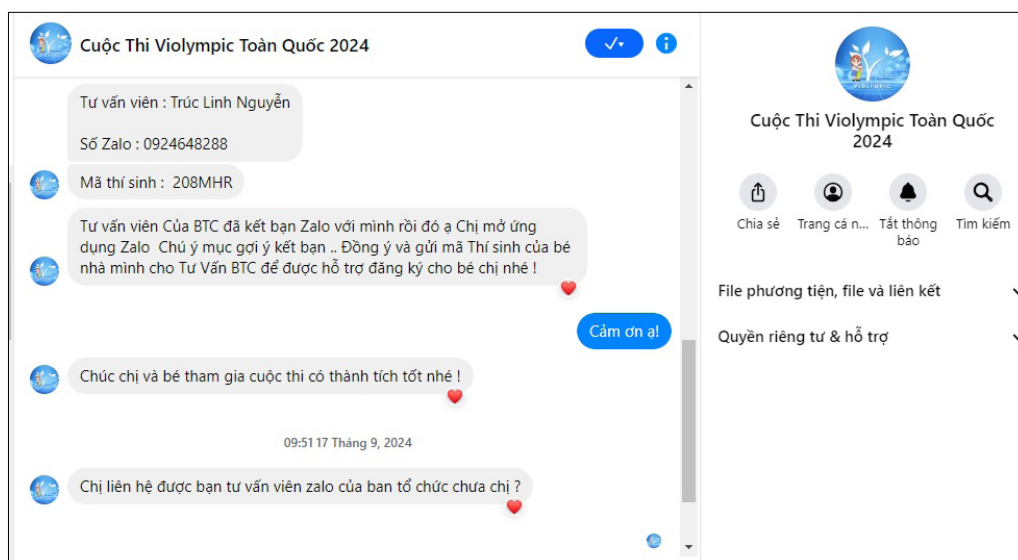
- Ba con nói là nếu con được bơi 50m tự do thì chắc cũng có huy chương. Nhưng thầy con bắt con bơi 100m bơi ếch. Thiệt tình là con mới học bơi ếch nên bơi không được nhanh lắm, về may thầy không la con, nhưng hai chân con giờ vẫn còn ê ẩm chẳng muốn đi học luôn.

- Vậy là con bơi 50m nhanh lắm phải không?

- Dạ con bơi nhanh lắm, con bơi nhanh hơn anh học lớp 5, nhưng không hiểu sao thầy nói với Ba con là con bơi chậm hơn anh lớp 5, nhưng bên hơn nên anh lớp 5 được thi 50m còn con thi 100m. May mà về mẹ cho con uống nước cam, mẹ bảo lớp 4 mà bơi được 100m như con là giỏi lắm rồi.

Thương cho người cháu của mình, cô Lan, một người mẹ từng có con đạt giải bơi quốc gia chia sẻ:

- Trước con của cô từng đạt huy chương quốc gia nhưng sau tổn kém quá cô không lo cho nó đi dự

Những lời hỗ trợ tận tình của một fanpage giả, sau đó là lừa tiền của người tham gia

giải khu vực được. Mà giờ cháu cứ muốn đi nên thôi cô dẫn đi chứ mấy giải phong trào này đủ điều oái ăm lắm!

- Sao lại oái ăm vậy cô?

- Đây nha, không riêng gì thằng Ken không được thi môn sở trường đâu, nhiều đứa giống vậy lắm. Mấy ông thầy thể dục kiểu giống 'đã đốt mà tỏ ra nguy hiểm' vậy. Có ai mà bắt mấy đứa nhỏ đi bơi thi ngồi co rúm trong góc mưa lạnh hơn 3 giờ đồng hồ rồi nghe đến lượt bơi mới cho ra hồ, kiểu đó may không sốc nước bất tỉnh là may rồi, còn bị chuột rút là bình thường. Chưa kể cứ đẩy mấy đứa nhỏ có khiếu lên bơi nội dung của lớp lớn hơn vì lớp lớn hơn không có người tham dự, mục đích là lấy điểm toàn đoàn, tham gia đầy đủ nội dung thi. Con xem, có ai đi thi mà chơi cào bằng

kiểu xã hội chủ nghĩa vậy không?

- Có chuyện đó nữa hả cô?

- Chuyện đó thì nhằm nhò gì con, cô vào phòng vệ sinh nữ lúc 4h30 chiều, tức là trước vòng bơi 100m nữ. Một cô giáo dắt đứa học trò cao cỡ 1m2 nặng cỡ 25 kg, chắc học lớp 2, lớp 3 gì đó vào cùng. Cô ta bảo: "Cô bảo con tát mạnh vào mặt con như thế này cho tỉnh, tát mạnh vào". Cô bé kia nước mắt đầm đìa vừa rửa mặt vừa tát theo lời cô giáo. Xong cô ta bảo: "Con khóc gì, đi, ra bơi, con bơi được thì phải bơi." Nói xong kéo cô bé kia xuống chuẩn bị cho vòng bơi 100m.

Mà không riêng gì giải bơi đâu con à, giải gì mà các trường buộc phải tham gia, như cờ vua, hát nhảy... chẳng hạn, mấy thầy cô đa số là bắt

học trò luyện ngày luyện đêm, bất kể bất bỏ tiết, và chẳng thông báo gì về ngày thi, cũng chẳng tăng cường dinh dưỡng gì cho tụi nó cả. Có đứa thi xong về nhập viện luôn, cũng có đứa thi nôn mửa ngay tại chỗ. Thiệt tình cô không hiểu là học trò đang được vui chơi hay là giáo viên đang điểm danh thành tích rồi hành học trò nữa. Cứ với cái đà này, đứa có tài thì nó giấu mà không thi cũng bị thui chột, đứa a đua thì nó ngông nghênh, chẳng biết tương lai của tụi nhỏ về đâu nữa.

Lời tâm sự của cô Lan chắc cũng nói lên được ít nhiều bản chất của các giải phong trào trong học đường hiện tại. Và nỗi lo của cô cũng là nỗi lo chung của nhiều bậc cha mẹ có con cái cấp sách đến trường.

Bài và hình UC

KIM LOAN
EDMONTON, CANADA

Từ khi Amanda, con gái nàng, học lớp chín, hể đến đêm Halloween là nó cùng nhóm bạn bè hẹn nhau ở nhà nàng, rồi chúng nó kéo nhau đi khắp xóm, qua cả xóm bên cạnh. Tuổi trẻ đâu biết mệt và lạnh là gì, có năm trời mưa lất phất, gió rít lạnh lẽo, mà chúng vẫn hào hứng lên đường.

Nàng ngồi ở nhà, vừa phát kẹo cho lũ trẻ đến gõ cửa, vừa nấu nồi cháo gà để lát nữa đãi đám bạn bè con gái.

Chồng nàng góp ý:

- Anh thấy trong đám tụi nó, có đủ màu da trắng, da đen, da đỏ, da vàng, da Tàu, da Đại Hàn, sao em không mua cánh gà hoặc Pizza cho tụi nó để ăn?

Nàng cãi:

- Kệ tía tụi nó!! Anh nghĩ xem, chúng nó cuốc bộ trong trời đêm lạnh, về nhà ăn món gì có nước soup nóng, ấm bụng, ấm người ... là tuyệt vời ấy chứ. Đứa nào không ăn, ai đói ráng chịu.

Quả đúng như thế. Khi

BẢO HUÂN

Tiếng vọng Halloween

chúng trở về nhà nàng khoảng 10 giờ tối, sau khi cởi bỏ những bộ Halloween costumes, chúng ngồi bệt xuống sàn nhà, đổ ra những thùng bánh kẹo chiến lợi phẩm, đổi chác cho nhau, xong xuôi gói lại cẩn thận, là kéo nhau ra bàn ăn. Những tô cháo gà bốc khói nóng hổi, có thịt gà xé, có bắp cải trộn củ hành, rắc tiêu nóng và hành ngò thơm ngát, đứa nào cũng ăn say mê, da trắng da đen da đỏ da màu đều khen nức nở: "So good! Thank you!!"

Trong lũ bạn của con, nàng đặc biệt chú ý đến cậu bé ít nói, gầy gò, da ngăm, đôi mắt to thông minh cùng nụ cười rất

hiền. Nàng quan sát lũ trẻ lúc phơi bày những giỏ kẹo xin được, la ó, vui đùa, giành giật loại kẹo yêu thích, đứa nào cũng nhốn nháo sôi động, thậm chí còn rượt đuổi nhau chỉ vì một chocolate bar, một bịch chips. Riêng cậu này trầm tính nhất, ngồi mỉm cười, còn mở toang thùng kẹo của mình, cho các bạn tự do lựa chọn thoải mái, thiếu điều muốn cho không hết số kẹo. Đó là Victor, hay còn gọi là Vũ, một cậu bé người Việt duy nhất trong nhóm bạn của Amanda.

Khuya đó, nàng nói với con gái:

- Má thấy thằng Vũ hiền

lành, dễ thương, nhường nhịn bạn bè hết mình.

- Nó còn học giỏi, và là con nhà giàu đó má.

-Giàu cỡ nào hở con, có bằng Bill Gates không?

- Má nó là Dental Specialist, chuyên trị các bệnh về răng, nướu, lợi, và làm chủ cái khu strip mall rộng lớn dưới phố, cho các văn phòng thuê mượn, trong đó có văn phòng Nha Khoa của má nó. Ba nó là kỹ sư trưởng thâm niên của hãng máy bay Delta. Căn nhà bên bờ sông của gia đình nó đẹp lắm, kiểu kiến trúc rất lạ, ai nhìn cũng phải trầm trồ khen ngợi.

- Má có biết gia đình nó

không nhỉ?

- Nhà nó mới dọn qua tiểu bang này năm ngoái, họ không có đạo, không đi lễ nhà thờ, làm sao má biết. Với lại, ba nó đi công tác thường xuyên, má nó lu bu phòng nha khoa, ít có thời gian sinh hoạt cộng đồng.

- Ủa, mà giàu có vậy mà chỉ sinh 2 đứa con thôi ư? Đứa em gái nó học lớp dưới tụi con, đúng không?

- Dạ, mà 2 anh em nó, nhất là Vũ, đi học ăn mặc đơn sơ bình thường, không ai biết chúng là con nhà giàu đâu má.

- Má cũng thấy thế. Thằng Vũ đáng gầy như cây sậy, khuôn mặt nó rất có thiện cảm với người xung quanh.

- Con với Vũ thân nhau lắm, trong trường trong lớp, ai cũng mến nó.

-oOo-

Lên High School, chúng nó vẫn thân với nhau, nhất là năm lớp 12, hai đứa còn đi campaign vào Student Council của trường, với bài diễn văn “ấn tượng” kết thúc với một đoạn hát Rap (do nàng...cố vấn). Nàng còn nhớ bữa đó tại nhà nàng, chúng nó suy nghĩ để tìm ra một màn trình diễn “khác lạ” trong buổi tranh cử, cuối cùng Amanda đề nghị, Vũ sẽ thuyết trình còn Amanda ca hát và đọc Rap, vì Amanda có giọng ca hay. Nàng liền hưởng ứng, hai mẹ con

chụm lại viết lời Rap rộn ràng, còn Vũ ngồi xem, cười cười, có khi còn mắc cỡ vì Amanda nhảy nhót sung sức. Vậy mà thành công rực rỡ, hai đứa đắc cử về vang, Vũ nhận chức Chủ Tịch, Amanda làm thư ký.

Lên Đại Học, mỗi đứa một trường khác nhau, thỉnh thoảng mới gặp, nàng mến Vũ nhiều hơn vì nó là con nhà giàu nhưng bình dân, giản dị, năng động như con nhà lao động. Nó thường lái chiếc xe truck bụi hơn đáng người, khi dừng xe trước nhà nàng, nó nhanh nhẹn nhảy xuống, mở cửa xe, mang giỏ hoa vào tặng nàng khi nàng mới từ bệnh viện trở về vì cơn sốt hồi năm kia, nàng bất ngờ cảm động quá chừng. Rồi khi gia đình nàng dọn nhà mới, cái thân gầy gò của nó làm cho Amanda ngại nhờ đến giúp, vậy mà bữa đó nó xuất hiện từ sáng sớm, mở thùng xe, khệ nệ ôm hai con sư tử đá nho nhỏ tặng gia đình nàng, rồi cùng nhóm bạn phụ trợ chở đồ đạc từ nhà cũ qua nhà mới. Đến tối, dọn nhà xong, nàng mua mười mấy ổ bánh mì thịt, cả đám nhào vô ăn vì bụng đói, Vũ vừa ăn vừa đùa hỏi nàng:

- Chút nữa có cháo gà không cô? Con thích cháo gà cô nấu.

Nàng nháy mắt:

- Đó là món đặc biệt dành riêng cho ngày

Halloween thôi nhe.

Rồi mùa dịch ập đến, hai năm liền chẳng thấy mặt bạn bè của Amanda. Năm cuối Đại Học, đứa nào cũng lu bu, chẳng thấy Vũ ghé nhà, bỗng một ngày Vũ xuất hiện tại nhà nàng. Amanda vui về:

- Con tính mùa Halloween năm nay sẽ làm một party họp mặt mấy đứa bạn cũ để ôn lại kỷ niệm “trick or treat” thuở teenagers, nhưng liên lạc chưa được má ơi, chỉ lèo tèo một vài đứa.

- Còn 2 tuần nữa mới tới Halloween mà, cố gắng tìm tụi nó xem sao, má cũng nhớ.

- Thôi má, Vũ hồng chịu, nó biểu bữa nay nó chở con đi mua đồ trang trí Halloween ngoài sân trước nhà mình, rồi mua mấy thùng kẹo, chocolate, chips, juice để đêm Halloween tụi con sẽ rủ thêm 2 đứa nữa, ngồi phát cho lũ nhóc tì trong xóm mình là vui rồi.

Nàng đồng tình:

- Vậy cũng được, Vũ lúc nào cũng thích trầm lặng, không ồn ào như con, chả hiểu sao hai đứa chơi thân gần ấy năm.

- Thì bù trừ cho nhau mà má.

Rồi hai đứa leo lên xe truck của Vũ, đi mua sắm, đến khi trời chạng vạng mới về tới nhà, hi hục khiêng một đống đồ vào garage, nàng la lên:

- Trời, mua gì nhiều thế, bộ tính cho cả cái thành phố này “trick or treat” hay sao?

- Vũ là vậy đó má ơi, con nhà giàu nhưng biết thương người, má không nhớ hồi High School cứ mỗi tháng nó mua mấy chục cái McDonald's gift cards rồi rủ tụi con đi xuống downtown tặng cho những người homeless đó sao!

- Hai đứa ăn gì chưa, để má hâm cơm?

- Hồi này Vũ đãi con một bữa ngon, có lobster và steak, còn no căng bụng.

Thấy hai đứa chuẩn bị mang mó đồ ra sân trước trang trí cho Halloween, nàng cản:

- Trời sắp tối rồi, để bữa khác làm được không?

- Vũ muốn làm cho xong bữa nay, thôi má vô nhà đi, tụi con làm một chút là xong liền hà.

Cuối cùng thì tụi nó cũng xong xuôi, trời vừa sập tối, hai mẹ con nàng tiễn Vũ ra chiếc truck của nó, Amanda dặn dò:

- Tối Halloween 4 đứa tụi mình sẽ mặc costumes nhe, tớ sẽ báo cho Atoosa và Ben.

Nàng cũng chen vào:

- Chắc chắn hôm ấy sẽ có cháo gà đặc biệt cho con đấy Vũ ơi, nhớ nhin đói nha.

Vũ cười, giơ ngón tay cái, tỏ ý đồng tình, tạm biệt, rồi rồ máy xe, chạy mất hút khỏi khu phố.

-oOo-

Khoảng một tuần lễ trước Halloween, nàng đang nấu cơm, Amanda đi học về, kể lể:

- Hôm kia con học khuya nên off phone, bữa nay mới thấy có vài missed calls của Vũ, mà từ sáng giờ con nhắn tin nó chưa thèm trả lời.

- Hay là nó giận con, mà nè, má hỏi thiệt nha, biết đâu nó... yêu con?

Amanda bật cười dù đang rất khó chịu:

- Không đâu má, tụi con chơi thân nhau, biết nhau quá.

- Thì từ thân chuyển qua yêu mấy hồi? Má ủng hộ đó!

- Mà má ủng hộ vì nhà nó là triệu phú hay vì nó hiền lành?

- Vì... cả hai, và thêm nữa, gia đình nó là người Việt Nam. Khó mà kiếm được đứa nào nhà giàu mà hiền hậu, tử tế như nó. Lấy nó đi con, rồi làm dâu nhà triệu phú, nhớ để một loạt 4-5 đứa con cho vui cửa vui nhà. Nhà nó neo người quá.

- Vậy con sorry đã làm má ... mừng hụt, con là người trong cuộc nên biết rõ, cả con và Vũ đều không có tình ý gì ngoài tình bạn.

- Vậy nó yêu ai?

- Vũ chẳng yêu ai cả, vì nó bị bệnh.

Nàng ngạc nhiên:

- Ủa, nó bệnh gì?

Biết mình lỗ lòi, Amanda đành thú nhận:

- Má ơi, khi Vũ không trả lời phone, là nó đang “down”.

- Hả??? Nghĩa là sao?

- Con chưa có dịp nói cho má nghe, vì Vũ dặn tụi con không cho ba má nó biết, không cho ai biết, rằng từ năm thứ 2 Đại Học nó bị depression, phải uống thuốc mỗi ngày. Hễ nó “down” là tắt phone, không liên lạc ai hết, chờ vài ngày nó sẽ “up”, sẽ lại đến đây chỗ con đi chơi vui vẻ liên thôi.

- Là bệnh trầm cảm phải không con? Nhà giàu có, học giỏi, cuộc sống như mơ, tại sao lại trầm cảm nhỉ? Hay tại ba má lo làm giàu không quan tâm đến con cái?

- Chẳng phải chuyện giàu nghèo mà bệnh từ trong cơ thể, trong tâm thần. Ba má Vũ tuy bận rộn nhưng rất thương yêu và chăm sóc anh em nó đầy đủ.

- Chăm sóc đầy đủ mà sao không biết nó bệnh?

- Từ nhỏ Vũ đã ít nói, không giao tiếp xung quanh, nó mới phát bệnh 2 năm nay nhưng không cho ba má biết, còn ba má nó thì nghĩ nó đã trưởng thành, cần không gian riêng tư, suy nghĩ riêng tư.

- Cái thằng! Bệnh thì phải chia sẻ cho gia đình cùng nhau chữa bệnh chứ.

- Tụi con cũng quen với những lần “down” rồi “up” của nó rồi, tùy thuộc vào chuyện nó chịu uống thuốc hay không. Khi có thuốc thì nó tỉnh táo, vui vẻ, còn khi nó không uống thuốc thì tâm tư chán nản, chẳng muốn gặp với ai, dù là bạn bè thân thiết.

Nghe vậy thì nàng biết vậy, cũng tưởng đó chỉ là căn bệnh của xứ Âu Mỹ này, nhất là nhân loại vừa trải qua mùa dịch khủng khiếp. Ai dè tối hôm ấy, Amanda khóc như mưa đập cửa phòng vợ chồng nàng:

- Ba má ơi, Vũ đã tự tử, chiều nay ba má nó đi làm về mới phát hiện nó trong phòng ngủ.

Cả nhà hoảng hốt, nàng ôm con vỗ về, vì nàng còn bị shocked dữ dội, huống chi nó còn quá trẻ, khi nghe tin người bạn thân thiết nhất đã tự kết liễu đời mình. Amanda vẫn nức nở:

- Thì ra, hôm nọ Vũ đã chuẩn bị mọi thứ, đã chủ động đến nhà mình, đưa con đi mua sắm Halloween, đãi con bữa tối thật ngon, và trang trí sân nhà mình. Con đau lòng quá, con đã không bóc phone, cú phone cuối cùng của Vũ, nếu con trả lời phone, biết đâu con đã nghe lời tâm tình nhắn nhủ của Vũ, phải không má ơi!!

Nàng cũng khóc theo con hồi nào không hay. Amanda kể, Vũ có để lại

lá thư xin lỗi gia đình, bạn bè. Vũ nói thương yêu mọi người, không giận hờn ai cả, nhưng Vũ không muốn chịu đựng thêm cuộc sống “chán ngắt” này nữa.

Nàng lên google tìm hiểu, mới thấy căn bệnh này là “sát thủ âm thầm”, làm cho bao người thấy đời là “một màu tối đen”, và thương thay cho những người trẻ mang bệnh, đã tuyệt vọng tìm đến cái chết khi tương lai còn phoir phoir, mộng mơ.

-oOo-

Và ngày Halloween cũng đến, nhóm bạn bè 3 đứa thân thiết đã hủy buổi hẹn tại nhà nàng vì còn chưa nguôi nỗi bàng hoàng, nhưng vì ý nguyện của Vũ, nàng và Amanda vẫn mở đèn ngoài sân, đón chờ lũ trẻ trong xóm đến “trick or treat” để trao hết số bánh kẹo Vũ đã mua, và nàng cũng vẫn nấu một nồi cháo gà.

Nếu như truyền thuyết cho rằng, đêm Halloween các linh hồn ma quỷ tìm về ăn kẹo, bánh, thì nàng tin rằng, đêm nay sẽ có một hồn ma rất trẻ, rất đáng yêu, trở về thăm lại dương gian “chán ngắt” mà nó đã bỏ đi, nhưng vì nhớ những giây phút hồn nhiên, hạnh phúc rộn ràng cùng lũ bạn năm xưa đi “trick-or-treat”, và vì... nhớ món cháo gà của nàng, phải không Vũ ơi!?

KL

EDMONTON, HALLOWEEN 2024,

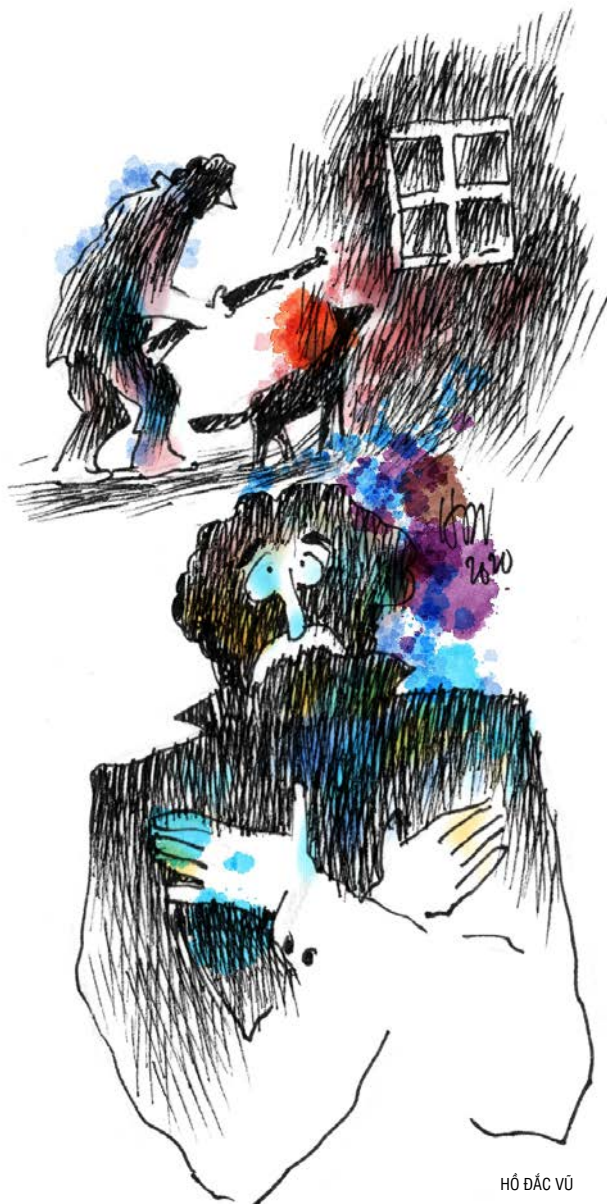
HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

1.

C húng tôi lên sàn tàu sau bữa ăn tối. Trước mặt là biển Địa Trung Hải nằm yên không một gợn sóng, lung linh dưới ánh trăng. Con tàu lướt đi hòa mình trong bầu trời đầy sao với một luồng khói dài như con rắn chạy sau đuôi. Sau chúng tôi là giòng nước trắng chói mắt, tiếng nặng nề đập vào nước của cánh quạt, những bọt nước như quần quại, tỏa ánh sáng, người ta có thể gọi là ánh trắng sôi.

Có 6 hay 8 người chúng tôi, ngồi yên lặng thưởng thức và nhìn chăm chú về phía xa xôi, Phi Châu nơi tụi tôi sẽ tới. Người chỉ huy đang hút xì gà với cả nhóm, tiếp tục câu chuyện lúc ăn tối.

- Đúng, sau đó tôi sợ. Tàu của tôi bị mắc cạn 6 tiếng trên tảng đá đó, gió đập và thủng 1 lỗ lớn

Nỗi sợ

bên hông. Thật quá may mắn, gần tối thì chiếc tàu chở than của Anh thấy chúng tôi nên tới cứu.

Rồi một người đàn ông cao, rậm nắng, khuôn mặt nghiêm trang, một người đàn ông có vẻ như dân du lịch đã tới các vùng đất xa xôi. Đôi mắt ông ta điềm tĩnh như lưu trữ trong sâu thẳm những cảnh trí nước ngoài mà ông đã từng nhìn thấy, một người đàn ông mà bạn đoán chắc đã thấm nhuần lòng can đảm, lần đầu tiên nói.

- Ông chỉ huy, ông nói rằng ông sợ. Tôi xin lỗi không đồng ý với ông. Ông bạn đang bị lỗi về ý nghĩa của từ ngữ và bản chất của cảm giác mà mình đã thể nghiệm. Một người đàn ông mạnh mẽ không bao giờ sợ trước những nguy hiểm khẩn cấp. Anh ta đối đầu, nhưng lo ngại và sợ là một chuyện khác.

Ông chỉ huy cười, trả lời.

- Ô! Tôi bảo đảm với bạn là tôi sợ thật.

Và người đàn ông rậm nắng thông thả nói với chúng tôi.

- Cho phép tôi giải thích. Nỗi sợ, ngay người đàn ông bạo dạn nhất cũng cảm thấy sợ hãi. Là điều gì đó kinh khủng, một cảm giác hung bạo, kiểu như tâm hồn bị

phân hủy trong sự dao động của trí óc và tim, như ký ức mang đến cái rừng mình, nhưng với một người can trường, anh ta cảm thấy bị thiêu đốt hay cầm chắc cái chết hoặc đối diện với điều nguy hiểm. Sự hãi phát lên dưới điều kiện bất thường, dưới ảnh hưởng và sự hiện diện của một hiểm họa mơ hồ. Nỗi sợ thực sự cũng là sự nhớ lại của một điều kinh hoàng trong quá khứ. Nếu một người tin vào ma quỷ, anh tưởng tượng nhìn thấy ma trong bóng tối, nỗi sợ của anh là tất cả sự kinh dị với quỷ ma.

2.

- Như với tôi, tôi đã quá kinh sợ ngay trong ban ngày 10 năm trước, và thêm một lần nữa vào một đêm của tháng 12 năm rồi.

Tuy nhiên, Tôi đã trải qua nhiều hiểm nguy, nhiều chuyến phiêu lưu hứa hẹn với cái chết. Tôi thường ở trong trận chiến. Tôi từng bị bọn trộm bỏ đói cho chết. Bên Mỹ tôi bị xử treo cổ vì nổi loạn và ngoài khơi biển Trung Quốc tôi đã bị quăng xuống biển. Mỗi lần, tôi đều nghĩ là tôi chết mất, ngay lập tức tôi quyết định hành động, chống lại không hối tiếc, không yếu đuối.

Đó không phải là nỗi sợ! Ông tiếp.

- Tôi đã cảm thấy nỗi sợ tại Phi Châu. Các bạn, hãy chấp nhận đây là sự thật.

Đêm Phương Đông thật trong và trống rỗng với những oan hồn lạc lõng ám ảnh vùng đất lạnh. Ở Phương Đông thường bị hoảng loạn nhưng không sợ hãi.

- Đây là chuyện rắc rối xảy đến cho tôi ở Phi Châu. Khi tôi đang băng qua bãi cát lớn phía Nam Onarga. Nơi đây là một quận lạ kỳ nhất thế giới. Các bạn đã thấy những sa mạc cát dọc đại dương bất tận. Đây, hãy tưởng tượng đại dương tự biến thành cát giữa một cơn bão. Tưởng tượng một cơn bão yên lặng với những lượn sóng cát vàng bất động. Cát bỗng cao như núi, dâng lên không đều, thay đổi và vươn như những lượn sóng nhưng lớn hơn, chia thành từng lớp như lụa. Trên vùng biển hoang dại, yên lặng và bất động này, những tia mặt trời nhiệt đới nóng như lửa chiếu thẳng xuống. Bạn phải leo qua những mảng cát nóng đỏ, qua phía bên kia, leo nữa, leo, leo không ngừng, không nghỉ. Không một bóng mát. Những con ngựa học lên, lún sâu tới gối và tuột dài bên sườn những ngọn đồi cát.

- Chúng tôi là nhóm bạn có 8 lính kỵ binh và 4 lạc đà với người cỡi theo cùng. Chúng tôi không còn nói chuyện, say nắng, mệt và cái khát khủng khiếp như đã tạo ra từ sa mạc nóng bỏng. Đột nhiên một người phát ra tiếng khóc. Cả bọn ngừng lại, ngạc nhiên bởi hiện tượng lạ, được biết chỉ có thể xảy ra với khách du lịch tại nơi hoang địa này.

3.

- Ở đâu đó, gần chúng tôi, không định được hướng, một tiếng trống vang lên, cái trống bí ẩn của cát. Nó đang đánh những tiếng khác lạ, bây giờ bỗng dội lớn lên và yếu đi, ngừng, rồi bắt đầu lại tiếng trống kỳ quái.

- Mấy người Ả Rập kinh sợ, người này nhìn người kia, một anh nói tiếng Ả Rập.

“Cái chết trên đầu chúng ta”

Khi anh ta nói, thì người đồng hành, bạn thân tôi, coi như anh em, té xuống ngựa, đập mặt xuống cát chết vì say nắng.

Trong 2 giờ, trong khi tôi cố cứu anh một cách vô ích, tiếng trống kinh dị đây trong tai tôi với tiếng giống nhau, dứt quãng và âm thanh khó

hiểu.

Và tôi cảm thấy sợ từ trong xương, một nỗi sợ thật sự.

Trong sự hiện diện của xác người em, trong cái hố cháy nắng với 4 núi cát vây quanh và đám dân định cư Pháp, trong khi những tiếng trống hung bạo này tấn công vô tai chúng tôi với những tiếng vang dội.

Vào ngày đó, tôi đã nhận biết nỗi sợ như thế nào, nhưng kể từ lúc có những kinh nghiệm sống động khác, tôi có cái sợ khác.

Ông chỉ huy cất lời người kể chuyện.

- Xin lỗi, nhưng trống là gì?

Người đàn ông kể chuyện trả lời.

- Tôi không thể nói. Không ai biết. Các sĩ quan trong nhóm thường ngạc nhiên bởi tiếng trống kỳ lạ này và cho rằng nó là tiếng vang được tạo ra bởi trận bão đầy cát và bị gió thổi ngược vào đám lá khô giòn của cỏ dại, hiện tượng này xảy ra gần những cây nhỏ bị mặt trời đốt cháy và cứng lại như da thú làm trống. Âm thanh này đã được khuếch đại, nhân lên và mở rộng, phát triển qua những thung lũng cát, cho nên tiếng trống được coi như là âm thanh ảo ảnh. Không có gì thêm.

Nhưng tôi không biết điều đó cho tới sau này.

- Tôi sẽ kể về trường hợp thứ 2.

- Vào mùa Đông năm rồi, trong khu rừng ở Đông Bắc, Pháp. Bầu trời quá u ám nên tối sớm hơn 2 tiếng so với bình thường. Người hướng dẫn của tôi là một nông dân, anh đi bên tôi dọc con đường hẹp, dưới vòm những cây thông nơi gió đang gợn dữ rít lên. Giữa những ngọn cây tôi thấy các đám mây thoảng qua, dường như vội vàng trốn khỏi điều gì kinh khủng. Đôi khi cơn gió hung dữ đẩy cả khu rừng rạp hẳn về một phía với tiếng rên rỉ đau đớn, bỗng một cơn ớn lạnh giữ tôi lại, bắt chấp tôi đi nhanh với áo quần nặng nề.

4.

- Chúng tôi đã ăn tối và ngủ tại nhà của một người canh rừng, cũng không xa lắm. Tôi ra ngoài đi săn.

- Hướng dẫn viên của tôi đôi khi nhướng mắt, lầm bầm “Thời tiết xấu quá” rồi anh kể cho tôi về những người mà chúng tôi sẽ cùng nhau trải qua đêm nay. Người cha đã giết một kẻ săn trộm 2 năm trước, từ đó trở nên buồn bã và sống như đầu óc bị ma ám. 2 người con đã lập gia

đình và ở với ông.

- Bóng đêm sâu thẳm. Tôi không thể thấy gì giữa tôi hoặc chung quanh tôi và cả đám cây mọc xen kẽ cọ sát với nhau làm đêm đầy những tiếng thì thầm không ngớt. Cuối cùng chúng tôi thấy ánh đèn và người hướng dẫn gõ cửa liên. Một giọng đàn bà trả lời, rồi tiếng đàn ông nghệt giọng hỏi.

- Ai ngoài đó vậy?

Hướng dẫn viên nói tên. Chúng tôi vô nhà và thấy một hình ảnh đáng nhớ.

- Một ông già với mái tóc trắng, đôi mắt hoang dại, trên tay ông khẩu súng lên đạn, đứng đợi chúng tôi ngay giữa nhà bếp, trong khi 2 thanh niên vạm vỡ, trang bị rìu, gác ngay cửa. Ngay góc nhà tôi thui tôi nhận ra 2 người phụ nữ đang quỳ quay mặt vô tường.

- Chúng tôi giải thích sự có mặt và ông già dựng súng vô tường, cùng lúc nói mọi người chuẩn bị căn phòng cho tôi. Sau đó các phụ nữ ngồi yên.

- Nhìn, này ông.

Ông già nói.

“2 năm về trước, đêm đó tôi đã giết một người đàn ông. Năm ngoái ông ta trở lại ám tôi. Nên đêm nay tôi lại đợi ông ta.”

- Rồi ông nói một câu làm tôi mỉm cười.

“Cho nên tại tôi thấy rất kích thích”

- Tôi cố trấn an ông, tôi rất vui khi tới đây trong một đêm đặc biệt để chứng kiến điều mê tín kinh dị này. Tôi kể câu chuyện và dường như đã thành công làm cho cả nhà dịu xuống.

- Có con chó già nằm ngủ bên lò sưởi, đây râu và gần như mù.

5.

Bên ngoài, cơn bão gợn dữ đập vô ngôi nhà nhỏ, bỗng nhiên, qua một ô cửa kính, loại cửa nhỏ nhìn ra ngoài sát cửa chính, tôi thấy 1 tia sét rực sáng, cả đám cây bị quật ngã.

- Bất chấp sự xoa dịu của tôi. Tôi biết rằng nỗi kinh hoàng đang đè nặng các người này nên khi tôi ngừng nói chuyện, lỗ tai của họ như nghe ngóng những âm thanh từ xa. Bực bội vì chuyện sợ hãi ngu ngốc này, tôi chuẩn bị đi ngủ, bỗng ông già nhảy khỏi ghế, chụp lấy súng miện lấp bấp như điên dại.

“Kìa ổng kìa, ổng tới kìa, Tôi nghe rồi!”

Hai người phụ nữ lại sụm xuống trong góc nhà và giấu mặt, trong khi 2 đứa con trai chụp lấy rìu. Tôi tính khuyên can một lần nữa, nhưng

con chó đang ngủ thỉnh linh tỉnh dậy, ngóc đầu dân cổ, nhìn ngọn lửa trong lò sưởi với đôi mắt lơ đãng và tru lên 1 tiếng thật buồn thảm, có thể làm khách lữ hành rừng mình trong bóng đêm ở vùng đất cô độc này. Bây giờ mọi ánh mắt tập trung vô con chó, khi nó đứng lên bằng 2 chân trước như có ai nhìn, bắt đầu tru tới những nơi vô hình, không nhận biết, và chắc chắn là khủng khiếp vì lòng nó dựng đứng khắp người. Ông già tái mặt khóc.

“Nó đánh mùi được ổng rồi! Khi tôi giết ông ta con chó có đó”

Hai người phụ nữ kinh sợ, bắt đầu rên rỉ khóc, hòa cùng tiếng tru của con chó.

- Cơn ớn lạnh bỗng chạy dọc xương sống tôi. Cái nhìn thấy của con chó tại đây, lúc này, giữa các người kinh hoàng, là điều đáng sợ hãi khi chúng kiến.

- Sau cả giờ đồng hồ, con chó tru lên hoài mà không cử động, nó tru lên như bị khổ sở vì cơn ác mộng.

Và sợ hãi, nỗi sợ hãi khủng khiếp tràn trong người tôi. Nhưng sợ cái gì? Làm sao tôi nói được? Đó là nỗi sợ, đó là những gì tôi biết.

- Chúng tôi bất động và tái nhợt, chờ điều kinh khủng xảy ra. Tại chúng

tôi căng cứng, tim đập mạnh, trong khi các tiếng động nhỏ lại làm tôi run sợ. Rồi con chó bắt đầu đi vòng căn phòng, đánh hơi mấy bức tường và liên tục gầm gừ. Hành động của nó làm tôi phát điên. Sau đó người đưa tôi tới đây, trong cơn giận dữ bắt con chó, kéo nó tới cái cửa mở ra sân nhỏ, đẩy con chó chạy về phía trước.

6.

- Tất cả tiếng ồn đã biến mất và chúng tôi bị rơi vào sự im lặng còn kinh sợ hơn. Bỗng nhiên mọi người giật mình. Có ai đó đang lướt dọc bức tường bên ngoài đi về hướng rừng, rồi anh ta như rờ vô cánh cửa với bàn tay run rẩy, sau đó trong 2 phút không nghe thấy gì và chúng tôi gần như mất trí. Và anh ta trở lại, vẫn rờ dọc bức tường, cào nhẹ vô cánh cửa như đứa con nít thường cào bằng móng tay. Bất thành linh một khuôn mặt xuất hiện sau cửa kính nhỏ, một khuôn mặt trắng, mắt rực sáng như mắt mèo với âm thanh như tiếng thì thầm rên rỉ không rõ ràng.

- Sau đó là một tiếng nổ lớn trong nhà bếp. Ông già đã nổ súng và 2 đứa con cùng nhảy tới chắn

khung cửa sổ với cái bàn lớn, đè thêm cái tủ vào.

- Tôi thể với các bạn khi sức dội của súng bắn, tôi không ngờ lại như nỗi khổ trong tim, tâm hồn và cơ thể tôi đã làm tôi nghĩ rằng mình sắp ngã xuống, như chết trong nỗi sợ.

Chúng tôi ở đó cho đến khi trời sáng, không di chuyển được, ngắn gọn là bị tê liệt não bộ.

- Không ai dám dọn chướng ngại vật ngay cửa cho đến khi một tia sáng mặt trời xuất hiện qua khe nứt của phòng sau.

- Bên ngoài, ngay chân bức tường, dưới khung cửa sổ, chúng tôi thấy con chó già nằm chết, sọ nát bét do đạn bắn.

- Con chó đã đào lỗ dưới hàng rào để trốn ra khỏi sân.

Người đàn ông râm nắng bỗng yên lặng, rồi ông nói thêm.

- Tuy nhiên vào đêm đó tôi chưa gặp nguy hiểm nào, nhưng tôi đã trải qua những tiếng đồng hồ đối diện với nỗi kinh sợ nhiều hơn 1 phút khi ông già bắn phát đạn vô khuôn mặt sáng kinh dị xuất hiện ở cửa sổ nhỏ, tôi tưởng là người... Thì ra mọi chuyện là của con chó.

GUY DE MAUPASSANT
HDV lược dịch

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

Lê Viết Hòa

Sinh năm 1962

Bị bắt: 24-6-2020

Án tù: 5 năm.

Nguyễn Trí Gioãn

Sinh năm 1979

Bị bắt: 01-2021

Án tù: 7 năm.

Nguyễn Tường Thụy

Sinh năm 1950

Bị bắt: 23-5-2020

Án tù: 11 năm.

LỜI GIỚI THIỆU: Andy Nguyễn là một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp. Anh từng đoạt những giải thưởng nghệ thuật nhiếp ảnh quốc tế từ 2009 đến 2012. Nhiều tác phẩm của anh được đăng tải trên những tạp chí chuyên đề nổi tiếng như: National Geographic, Birder's world Magazine, BBC Wildlife Magazine, Nature's Best Photography Magazine và The Cornell Lab of Ornithology website.

Chụp siêu trăng mọc sau Tượng Nữ thần Tự do

Siêu trăng Harvest Moon mọc phía sau Tượng Nữ thần Tự do | Dan Martland

nằm ở New Jersey từ Công viên Liberty State. Nhưng khi đến nơi, địa điểm thực sự là một khu vực bãi biển nơi thủy triều đang dâng lên và Martland cùng bạn của anh nhận ra rằng họ sẽ ngập sâu đến cổ trong nước khi Siêu trăng mọc.

“Vì vậy, chúng tôi phải loay hoay tìm một lô đất khác,” Martland giải thích qua một ghi chú bằng giọng nói. “Mỗi người chúng tôi mang theo 2 chân máy và một chiếc ba lô lớn, trời khá ẩm ướt và chúng tôi đổ mồ hôi khi cố gắng tìm một chỗ khi chỉ còn khoảng 10 phút nữa là đến nơi. Vì vậy, chúng

Nhiếp ảnh gia Dan Martland đã phải ứng biến để có được những bức ảnh tuyệt đẹp về Siêu trăng Harvest Moon mọc phía sau Tượng Nữ thần Tự do ở New York. [H1]

Martland nói rằng những bức ảnh này được lên kế hoạch “vào phút chót” vì dự báo thời tiết không tốt vào ngày Trăng tròn cho đến khi anh bắt đầu theo dõi webcam và thấy bầu trời quang đãng.

Nhưng anh ấy vẫn phải chọn một địa điểm để chụp, vị trí của Mặt trăng trên bầu trời thay đổi liên tục, nghĩa là Martland phải liên tục tìm kiếm một địa điểm để có được một bức ảnh thú vị. “Tượng Nữ thần Tự do luôn là kẻ chiến thắng”, Martland giải thích. [H2]

Đối với bức ảnh chụp vào ngày 18 tháng 9, Martland đã sử dụng một ứng dụng có tên là PlanitPro cho thấy một điểm quan sát tiềm

tôi đã phải, tùy bạn tin hay không, hơi nghịch ngợm một chút.

Martland và người bạn của anh đã đến một sân golf tư nhân, nơi các tay golf đã gởi lời chúc phúc đến các nhiếp ảnh gia.

Martland nói thêm: “Chúng tôi chỉ dựng trại ở đó và hy vọng điều tốt nhất nhưng không chắc chắn liệu Mặt trăng có xuất hiện hay không”.

May mắn thật, Mặt trăng đã xuất hiện và mặc dù Martland phàn nàn rằng nó không hoàn hảo vì có cây ở phía trước, nhiều người dùng mạng cho biết họ thích các yếu tố tự nhiên trong bức ảnh.

[H3], [H4]

Sau đó, chủ sân golf đến và hỏi các nhiếp ảnh gia đang làm gì, Martland và bạn của anh đã xin lỗi nhưng cuối cùng chủ

sân golf lại tỏ ra “siêu thoải mái” và thậm chí còn cho họ đi nhờ xe buggy về.

Martland nói thêm: “Anh ấy thích những gì chúng tôi làm và tôi có thêm lượt theo dõi trên Instagram vì tôi đã cho anh ấy xem những gì chúng tôi làm”.[H5]

Hình ảnh được chụp bằng ống kính Sony 200-600mm, tại tiêu cự 600mm, đó là lý do tại sao Mặt trăng trông rất đồ sộ trong ảnh.

“Tôi luôn theo đuổi những bức ảnh này, luôn cố gắng tìm những bức ảnh độc đáo mà không có đám đông người khác làm điều tương tự”, Martland nói thêm. “Tôi luôn tìm kiếm Mặt trăng lớn nhất có thể, nghĩa là phải nén ống kính và ở độ cao 600 và cách xa hàng dặm”.

AN

Mặt trăng lớn cũng có thể được nhìn thấy vào những đêm khác. Ở đây, Martland đã chụp được cảnh nó mọc lên phía sau Tòa nhà Empire State vào tối hôm trước.

Dan Martland

Hình trên trang Instagram của Dan Martland, đã đưa cho chủ sân golf xem.

Chiều vàng

BAN MAI
VIỆT NAM

Nơi tôi sinh ra và lớn lên nằm trên một rẻo biển miền Trung, thuộc Miền Nam nước Việt, với 2 mùa mưa nắng. Mùa nắng thì rực lửa. Mùa mưa thì dài lê thê. Tôi không được tận hưởng 4 mùa rõ rệt như những nước ôn đới. Nhưng vào tháng 10, khi cái nắng bắt đầu dịu nhẹ và trời se mát đầu ngày là tôi biết trời đã sang thu.

Ngày xưa, khi tụi nhóc còn bé, vào cuối tuần thong thả, chúng tôi thường đạp xe đưa tụi nhỏ đi picnic trên những vùng đồi núi, hay góc biển yên bình, đó là những năm đầu 90 của thế kỷ 20, thời đất nước vẫn còn xanh màu lá.

Thường là đạp xe lên Tháp Bạc (Tháp Bánh Ít) được xây dựng từ thế kỷ thứ 11, nằm trên ngọn đồi thoai thoải lộng gió, con đường đất

gồ ghề, chiếc xe nhảy cà tưng, cà tưng vẫn bon bon lên dốc, nhìn phía dưới là những cánh đồng xanh ngát của thôn Đại Lộc, Phước Hiệp bên cạnh dòng sông Kôn uốn lượn chảy ngang, tụi nhỏ đi tìm những cây hoa mắc cỡ, với nụ hoa tím bé xúx. Chúng thích thú chạm vào những chiếc lá đang xòe cánh, để nhìn cánh lá mắc cỡ từ từ khép lại, và cười vang. Chúng tôi chìm

đắm trong mùi hương của núi rừng, ngồi trên thảm cỏ, ngắm vẻ đẹp của sự đồ sộ, nhìn phé tích 1000 năm đã điêu tàn, chạm vào những phiến gạch phủ rong rêu thấy bao triều đại hưng thịnh đã trôi qua.

Có những buổi chiều, chúng tôi đưa tụi trẻ đi Ghềnh Ráng, leo xuống bãi tắm Hoàng Hậu, tương truyền Nam Phương Hoàng Hậu thường ngự lãm ở đây. Nơi này nằm bên một góc núi, đứng trên đồi phóng tầm mắt có thể nhìn thấy bờ biển uốn cong như nửa vầng trăng ôm cả thành phố vào lòng, phía dưới bờ biển là những tảng đá lớn nhỏ xếp chồng lên nhau, tạo thành một thảm đá cuội to nhỏ óng ánh chìm trong sóng biển tung bọt trắng xóa. Tụi nhóc đem theo mấy cuốn truyện tranh tìm một góc ngồi đọc sách, tôi trải tấm thảm chuẩn bị bữa ăn chiều bên tảng đá lớn, chỉ là mấy ổ bánh mì giòn, trứng luộc và mấy lát chả giò đem theo là có một bữa tiệc thịnh soạn cho cả nhà, chúng tôi ngồi ăn trong tiếng sóng rì rào, trong làn gió mát lạnh ngát mùi hương biển, ngắm ánh chiều tà rơi trên đỉnh núi, và từng đàn chim bay về tổ sau rặng núi Xuân Vân,

cảm nhận hương vị cuộc đời còn có ý nghĩa bỏ lại đằng sau những bộn bề cơm áo của một thời bao cấp đói nghèo.

Những mùa thu ấy đã xa.

Tụi nhỏ nay đã lớn, đã tự vươn cánh bay xa đến một phương trời mới. Tôi cũng vậy, đã không còn ngược xuôi chuyện đời, chuyện cơm ăn áo mặc, nay đã xong một chặng đường, bước sang một chặng đời khác, chặng của bình yên và tĩnh lặng.

Tĩnh lặng như hôm nay, tôi đạp xe trong nắng chiều lạnh giá, tận hưởng không khí trong lành của một mùa thu trong tranh Monet.

Chiều rơi chậm, ánh nắng xuyên qua cành lá, chiếu những tia sáng cuối ngày trên những chiếc lá bắt đầu ngả vàng, rồi đỏ tím rơi lả tả trải dài như những tấm thảm, khắp chốn là một không gian trầm lắng, chỉ nghe tiếng gió, tiếng lá rơi, tiếng hát của thời gian chuyển mùa.

Những rừng cây chập chùng đan xen cỏ lau, nằm dọc con kênh xanh biếc, đàn vịt trời tha thẩn lội, thiên hạ vút bánh mì vụn cho chúng ăn. Người và vật đều thư thả, nhảnh nhả. Bò câu, quạ, chim đậu trên những tán cây, chúng

tĩa lông và tỏ tình cùng nhau.

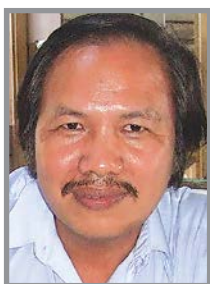
Có những chiều, tụi nhỏ đưa tôi đến làng cổ Giethoorn, được mệnh danh là Venice của Bắc Âu, với kênh rạch đan xen và những cây cầu gỗ đan chéo qua các con kênh trồng đầy hoa trên lan can. Ngôi làng 1000 năm tuổi vẫn giữ nguyên nét đơn sơ, hầu hết những ngôi nhà gỗ đều lợp mái tranh, được cắt xén tỉ mỉ. Những chiếc thuyền độc mộc, mũi thuyền cong vút treo trước sân nhà, mỗi căn nhà là mỗi kiểu kiến trúc khác nhau, sân vườn rực rỡ muôn hoa khoe sắc, bước vào ngôi làng, bạn như Alice lạc vào chốn thần tiên. Không gian trong vắt, chỉ có tiếng chèo thuyền khua trên sóng nước, làng này hoàn toàn không có đường, cấm ô tô, di chuyển bằng xe đạp, chủ yếu qua các kênh rạch là bằng thuyền. Sự tĩnh lặng, cuộc sống đơn giản, trong vắt của ngôi làng làm bạn cảm giác như đang lùi về quá khứ thời Trung cổ.

Ngày xưa, tôi dắt tụi nhỏ dạo chơi, ngày nay chúng đưa tôi đi trong chiều vàng. Thời gian như bóng câu qua cửa, một cái chớp mi nữa ngàn năm lại trôi qua.

BM

Hiện nay mỗi ngày Việt Nam thải ra môi trường khoảng 65-70 nghìn tấn rác sinh hoạt, trong đó khoảng 60% là rác thải sinh hoạt đô thị. Gần 70% lượng rác này được giải quyết bằng phương pháp chôn lấp nhưng chỉ hơn 30% được chôn lấp hợp vệ sinh. Lượng rác chôn lấp không hợp vệ sinh hàng ngày gây ô nhiễm cho môi trường đất, nước và không khí, ảnh hưởng trực tiếp sức khỏe con người.

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Rác xâm hại môi trường sống

Tại Sài Gòn, mỗi ngày khoảng 8,000 – 8,500 tấn rác thải sinh hoạt đô thị.

Nhiều năm qua, chính quyền đã kêu gọi các nhà đầu tư giải quyết rác thải nhưng chủ yếu dùng phương pháp chôn lấp. Hầu hết các bãi chôn lấp ở Sài Gòn hiện đều sắp quá tải và gây ô nhiễm môi trường trầm trọng như bãi Đa Phước (Bình Chánh), khu Tây

Bắc (Củ Chi). Không chỉ Sài Gòn, nhiều thành phố lớn khác đều gặp khó về việc giải quyết rác. Tại Cần Thơ có nhà máy đốt rác phát điện công suất 400 tấn/ngày nhưng đang gặp vấn đề về khí thải. Phú Quốc là hòn đảo du lịch khá nổi tiếng của VN nhưng hiện nó còn là một hòn đảo rác. Nhiều di tích, thắng cảnh khác của VN cũng bị rác tấn công, làm cho chúng trở thành đơ bẩn, xấu xí ...

Theo số liệu thống kê, bình quân mỗi năm

cả nước VN phát sinh thêm khoảng 25,000 tấn rác thải sinh hoạt, tương đương 10% - 15%. Đó là chưa kể hàng năm còn có khoảng 1.8 triệu tấn rác nhựa bị thải bỏ với hơn 30 tỷ chiếc túi nylon (mỗi gia đình VN sử dụng khoảng 1 kg túi nylon/tháng). Hơn 80% con số này bị thải bỏ sau khi dùng một lần. Trong khi ấy tỷ lệ thu gom rác thải tại các đô thị cả nước chỉ đạt bình quân 70% - 85% và con số tương tự các vùng nông thôn khoảng 55%.

Phương pháp giải quyết rác chính hiện nay của VN là chôn lấp với những kỹ thuật đơn giản. Thực tế cũng cho thấy các phương pháp giải quyết rác thải tại nước ngoài đưa về áp dụng cho VN gần đây đều kém hiệu quả do đặc thù rác thải chưa được phân loại tại nguồn. Số lượng rác đô thị được đưa đến bãi chôn lấp tập trung chỉ chiếm khoảng 70%, số rác còn lại được người ta mang vứt bừa ở các bờ sông, ao hồ, kênh rạch thậm chí tại ven đường còn ở nông thôn tình trạng này còn tồi tệ hơn.

Cả nước VN hiện có hơn 100 bãi chôn lấp rác thải sinh hoạt công cộng, tuy nhiên chỉ hơn 30% số bãi này được đánh giá hợp vệ sinh. Nhiều bãi chôn lấp kém vệ sinh gây ô nhiễm môi trường đất, không khí và đặc

Rác tràn ngập ở nơi gần biển cấm đổ... rác

biệt là nước thải rỉ rác. Trong khi ở nhiều nước tiên tiến, với công nghệ kỹ thuật hiện đại, người ta thường đem rác thải ủ phân compost, không

chỉ giải quyết được vấn đề rác thải mà còn mang lại lợi ích kinh tế.

Làm gì trước vấn nạn rác?

Cũng ở VN, nơi nào có đám đông tụ tập là có rác, đám đông càng lớn thì rác càng nhiều. Chẳng hạn như sau các chương trình liên hoan, tiệc tùng, đại nhạc hội, những dịp bắn pháo bông ... Khi cả biển người rời khỏi các điểm vui chơi quay về nhà sẽ để lại một không gian đầy rác. Nguyên nhân do những người có ý thức không xả rác quá ít, còn những kẻ sẵn sàng xả rác đông gấp ngàn lần. Ở VN ít thấy ai bị xử phạt vì xả rác hoặc nếu có chỉ cá biệt. Thỉnh thoảng nhà nước “chỉ đạo” các ban ngành đứng ra phát động “phong trào sạch đẹp đường phố” chừng vài hôm với diễn văn, trống

Rác vứt bừa bãi ven đường

giống cờ mở nhưng sau đó lại đi vào quên lãng

Ở nhiều nước, người ta có xu hướng xử phạt nặng hành vi xả rác bậy. Người dân các nước này không dám xả rác do e ngại bị cộng đồng lên án, khinh bỉ, coi đó là hành vi hạ đẳng, lâu dần hình thành nếp văn hóa giữ vệ sinh chung. Nói chung tất cả do giáo dục và luật pháp kín kẽ. Tại nhiều nước, không chỉ những nước giàu có và văn minh không thấy nạn xả rác. Không cần nhắc tới Singapore, ngay cả Lào cũng là một đất nước khá sạch sẽ, ít có tình trạng xả rác bừa bãi. Riêng VN dường như ở đâu cũng dễ nhìn

thấy những khẩu hiệu Cấm xả rác, Cấm khạc nhổ, Cấm tiểu tiện... và có lẽ chẳng nước nào có những khẩu hiệu kiểu như vậy!

Tiến sĩ Đoàn Công thuộc Viện khoa học INSA Lyon (Pháp) nhận xét: “Đã đến lúc mỗi người VN không thể thờ ơ trước nạn xả rác. Rác thải gây ô nhiễm môi trường hiện nay là vấn đề nhức nhối, xâm hại trực tiếp sức khỏe, cuộc sống mọi người. Do vậy việc khắc phục tình trạng này đòi hỏi phải có cách tiếp cận khoa học, xây dựng phương án giải quyết, ứng phó cụ thể phù hợp thực tiễn. Chẳng hạn về nhận thức: Cần pho

biến, giải thích, thuyết phục trên tất cả các kênh và giáo dục học đường để tác động, nâng cao nhận thức người dân về tác hại của rác thải với môi trường sống và sự tồn tại của chính chúng ta, để từ đó mọi người có ý thức bảo vệ môi trường và cộng đồng thông qua các việc như chủ động phân loại rác từ nguồn, sử dụng sản phẩm đóng gói thân thiện môi trường, nói không với túi nylon, tự giác giữ vệ sinh, bỏ rác đúng nơi quy định ở nhà và nơi công cộng. Về pháp lý: Nhà nước phải sớm hoàn thiện hành lang pháp lý phục vụ phát triển kinh tế

xanh, trong đó quy định trách nhiệm cụ thể của nhà sản xuất trong việc thu hồi, phân loại và tái chế các sản phẩm thải loại sau khi bán ra thị trường. Chế tài xử phạt nghiêm minh đối với các hành vi xả thải không đúng nơi quy định. Về kế hoạch, phương pháp: Xây dựng mô hình kinh tế chiều sâu, sử dụng hiệu quả các nguồn lực đầu vào, áp dụng khoa học công nghệ vào việc giải quyết, tái chế rác thải để tái tạo nguyên liệu mới. Giám sát, cải tiến quy trình sản xuất theo hướng giảm sử dụng các dạng nguyên liệu độc hại, khó phân hủy và khó tái chế...”

Bài và hình NS

Rác tràn ngập kênh rạch

Mời bạn ghé thăm Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đối thoại với
các độc giả khác...

Tre Magazine

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!! **Good news! Mua 10 lbs, tặng 1 lb !**

“kỹ thuật” nấu với tôm khô

MY ANN HA : Mẹ em rất thích chú Don, lần nào cũng dặn mua cho chú Don. Mấy năm nay rằng Mẹ yếu nên dặn em ngâm tôm và xay bằng máy xay sinh tố. Em làm biếng không ngâm, bỏ vô xay thì nó lều keng keng như xay cục gạch. Món này nấu canh rau dền rất thơm, nhưng không rõ lần nào em nấu cũng bị mặn, anh Don chỉ em bí quyết đi...

Mở tin nhắn ra thấy “Mẹ em rất thích chú Don...” làm anh giật mình :) Nấu ăn ngon thì không thể “làm biếng” được em gái à. Phải nghe lời Mẹ dặn. Em cần phải ngâm tôm trong nước ấm chừng vài phút, khi xay rất nhẹ nhàng, không kêu “keng keng” nữa, lý do tôm đã sấy rất khô. Chỉ xay vài giây là tôm sẽ tươi thành sợi ngay, nấu gì cũng ngon, nhất là bún riêu.

Anh Don không có bí quyết gì, nhưng em nhớ tôm khô Louisiana là tôm thiên nhiên, thịt sẽ ngọt hơn và có vị mặn của biển, do vậy khi nêm cần giảm muối. Nên nếm thử trước khi thêm các gia vị khác.

HỒNG PHƯƠNG : Hôm Tết cháu mua cho cả nhà, mỗi người 4 lbs tôm khô của chú Don. Nhưng giờ cuối cả nhà đổi ý, rủ nhau về Việt Nam ăn Tết, hôm nay tôm khô vẫn còn, ăn củ kiệu hoài cũng ngán. Chú Don có biết nấu được món gì nữa không?

Không rõ sao dạo này anh Don lên giá, ai cũng hỏi về bí quyết nấu nướng là sao? Tôm khô làm được vô số món chứ đâu phải chỉ trộn củ kiệu đâu hả cháu? Nấu tất cả các loại canh đều ngon, như: rau dền, mồng tơi, khổ qua, bí, mướp v.v... Tuyệt vời nhất là bún riêu, và các món ăn chơi, ngoài ra cháu có thể làm Muối tôm, Tôm khô rim nước mắm, Sa tế tôm khô, Tôm khô kho quẹt, Tôm khô rang muối, Bắp xào tôm khô, Tôm khô xào, Tôm khô sốt cà chua, Bánh quy tôm khô, Cơm ngũ sắc tôm khô, Thịt rim tôm khô, Tôm khô sả ớt, Gỏi rau càng cua tôm khô, Gỏi tôm khô dưa leo, Gỏi xoài tôm khô v.v... và còn nữa mà anh Don chưa biết. Chúc cả nhà ngon miệng!

Quý khách có thể đặt mua tại :

WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gửi về
tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

HIỆN CHỈ CÒN 2 LOẠI: VỪA (M) VÀ LỚN (L)

XIN HỎI DON SIZE ĐẶC BIỆT: EXTRA LARGE HAY JUMPO (CHỈ CÒN SỐ LƯỢNG RẤT ÍT)

MADE IN LA, USA

**SỨC KHỎE
LÀ VÀNG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 7**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**

5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

MỖI TUẦN 1 CON SỐ

23%

là mức tăng bảo hiểm nhà trung bình tại Texas trong năm qua, cao nhất trong các tiểu bang Mỹ, theo S&P Global. Các trận thiên tai, mưa bão, gió lốc, mưa đá xảy ra thường xuyên và thiệt hại nặng nề hơn đã khiến các hãng bảo hiểm tiếp tục tăng giá để giữ mức lợi nhuận của mình.

4

tỷ đô la là số tiền chính phủ thu hồi lại được trong năm qua từ các vụ tội phạm tài chính nhờ sự trợ giúp của kỹ thuật trí tuệ nhân tạo AI nhằm thu thập, phân tích và phát hiện các gian lận từ những nguồn dữ liệu khổng lồ, theo Bộ Ngân Khố Hoa Kỳ.

2

ngành nghề tạo ra các thể hệ triệu phú mới là nghề ống nước và điện lạnh. Với các hợp đồng lắp đặt, bán thiết bị cho hãng xưởng, các công việc đòi hỏi chuyên môn và tay nghề cao này, chủ nhân 2 ngành nghề này có thể đạt đến mức thu nhập để trở thành triệu phú.

1

triệu xe hơi bị đánh cắp tại Mỹ hàng năm, theo Forbes. Các hãng xe đã cùng với các hãng chế tạo điện thoại như iPhone đang nghiên cứu loại chìa khóa điện tử mở hay khóa xe bằng điện thoại và không cho kẻ trộm để được máy xe nếu không được cài đặt khóa điện tử cho xe.

10

là tháng tốt nhất để mua nhà vì đây là thời gian cuối năm, các chủ nhà cần bán cho kịp kế hoạch trong năm của mình và giữa tháng Tư là thời điểm tốt nhất để bán nhà khi người mua nhắm đến việc dọn nhà từ trước Hè, theo Realtor.com.

1,200

tiệm Walgreens sẽ bị đóng cửa, theo thông báo từ hệ thống này. CVS, Rite-Aid, Walgreens, các hệ thống có Nhà Thuốc Tây hoạt động mạnh trước kia đều đồng loạt dẹp tiệm vì sự cạnh tranh gia tăng và bệnh nhân đặt thuốc qua mạng nhiều hơn.

9

trận đấu trong giải World Cup 2026 sẽ được thi đấu tại vận động trường AT&T Stadium thuộc khu vực Dallas-Fort Worth của Texas. Các thành phố Mỹ sẽ diễn ra các trận thi đấu đã có kế hoạch phát triển thêm hệ thống di chuyển công cộng cho đến trước ngày khai mạc giải.

7,500

đô la là số tiền một chủ tiệm nails gốc Việt tại Charlotte, North Carolina đã tổng tiền người đàn ông khác đã ngủ với vợ ông ta, theo cáo trạng từ tòa án. Người vợ bị cáo buộc tội mai dâm vì đã ngủ với người đàn ông kia nhiều lần, kể cả ngay tại tiệm nails của họ để lấy tiền.

47

đô la là giá một bữa tiệc Gà Tây cho 10 người trong lễ Tạ Ơn sắp tới, mức thấp nhất trong 5 năm qua mà hệ thống siêu thị ALDI cam kết sẽ giá hạ nhưng vẫn giữ đúng phẩm chất cho khách hàng nếu mua tại hệ thống này. Có khoảng 25% gia đình Mỹ đang đi chợ ALDI.

Mời bạn ghé thăm
Facebook của Trẻ

Tre Magazine

nơi bạn có thể đọc bài, xem tranh
biếm họa, bình luận, đổi thoại với
các độc giả khác...

f Tre Magazine

trẻ

BÁO TRẺ

ĐỀ CẮT
ĐỀ ĐỌC
ĐỀ THẤY
ĐỀ TÌM

RAO VẬT

TRÊN BÁO TRẺ

TIẾT KIÊM
THỜI GIAN & TÀI CHÁNH

ĐIỆN THOẠI
972.675.4383

Ai mới là khủng bố?

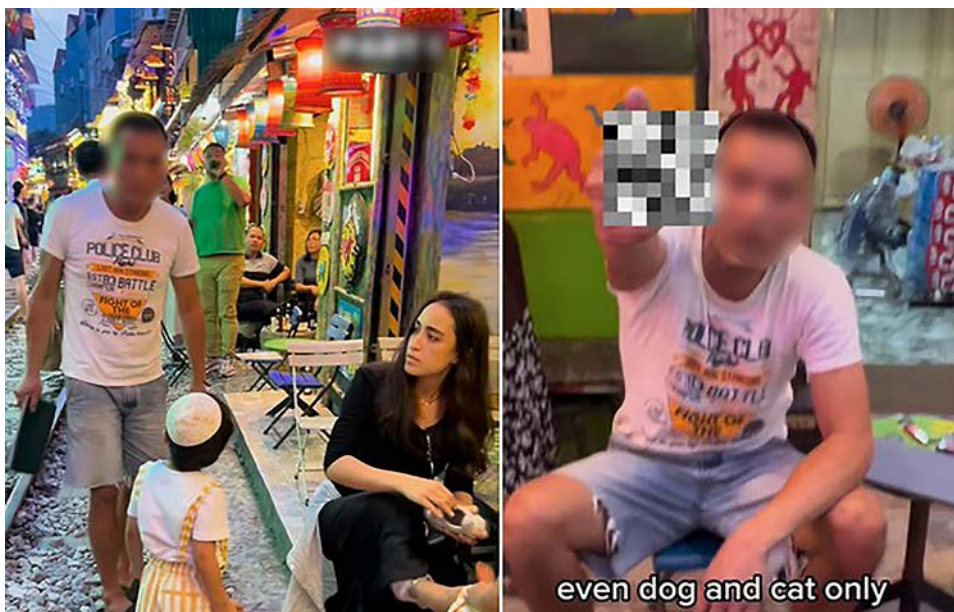
Một gia đình Do Thái Chính thống đến từ Israel, Daniel và Raizel Namdar cùng 2 đứa con của họ đã bị đuổi ra khỏi quán ăn khi muốn đi ăn tại tiệm cà phê Tuấn Railway Station ở Hà Nội, Việt Nam. Khi Daniel hỏi tại sao anh và gia đình lại bị đuổi ra khỏi nhà, người chủ quán nhấn mạnh rằng nhà hàng của anh không chấp nhận du khách đến từ Israel. Ông chủ quán cho biết nhà hàng của anh chỉ nhận người, chó và mèo đồng thời giơ ngón tay giữa về phía Daniel, hô to: “Tự do cho Palestine”. “Những quả bom đang đến,” chủ cửa hàng sau đó nói, ám chỉ cuộc chiến mà Israel đang tiến hành chống lại Hamas. “Hãy cẩn thận ở đây. Con bé không được an toàn. Bom là tự động, chúng sẽ bay vào đứa bé.”

Toàn bộ câu chuyện được quay lại và đăng lên mạng xã hội Instagram từ tháng 7. Bản tin về đoạn video đã được đăng trên Jerusalem Post, tờ báo chính ở Do Thái.

Câu chuyện liên tục gây tranh cãi ở khắp các diễn đàn trong và ngoài nước nhiều tháng, gần đây cộng đồng mạng Trung Quốc đã đăng lại câu chuyện này và nhiệt liệt ủng hộ hành động của chủ quán cà phê trên. Nếu đọc hiểu tiếng Tàu, sẽ thấy nhiều bình luận còn cho rằng người Tàu nên học hỏi Việt Nam đuổi cổ bọn Do Thái ra khỏi nhà hàng ở Tàu.

BÌNH LUẬN ĐỖ CAO CƯỜNG: Chính nghĩa gì đây khi anh hất hủi, làm nhục trẻ em và phụ nữ, phá hoại nền du lịch, gây chia rẽ dân Việt với nhiều nước, khiến nhiều người Việt Nam ở nước ngoài gặp nguy hiểm?

BÌNH LUẬN BACH NGUYEN: Bài học cho dân Do Thái, Sài Gòn không đi, lại đến cái nôi của khủng bố.

Chủ quán cà phê ở Hà Nội giơ ngón giữa vào du khách (ẢNH: CẮT TỪ VIDEO)

Sống chết mặc bay

Trong khi các sinh viên và phụ huynh, từ các tỉnh xa tới thành phố lớn học đại học, xất bất xang bang vì muôn loại tiền học phí và tiền nhà trọ. Thì theo kiểm toán nhà nước CSVN, trong 2 năm học 2020-2021 và 2021-2022, trường Đại học Thủ Dầu Một (Bình Dương) đã thu học phí của sinh viên sai quy định hơn 37 tỷ VND (hơn 1.5 triệu USD).

Khi kiểm toán yêu cầu hoàn trả cho sinh viên số học phí thu vượt mức quy định, ông Nguyễn Quốc Cường (Chủ tịch hội đồng trường Trường Đại học Thủ Dầu Một) cho hay rằng khó trả lại tiền cho từng sinh viên, nên nhà trường đã nộp số tiền này vào ngân sách Nhà nước (?)

Ông Cường giải thích: Trước đó, trong 2 năm học trên, trường chưa tự chủ tài chính, phải thu học phí theo mức mà Ủy ban tỉnh Bình Dương quy định. Trong đó, dầu giá mỗi tín chỉ như nhau, không phân biệt giữa lý thuyết và thực hành nhưng trường đã tính giá tín chỉ thực hành cao hơn 1.5 lần so với tín chỉ lý thuyết. Theo trường lý giải việc này nhằm bù đắp khấu hao cơ sở vật chất, thiết bị thực hành của trường. Kiểm toán Nhà nước xác định việc này là sai vì thời điểm trường thu học phí vượt mức, học phí vẫn có phần tài trợ của ngân sách Nhà nước.

BÌNH LUẬN TRƯỜNG NGUYỄN: Ai sẽ bảo vệ quyền lợi cho các sinh viên?

Không tiền - nghỉ học- thất nghiệp (ẢNH: GIASUTATDAT.EDU.VN)

Đi học - mất tiền (oan) - cũng thất nghiệp (ẢNH: HOCTRUNGCAPE.DU.VN)

Khó ư

Trường Đại học Wollongong (University of Wollongong - UOW) và Cao đẳng Wollongong (University of Wollongong College - UOWC) ở New South Wales (Australia) tuyên báo sẽ không nhận hồ sơ học sinh đến từ 5 tỉnh rủi ro cao (high

NGƯỜI DÂN Ở ĐỊA PHƯƠNG NÀO BỊ CẤM ĐI XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG?

Thông tin này được cập nhật theo từng năm tại Website của Cục Quản lý lao động nước ngoài

Năm 2023: Hàn Quốc cấm người lao động tại các địa phương sau:

- Hà Tĩnh: Huyện Nghi Xuân, huyện Cẩm Xuyên
- Hải Dương: Thành phố Chí Linh
- Nghệ An: Thị xã Cửa Lò, huyện Nghi Lộc, huyện Hưng Nguyên
- Thanh Hóa: Huyện Đông Sơn, huyện Hoằng Hóa

Hàn, Nhật... đều công khai hoặc ngầm cấm người dân từ nhiều tỉnh phía Bắc-Việt Nam nhập cảnh (ẢNH: LUATVIETNAM.VN)

risk) tại Việt Nam, gồm: Hải Phòng, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình và Hải Dương. Trường sẽ tiếp tục áp dụng việc xét quy trình đánh giá người học chân chính (GS) và yêu cầu bổ sung hồ sơ tài chính đối với tất cả các tỉnh thành, trừ học sinh đến từ Sài Gòn, Hà Nội và Đà Nẵng. Ngoài ra, sinh viên đến từ các thành phố/tỉnh khác (không thuộc 5 tỉnh trên) cần thỏa mãn việc xét quy trình đánh giá người học chân chính và bổ sung giấy tờ tài chính trước khi nhận thư mời nhập học.

Hồi tháng 2-2024, sở Giáo dục lâu đời và lớn nhất Úc - sở giáo dục New South Wales cũng thông báo tạm dừng nhận đơn đăng ký của học sinh ở Nghệ An, Hà Tĩnh và Quảng Bình vào các trường phổ thông công lập (lớp 1-12) tại Việt Nam.

Theo thống kê từ Bộ Giáo dục Úc, đến tháng 7-2024, có 793,335 sinh viên quốc tế theo học các khóa ở Úc. Trong đó, Việt Nam có 36,221 người, xếp thứ 5.

BÌNH LUẬN BÌNH ĐẠI GIA: Chưa bao giờ thấy các nước cấm du học sinh ở Sài Gòn hay các tỉnh "nổi giòng Nam-kỳ", chứ mấy tỉnh "rau muống, rau má" bị cấm hoài. Để hiểu!

Ăn vạ

Khởi công từ 2015, Trụ sở Trạm Kiểm dịch động vật Hà Tĩnh được xây với kinh phí gần 8 tỷ VND (từ ngân sách Nhà nước). Dự án ban đầu do Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Hà Tĩnh làm chủ đầu tư, đến năm 2018 chuyển giao cho Ban Quản lý dự án đầu tư công trình dân dụng và công nghiệp tỉnh Hà Tĩnh. Đến tháng 9-2021, dự án hoàn thành, tuy nhiên khi nghiệm thu và bàn giao thì Chi cục Chăn nuôi và Thú y Hà Tĩnh không đồng ý tiếp nhận, nguyên nhân vì không có lối đi - đường ra vào. Kể từ đó, công trình tiền tỷ này bị bỏ hoang tới nay. Trong khi đó, các cán bộ của cơ quan này phải làm việc trong căn nhà thuê tạm bợ, dột nát.

Đại diện Ban Quản lý dự án đầu tư công trình dân dụng và công nghiệp tỉnh Hà Tĩnh cho hay: "Nội dung dự án chỉ làm trạm chứ không có đường. Muốn xây dựng đường phải cần hơn 30 tỷ VND..."

BÌNH LUẬN ANH KỲ: *Tớ là dân địa phương đây. Tưởng đường đất khó khăn thế nào, hóa ra chỉ có 10 mét là cùng. Vậy mà cứ cơ quan này cố chấp thuê căn nhà cấp 4 dột nát chịu trận, tôi cũng chả hiểu nổi. Cục đường bộ chưa đồng ý làm đường thì các ông cứ ở vậy cả đời đi nhá?*

BÌNH LUẬN TAN LY: *Cho hỏi tại sao họ chở được vật liệu xây dựng vào để xây được rồi giờ không có đường vào để làm việc là sao? Ai duyệt dự án? Ai thẩm định dự án? Thay người khác cho có hiệu quả đi!*

(ẢNH: VTCNEWS.VN)

Hình ảnh được chụp vào giữa tháng 10-2024, sau 3 năm bị bỏ hoang, nhiều hạng mục tại trạm kiểm dịch động vật nội địa đã xuống cấp, nhếch nhác, cỏ mọc um tùm. (ẢNH: VTCNEWS.VN)

"Cạp đất mà ăn"

Cựu Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc từng muốn “biến Hà Nội thành Paris, TP.HCM thành Singapore” nay ước mơ của ông đã thành sự thật, thậm chí là vượt, nhưng chỉ vượt ở giá bất động sản, tất thấy còn lại “vũ như cần”.

Thu nhập bình quân đầu người của Việt Nam năm 2023 là 4,620 USD/người/năm, Singapore là 88,450 USD/người/năm (cao hơn gấp 19 lần so với Việt Nam). Không chỉ có mức lương tối thiểu thấp, mức lương bình quân của Việt Nam chỉ cao hơn Lào, Campuchia và luôn thấp nhất so với nhiều nước trong khu vực ASEAN. Bởi vậy, tờ Business Times của Singapore đã phải dùng từ “kinh ngạc” khi nói về giá nhà tại TP.HCM thuộc top đắt đỏ nhất Đông Nam Á, trên cả Bangkok, Jakarta và Singapore.

Numbeo (một cơ sở dữ liệu toàn cầu do cộng đồng đóng góp) chỉ ra rằng, kể từ giữa năm 2022, TPHCM và Manila (Philippines) được xếp hạng là những thành phố đắt đỏ nhất ở Đông Nam Á đối với các gia đình muốn mua nhà chung cư. Ví dụ như TPHCM, nếu có thu nhập trung bình, cả gia đình phải nhịn ăn, nhịn mặc hơn 32 năm để có thể mua được một căn nhà chung cư rộng 90m².

BÌNH LUẬN TIN NGUYEN: *Quan trên thì bán đất ở Việt Nam, mua nhà ở Mỹ. Còn đám dư luận viên chuyên bưng bô lương 3 triệu thì chỉ có nước tìm hang đá chui vào ở, đừng mơ mua nhà.*

Nhà 4m² giữa Hà Nội, giá hơn 1 tỷ VND/m² (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Miếng ăn là miếng...

Cá lóc nướng trui - món ăn dân dã không ngờ có ngày tạo ra án mạng (ẢNH: MIA.VN)

Thèm cá lóc nướng trui, ông Nguyễn Hoàng Minh (52 tuổi; ngụ Vĩnh Long) rủ 2 người bạn cùng xóm nhậu. Trong lúc nhậu, một trong hai bạn nhậu là ông N. quăng bỏ mỗi nhậu là đầu cá lóc. Minh rất thích ăn đầu cá lóc nướng nên bực mình, ông ta đuổi 2 bạn nhậu ra về.

Ông N. không chịu về vì cho rằng bản thân không có lỗi, ông Minh càng tức giận nên đốt lá chuối khô cùng các tàu cau khô và rượu để quăng vào người ông N. Thấy lửa cháy lớn, ông Minh không dập lửa mà tiếp tục quăng thêm tàu cau khô thiếu sống người bạn nhậu rồi vào nhà đóng cửa. Đến trưa cùng ngày, người trong xóm nhìn thấy ông N. nằm bất tỉnh ven đường, phỏng khắp người, ông N. chết sau đó.

Cách đây không lâu, trên mạng xã hội lan truyền video ghi lại cảnh người chồng ở Quảng Ngãi ra tay đánh đập một cách dã man, những đòn đánh hiểm liên tiếp giáng xuống người vợ vì cho rằng vợ ăn hết... cá không chứa cho ông. Mặc kệ vợ quỳ gối van xin, người đàn ông liên tiếp đâm đá. Sau khi người chồng bị tố cáo, người phụ nữ trong clip đã lên công an xin bãi nại cho chồng.

BÌNH LUẬN LINH DAN: *Gần đây ở miền Tây xảy ra nhiều vụ án mạng rất lằng nhách như vậy, không hiểu lý do? Còn đâu Đồng bằng sông Cửu Long hiền lành, dân dã?*

BÌNH LUẬN LAM QUANG: *"Game server Việt Nam" lý do gì cũng có thể khiến bạn chết!*

Ba 0 Hà Tĩnh

TƯỚNG NĂNG TIẾN

“Sao quý vị lãnh đạo không về Hà Tĩnh mà nghe dân chửi”. Luật Sư Trần Đình Triển

Cuối cùng, Miến Điện cũng đã mở cửa với thế giới bên ngoài. Họ hơi bị chậm nên thực đơn trong hàng quán ở đất nước này – phần lớn – vẫn chỉ cứ in những dòng chữ Miến (ngoằn ngoèo, bí hiểm) và tuyệt nhiên không hề có hình ảnh minh họa gì ráo trọi.

Thực khách, bởi thế, thường rất cô đơn (và vô cùng hồi hộp) khi phải đối diện với những lựa chọn khó khăn. Gọi lắm thức ăn là chuyện tự nhiên, và cũng thường xuyên, y như ... cơm bữa.

Dĩ thực vi tiên!

Và (chắc) vì vậy nên phi trường Mandalay và Yangon trông điu hiu thấy rõ, so với sự tấp nập và ồn ào của phi trường Don Mueang hay Suvarnabhumi của Thái.

Thực phẩm của Thái Lan thì khó ai có thể phân nân, nhất là người Việt. Gừng, nghệ, sả, riềng, tiêu tỏi, ớt hành, mắm muối... đều là những gia vị thân thuộc đối với khẩu vị của cả hai dân tộc này. Nhiều tiệm ăn bình dân ở thủ đô Bangkok còn thuê cả người Việt nữa.

Loanh quanh Vọng Các, tôi thử óc quan sát (cùng trực giác) của mình nhiều lần, và rất ít khi bị trật:

– O là dân Hà Tĩnh, đúng không?

– Dạ!

Tiếng “dạ” rụt rè, với nụ cười hiền lành và niềm vui (không dấu) trên nét mặt người đối diện khiến cho kẻ tha hương chợt cảm thấy có cảm giác ấm lòng. Đôi khi, tôi cũng trật nhưng chưa bao giờ xa quá:

– Dạ không, con ở Diễn Châu mà.

Hoặc:

– Cháu người Quảng Bình, chú à.

Hay:

– Không phải mô, quê con ở Huế tề.

Theo Tiến Sĩ Nguyễn Ngọc Lan (Học Viện Nghiên Cứu Đông Nam Á – The Institute of Southeast Asian Studies) có hơn 500 ngàn lao động Việt Nam ở nước ngoài, trong số này khoảng 50 ngàn người đang làm việc tại Thái Lan. Tất nhiên, chưa kể số người “làm chui” được gọi một cách lịch sự là những công nhân không có giấy tờ – undocumented workers.

Tuy là một lực lượng lao động đáng kể và cần thiết cho nước Thái, người Việt đến xứ sở này chưa bao giờ

"Sao quý vị lãnh đạo không về Hà Tĩnh mà nghe dân chửi". Luật sư Trần Đình Triển

Mặt tiền và bên trong quán Ba O Hà Tĩnh, Quận Srinakarin - Bangkok

được đón nhận một cách dang hoàng tử tế. Không những thế “nhiều kẻ còn bị bạc đãi bởi giới chủ nhân với đồng lương bóc lột, đến mức gần như phải làm việc trong môi trường nô lệ, và thường bị bắt bớ bởi giới chức có thẩm quyền” (many workers are underpaid, even to the point of almost slave labour conditions, mistreated by employers and often arrested by authorities) theo tường trình của Bangkok Post.

Ở ngoại ô Vọng Các, trong khu chợ Yong Charoen, có một cái quán (không biết tên chi) mà cả ba cô giúp việc đều là người Hà Tĩnh nên tôi gọi là “Quán Ba O.” Chúng tôi hay đến đây vì gần chỗ trọ, vì giá cả vừa phải, và vì được “cố vấn” về những món nhậu (ngon rẻ) cùng với thái độ thân thiện của những o đồng hương rất hiền ngoan và vô cùng chân chất.

Cứ nhìn thấy Ba O Hà Tĩnh, cùng nụ cười rất

tươi tuy hơi bẽn lễn là tôi lại nhớ đến 4 câu thơ của Hồ Dzếnh:

Cô gái Việt Nam ơi

Nếu chữ hy sinh có ở đời

Tôi muốn nạm vàng
muôn khổ cực

Cho lòng cô gái Việt
Nam tươi

Quán mở cửa từ 11 giờ sáng đến tận khuya. Nhiều đêm không làm việc được, tà tà ra quán uống vài ly, chúng tôi vẫn thấy “Ba O Hà Tĩnh” đang tất bật với những công việc chẳng nhẹ nhàng gì: lau dọn, rửa chén, chạy bàn... Hồi thăm mới biết là dù làm việc đủ 7 ngày một tuần, mỗi ngày trên 12 tiếng, hàng tháng cả ba chỉ được trả số tiền vô cùng khiêm tốn (200 Mỹ Kim) chỉ bằng nửa số lương tối thiểu – theo quy định hiện thời của Bộ Lao Động Thái.

Điều an ủi là chủ quán cho ở trọ không phải trả tiền nhà, và chuyện ăn uống tại chỗ – tất nhiên – cũng hoàn toàn miễn phí. Nhờ vậy, tiền công

của cả ba o đều gửi hết về quê để nuôi mấy đứa em và bố mẹ già. Chứ ở quê nhà thì “biết làm chi cho ra tiền được!”

Hà Tĩnh Không chỉ nổi tiếng về đói nghèo, và “hầu như năm nào chính quyền cũng than thở là phải ‘còng lưng’ xin gạo.” Địa phương này còn được cả thế giới biết đến “về sự cố môi trường biển” và là nơi chôn lấp chất phế thải của công ty Formosa.

Tuy thế, vài năm trước, Báo Hà Tĩnh vẫn hơn hỏ khoe:

“Các thành viên Chính phủ nhiệm kỳ mới, những nhân sự đứng đầu Bộ Y tế, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài nguyên & Môi trường, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam... đều là người Hà Tĩnh. Người Hà Tĩnh không chỉ vinh quang bởi các Bộ trưởng, tư lệnh ngành mà Hà Tĩnh còn được biết đến là tỉnh có nhiều ủy viên Trung ương nhất trong Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII, với số

lượng 16 người.”

Giới tinh hoa của Hà Tĩnh, rõ ràng, hơi đông. Số người dân lưu lạc của tỉnh này cũng thế, cũng đông hơn rất nhiều nơi khác. Dường như có tỉ lệ thuận giữa con số “bộ trưởng, tư lệnh ngành, và ủy viên Trung ương trong Ban Chấp hành Trung ương Đảng” của Hà Tĩnh với đám con dân của địa phương này đang phải sống đời lưu lạc.

Thảo nào mà dịch giả Phạm Nguyên Trường đã rất cẩn thận với hạn từ “tinh hoa” khi chuyển ngữ:

Nghĩa của từ ELITE: the richest, most powerful, best-educated, or best-trained group in a society cho nên nếu luôn luôn dịch là TINH HOA thì e rằng không đúng. Ví dụ, người nước ngoài khi nói về giới viết lách ở VN có thể sẽ coi Đoàn Hương, Hữu Thỉnh, Hồng Thanh Quang, Tạ Bích Loan ... là nhóm elite trong văn giới, hay Vũ Huy Hoàng, Đinh

La Thăng là nhóm *elite* trong chính trị ... nhưng nếu mình dịch lại thì mình chỉ viết “thuộc giới ăn trên ngồi trốc” mà thôi.

Dịch thuật như thế e hơi thiếu phần “thanh lịch” nhưng thực khó mà gọi đám người hiện đang cầm quyền ở Việt Nam (nói chung) và mười mấy vị Ủy Viên Trung Ương Đảng của Hà Tĩnh (nói riêng) bằng một hạn từ khác được. Tiểu luận “*Những Cơ Hội & Thách Thức Cho Lao Động Di Dân Việt Nam Tại Thái Lan*” của Linh Mục Anton Lê Ngọc Đức, SVD, còn cho thấy rằng họ không chỉ là “bọn ăn trên ngồi trốc” mà còn là

“đám ăn không ngồi rồi” nữa:

“... hầu hết đến từ các tỉnh miền Bắc và miền Trung, trong đó Hà Tĩnh và Nghệ An chiếm phần đa số. Ngoài trừ một số trường hợp, hầu hết xuất thân từ những gia đình nông thôn...”

Tính chất của một số công việc mà các lao động di dân Việt Nam làm tại Thái Lan lệ thuộc phần nào về tuổi tác và giới tính. Những công việc như xây dựng (cọ xang), trông bãi xe (rấp rớt), tắm quất trong phòng vệ sinh nam (nuad hong nam) chỉ dành cho lao động nam. Các công việc giúp việc nhà (mae ban), chăm sóc người già

trẻ con trong gia đình chủ thuê, bán hoa hồng dạo... thường dành cho lao động nữ.

Ngoài ra những công việc như may quần áo (yep pha), bán dạo (kem, trái cây, nước giải khát), mở quầy hàng (áo quần, thức ăn, hoa quả...) bán hàng trong các cửa tiệm bán lẻ... thì cả lao động nam và nữ đều tham gia...

Đối với lao động từ các nước như Lào và Miến Điện được đăng ký hợp pháp, mỗi người được cấp một thẻ bảo hiểm sức khỏe để được điều trị tại bệnh viện chính phủ với những quyền lợi tương đương với công dân Thái. Tuy nhiên đối

với công nhân Việt Nam thì mỗi khi lâm bệnh hoặc gặp tai nạn và đi điều trị tại bệnh viện thì phải tự túc hoàn toàn.”

Hà Tĩnh có nhân sự đứng đầu Bộ Y Tế, Bộ Kế Hoạch/ Đầu Tư, Bộ Tài Nguyên/ Môi Trường, Ngân Hàng Nhà Nước và cả đồng Ủy Viên Trung Ương Đảng mà năm nào cũng ngửa tay đi xin gạo, và con dân địa phương thì phải tha phương cầu thực khắp nơi (làm việc như nô lệ ở xứ người) để có tiền gửi về nhà cứu đói thì có hãnh diện chi mà khoe khoang về cái “bọn ăn trên ngồi trốc” và cái “đám ăn không ngồi rồi” này!

TNT

SỨC KHỎE LÀ VÀNG!

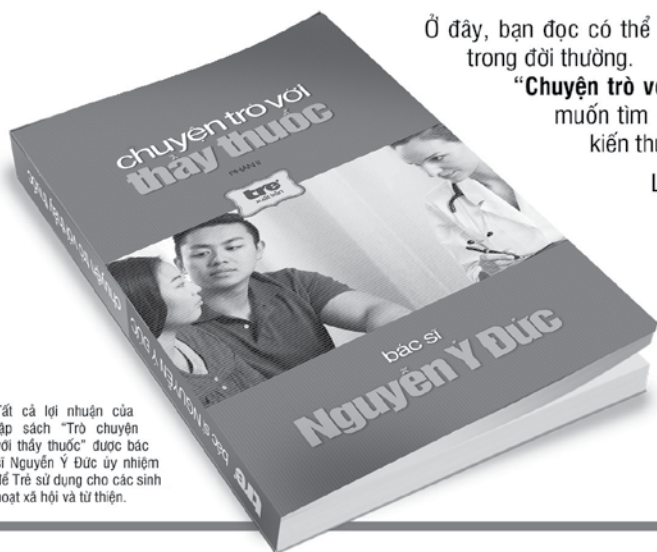
CHUYỆN TRÒ VỚI THẦY THUỐC (TẬP 1 & 2)

Trẻ xin hân hạnh giới thiệu “**Chuyện trò với thầy thuốc**” Tập 1 & 2 vừa mới phát hành.

Ở đây, bạn đọc có thể tìm thấy những kiến thức đa dạng trong đời sống, rất thiết thực trong đời thường.

“**Chuyện trò với thầy thuốc**” tập 1 & 2 sẽ là một cẩm nang quý báu cho bạn muốn tìm những câu giải đáp y khoa thiết thực trong đời sống và bổ sung kiến thức về sức khỏe.

Là món quà tặng vô giá đến những thân nhân cao tuổi.

Tất cả lợi nhuận của tập sách “Trò chuyện với thầy thuốc” được bác sĩ Nguyễn Ý Đức ủy nhiệm để Trẻ sử dụng cho các sinh hoạt xã hội và từ thiện.

MUA SÁCH XIN LIÊN LẠC

TEL: 972.675.4383 | EMAIL: INFO@TRENWS.NET

MUA TẠI TÒA SOẠN: 3202 N. SHILOH RD., GARLAND, TX 75044

GỬI VỀ NHÀ: GIÁ \$ 15 (CỘNG CƯỚC PHÍ)

MUA QUA AMAZON.COM VỚI GIÁ \$20/CUỐN

TPB MAI VĂN THỐNG

Sinh năm 1954.

Số quân 74/150.862. Trung sĩ

ĐƠN VỊ: Đại đội 3 - TD 354/ĐPQ thuộc T/K Long Khánh. Bị thương mù 2 mắt, diết 2 tai ngày 30/6/1974.

HOÀN CẢNH: Sống với vợ và con trai, bị tai biến nằm một chỗ từ năm 2017, hiện bị thần kinh.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Mai Văn Thống:

ĐỊA CHỈ: Tổ 2 - H16, ấp 1, xã Xuân Quế, huyện Cẩm Mỹ, tỉnh Đồng Nai.

ĐIỆN THOẠI: con trai: 035 688 4694

TPB NGUYỄN ĐÌNH THỊNH

Sinh năm 1954.

Nguyên quán: Tam Kỳ, Quảng Nam.

Số quân: 74/217364

ĐƠN VỊ: NKT/BTTM/VNCH, bộ binh Thủ Đức khóa 2B/73 SVSQ. Đoàn 71 NKT (trưởng toán 719).

HOÀN CẢNH: Bị thương cụt 1/3 đùi trái, mất mù, tai diết vào ngày 28/4/1975 tại Đức Hòa - Đức Huệ, không có khả năng tự đi lại, mất khả năng lao động hoàn toàn.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc:

ĐỊA CHỈ: Kiệt 687/30 đường Phan Chu Trinh, thành phố Tam Kỳ, Quảng Nam

ĐIỆN THOẠI: Nguyễn Việt Phát (con trai): 090 507 0818

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chỉ Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SD: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SD23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BĐQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

khi cần....

các loại dịch vụ

share phòng

bán nhà

sang tiệm

v.v.....

địa chỉ bạn có thể tin cậy

<https://baotreaoovat.com>

tội nghiệp

Một anh chàng ế kinh niên, than vãn với bạn:

- Hôm qua “cua” được một em xinh như mộng nhưng tiếc em nghèo quá...
- Sao vậy?
- Tao hẹn đến nhà nó đón đi ăn tối, nó bảo “Không có cửa!”.

HẢI ĐĂNG (Clearwater - FL)

BẢO HUÂN

kinh nghiệm

Cậu con trai mới lớn rất đam mê nghiên cứu khoa học. Một hôm, cậu ta hào hứng nói với bố là cậu sẽ phát minh những sáng kiến táo bạo, có thể làm thay đổi thế giới như Elon Musk. Ông bố ôn tồn:

- Nếu muốn vậy, con hãy thực hiện khi con còn độc thân!
- Khi có vợ phải dành nhiều thời gian cho gia đình hả bố?
- Khi con có vợ, con muốn đổi kênh ti-vi còn không làm được nữa là thay đổi thế giới.

TRỊNH TRANG TRỌNG (Houston - TX)

quá hăng

Bà mẹ đến thăm con gái sống ở lầu 7 của một chung cư. Con gái đi vắng, nhà cửa bừa bộn, bà dọn dẹp, vứt bỏ rác dơ xuống cống rác. Khi căn nhà sạch bong thì cô gái về tới:

- Ô mẹ đến chơi. Vui quá! Ủa cái mền của cu Tồn đâu?
- Bắn quá, lại ướt nhẹp. Mẹ vứt xuống hố rác rồi.
- Úi trời! Thằng Tồn nằm trổng!

HANNA HANH UYEN (sưu tầm)

BẢO HUÂN